

Засновник: Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського.

Видається з 01.01.1998 р. Виходить двічі на місяць.

Головний редактор М. Закіров, д-р політ. наук, заввідділу політологічного аналізу.

Редакційна колегія: Л. Чуприна, канд. наук із соц. комунікацій, заввідділу оперативної інформації, Т. Дубас, канд. наук із соц. комунікацій, заввідділу синтезу соціокультурних мережевих ресурсів. Комп'ютерний дизайн: Г. Булахова.

Адреса редакції: НБУВ, Голосіївський просп., 3, Київ, 03039, Україна.

Тел. (044)524-25-48, (044)525-61-03. E-mail: siaz2014@ukr.net, www.nbuviap.gov.ua.

Ідентифікатор медіа R30-01101

Україна: події, факти, коментарі

Інформаційно-аналітичний журнал

№ 10 2025

ЗМІСТ

Коротко про головне

Звернення Президента України В. Зеленського.....3

Аналітика

Політичні акценти

Потіха А.

Травневий візит лідерів «коаліції рішучих» до Києва.....4

Тарасенко Н.

Українсько-російські переговори у Стамбулі у контексті дипломатичних зусиль щодо завершення війни.....10

Аулін О.

Перетворення Туреччини на дипломатичний хаб: оцінки експертів.....25

Наука – суспільству

Основні напрями діяльності НАН України.....31

Сучасні дослідження та розробки академічної науки.....35

Міжнародне співробітництво в галузі науки і освіти.....46

Наукові видання НАН України.....49

Нагороди і відзнаки.....50

До уваги держслужбовця

Блиндарук С., Штих П.

«Україно, моя Україно, я для Тебе на світі живу!»

До 95-річчя від дня народження Д. Павличка53

Коротко про головне

Звернення Президента України В. Зеленського

«Саме Америки бояться в Росії, і саме американський вплив здатен зберегти багато життів» – зазначив Президент України.

«Бажаю здоров'я, шановні українці, українки!»

Сьогодні ми продовжуємо дуже активно працювати з нашими партнерами. Вже я говорив із Президентом Фінляндії А. Стуббом, із главою італійського уряду Д. Мелоні, із канцлером Німеччини Ф. Мерцом, з Президентом Єврокомісії У. фон дер Ляєн, а також я говорив із Прем'єр-міністром Норвегії Стере. Сьогодні мають іще відбутися мої розмови – день ми не закінчуємо. Нам потрібні спільні позиції та ще більше скоординованої роботи. Дипломатія сильніша, коли всі ми разом.

Ми обговорюємо з нашими партнерами деталі та ідеї з учорашньої розмови з Президентом Сполучених Штатів Америки Трампом. Важливо, щоб Америка була й надалі учасницею процесу наближення миру. Саме Америки бояться в Росії, і саме американський вплив здатен зберегти багато життів, якщо буде впливати на Путіна заради завершення війни. Ми говоримо з партнерами про наступні зустрічі з росіянами – прямі перемовини, до яких Україна абсолютно готова, і в будь-якому форматі, який дасть результат. Я вдячний усім, хто нам допомагає.

Сьогодні є важливі рішення щодо санкцій. Новий європейський санкційний пакет – уже 17-й. Це крок у правильному напрямі, і має бути взагалі стільки санкційних кроків, скільки потрібно, щоб Росія зацікавилась миром і відчула повну ціну за агресію та бажання затягнути війну. Саме Москва затягує війну. І тому російська нафта, танкерний флот, уся їхня енергетична інфраструктура, що фінансує війну, всі їхні банки, всі фінансові схеми, військова промисловість Росії – усе це має бути цілями для санкцій. Обговорили з Урсулою фон дер Ляєн наступні санкційні кроки – кроки Європи. Це 18-й пакет санкцій. Він уже готується. Також є рішення Британії щодо санкцій – я дякую за це. Ми продовжуємо працювати на різних рівнях і з Америкою щодо санкцій. Переконаємо, що саме це потрібно, щоб Путін не брехав щодо закінчення війни. Час покаже нашу правоту.

Був сьогодні в Україні з візитом Кронпринц Норвегії – дуже символічно, і ми цінуємо цей крок. Це крок підтримки нашого народу, боротьби українців за свою державу та свою незалежність. Багато робимо разом – Україна та Норвегія. Цього року Норвегія надасть нашій державі майже 8 мільярдів доларів підтримки. Сьогодні ж у розмові з норвезьким Прем'єр-міністром ми обговорили саме енергетику – гарантуємо Україні енергетичну стійкість. А також буде більше інвестицій у наше, українське виробництво дронів.

Хочу подякувати всім партнерам, хто допомагає саме так – інвестуючи у виробництво зброї зараз в Україні, щоб наші технології, щоб наші

виробництва згодом працювали на спільну безпеку. Обов'язково гарантуємо надійний мир. І жодного дня не припиняємо збільшувати українську силу.

Слава Україні!» *(Офіційне інтернет-представництво Президента України (<http://www.president.gov.ua>). – 2025. – 20.05).*

Аналітика

Політичні акценти

А. Потіха, наук. співроб. СІАЗ НБУВ

Травневий візит лідерів «коаліції рішучих» до Києва

У Києві 10 травня відбулася зустріч «коаліції рішучих», для участі у якій прибули одразу четверо лідерів країн-союзниць України – Президент Франції Е. Макрон, прем'єр-міністри Польщі та Великої Британії Д. Туск та К. Стармер, а також канцлер Німеччини Ф. Мерц. Європейських лідерів зустрічали міністр закордонних справ України А. Сибіга, голова ОПУ А. Єрмак та голова правління «Укрзалізниці» О. Перцовський.

А. Сибіга привітав гостей і запевнив, що українська сторона готова до важливих рішень. «Ми вітаємо в Україні чотирьох європейських лідерів, лідерів “коаліції рішучих”. Тому очікуємо важливих рішень, очікуємо подальшого цементування європейської солідарності та підтримки України», – зазначив А. Сибіга (URL: <https://suspilne.media/1014593-do-kieva-pribuli-tusk-makron-merc-i-starmer/> – 2025. – 10.05).

А. Єрмак також висловив сподівання щодо активізації дій «коаліції рішучих» і заявив: «Багато роботи, чимало тем для обговорення. Треба завершувати цю війну справедливим миром. Потрібно примусити Москву піти на припинення вогню».

Після прибуття до Києва європейські лідери разом з Президентом України В. Зеленським та його дружиною Оленою взяли участь у спільній церемонії покладання лампадок до Народного меморіалу загиблих захисників України в російсько-українській війні.

Як інформують ЗМІ, між учасниками «коаліції рішучих» відбулась плідна розмова, і вони виступили з низкою заяв. Зокрема, вони погодилися, що з понеділка, 12 травня, має бути запроваджене повне припинення вогню щонайменше на 30 діб, яке не може бути обмежене жодними умовами. Якщо Росія висуватиме такі умови, це можна розглядати лише як намагання продовжити війну та підірвати дипломатію. Учасники зустрічі наголосили, що припинення вогню має бути всеосяжним: у повітрі, на морі та на суші. При цьому вони підкреслили, що це потребує ефективного моніторингу, який може бути успішно реалізований у тісній координації зі Сполученими

Штатами. Припинення вогню має створити простір для дипломатії, яка упродовж цього періоду повинна бути зосереджена на окресленні безпекових, політичних і гуманітарних засад миру.

Учасники зустрічі констатували, що заклик до припинення вогню і проведення змістовних переговорів підтримує як Європа, так і Сполучені Штати і підкреслили надзвичайну важливість зміцнення Сил оборони та безпеки України як головної гарантії її суверенітету. Основним елементом гарантій безпеки України також мають стати гарантійні сили (контингент).

Лідери «коаліції рішучих» погодилися: якщо Росія відмовиться від повного й безумовного припинення вогню, слід застосувати більш жорсткі санкції до її банківського та енергетичного секторів, націлені на викопне паливо, нафту й тіньовий флот. Також домовились ухвалити потужний 17-й пакет санкцій ЄС і скоординувати його із санкціями, які запровадила Велика Британія та Норвегія, а також Сполучені Штати.

Вони домовилися продовжити роботу над ефективним використанням заморожених російських активів та обговорити це питання на наступному саміті G7. Також лідери висловили готовність і надалі зміцнювати оборону України, особливо українську армію. Це має передбачати фінансування оборонної стійкості та інвестиції у виробництво озброєнь як в Україні, так і в європейських країнах у межах спільних проєктів (URL: https://24tv.ua/samit-koalitsiyi-rishuchih-kiyevi-10052025-use-shho-vidomo-golovni_n2819024 – 2025. – 10.05).

Як зазначив Президент України В. Зеленський на пресконференції у Києві, за участі лідерів Франції, Британії, Польщі та Німеччини країни «коаліції рішучих» домовилися вимагати від Росії розпочати з понеділка 12 травня повного і безумовного припинення вогню на 30 днів, щоб дати шанс дипломатії. За його словами, вимога до Росії стала головним результатом зустрічі. «Найголовніше, що ми домовилися, що з понеділка 12 травня має розпочатися повне і безумовне припинення вогню щонайменше на 30 днів. Ми разом вимагаємо цього від Росії, ми знаємо, що нас підтримують у цьому Сполучені Штати», – заявив В. Зеленський (URL: <https://www.eurointegration.com.ua/news/2025/05/10/7211318/> – 2025. – 10.05).

За його словами, спроба висунення умов буде свідченням намірів затягнути війну та зірвати дипломатію. «Припинення вогню має бути всеосяжним. Забезпечити моніторинг припинення вогню цілком можливо в координації зі США. Це є дійсно реалістично», – підкреслив Президент.

За інформацією ЗМІ, під час зустрічі «коаліції рішучих» Президент України В. Зеленський та лідери чотирьох європейських країн – Німеччини, Франції, Польщі та Британії – провели телефонну розмову з Президентом США Д. Трампом і узгодили свої подальші кроки щодо забезпечення миру.

Після завершення переговорів Ф. Мерц заявив, що домовленість про припинення вогню має передувати подальшим перемовинам між РФ та Україною. «Ми очікуємо від Москви, що вона зараз погодиться на

припинення вогню. Тоді це уможливить серйозну розмову. Спершу має замовкнути зброя, тоді можуть початися розмови», – наголосив канцлер у коментарях у Берліні після повернення зі своєї поїздки до Києва. Він нагадав, що Україна давно погодилась на пропозицію США про 30-денне безумовне перемир'я. «Це позитивний сигнал, що російська сторона подала сигнал про готовність говорити. Але цього ще недостатньо», – заявив німецький канцлер (URL: <https://www.eurointegration.com.ua/news/2025/05/11/7211356/> – 2025 – 11.05).

Президент Франції Е. Макрон також наголосив, що готовність Путіна почати прямі переговори у Стамбулі є «першим кроком», але «цього недостатньо». Французький президент нагадав, що у Києві лідери «коаліції рішучих» разом з Президентом США Д. Трампом «висунули чітку пропозицію»: беззастережне 30-денне припинення вогню, починаючи з понеділка. Український Президент В. Зеленський узяв на себе зобов'язання, не висуваючи жодних умов. Тепер, за словами Е. Макрона, «ми очікуємо настільки ж чіткої відповіді від Росії». «Не може бути ніяких переговорів, поки говорить зброя. Не може бути жодного діалогу, якщо одночасно бомблять мирних жителів. Зараз необхідне припинення вогню, щоб можна було почати переговори. Заради миру», – підкреслив Е. Макрон (URL: <https://www.eurointegration.com.ua/news/2025/05/11/7211349/> – 2025. – 11.05).

Проте, як стало відомо, очільник Кремля В. Путін ніяк не відповів на пропозицію 30-денної паузи у бойових діях, але заявив, що налаштований на «прямі переговори» з Києвом у Стамбулі в четвер, 15 травня. Щоправда, сам він на ці переговори їхати не збирався. Натомість кремлівський речник Д. Песков заявив, що Росія вимагатиме припинення поставок американських та європейських озброєнь в Україну під час будь-якого потенційного припинення вогню.

У «коаліції рішучих» наголосили, що вимоги Росії припинити постачання зброї Україні для припинення вогню є неприйнятними. Про це, зокрема, заявили прем'єр-міністр Великої Британії К. Стармер та Президент Франції Е. Макрон на зустрічі «коаліції рішучих» у Києві. «За останні кілька годин Путін висунув умови припинення вогню. А ми наголошуємо на безумовному припиненні вогню. Ми відкидаємо будь-які пропозиції додаткових умов», – заявив К. Стармер (URL: <https://www.eurointegration.com.ua/news/2025/05/10/7211331/> – 2025. 10.05).

К. Стармера підтримав французький Президент і заявив: «Це має бути припинення вогню з можливістю продовження, з можливістю моніторингу, з можливістю розведення сил довкола лінії контролю. За допомогою всіх, хто хоче приєднатися до коаліції, це буде робитися». За словами Е. Макрона, це дуже важливо, щоб попередити можливі порушення. «Ми абсолютно відкидаємо будь-яку можливість будь-яких поступок. Ми наголошуємо: жодних попередніх умов щодо припинення постачання зброї чи якихось інших моментів. Жодних. Маємо бути чіткими: якщо Росія не погодиться,

вона зіткнеться з наслідками додаткових санкцій і посилення підтримки України», – підкреслив Президент Франції.

Під час переговорів у Києві обговорювалось питання миротворців, але воно далеке від вирішення. Західні політики вважають, що це можливо лише після повного припинення бойових дій. При цьому вони запевняють, що українські Збройні сили матимуть провідну роль у гарантуванні безпеки, однак іноземний контингент також необхідний для того, щоб мирні домовленості були тривалими.

Е. Макрон та К. Стармер визнали, що згоди про параметри, кількість або місця розміщення західного контингенту поки немає. «Триває дискусія усіх партнерів під проводом Франції і Британії. Чи я можу оголосити результат? Наразі ні. Ми працюємо над варіантами, і рішення також залежить від того, якою буде відповідь Росії. Коли вона буде, ми будемо працювати над найбільш ефективною пропозицією», – пояснив Е. Макрон.

Він укотре підтвердив, що варіант спрямування до України військових із Франції, Британії та низки інших держав розглядається. «Дійсно, сили стримування – це опція. Але все буде залежати від перебігу дискусії між Україною та Росією», – зазначив французький Президент (URL: <https://www.eurointegration.com.ua/news/2025/05/10/7211323/> – 2025. – 10.05).

Британський прем'єр К. Стармер також вважає, що контингент є дуже важливою складовою мирних домовленостей. «Якщо не буде контингенту, який підтримуватиме цю угоду, Путін, з великою ймовірністю, порушить і її. У минулому вже були угоди, які він не поважав. Нам потрібен тривалий мир. Мир, який триватиме кілька місяців чи років – не підходить», – заявив К. Стармер.

Разом з тим обидва політики наголосили, що західний контингент не буде основною гарантією безпеки. «Гарантії будуть вибудовані у кілька ярусів. Перший ешелон оборони – це сама українська армія. А другий ярус – стримування, контингент», – заявив Е. Макрон. Британський прем'єр запевнив, що потрібно посилювати українську армію, щоб вона була елементом стримування.

Експерти й спостерігачі не надто оптимістично оцінили результати візиту лідерів «коаліції рішучих» до Києва, не в останню чергу через чергову заяву Росії про недопущення розміщення військових контингентів західних країн на території України та ігнорування заклику припинення вогню, але відзначили важливість цього візиту. На їхню думку, цей візит має не лише символічне, а й політичне значення – лідери демократичного світу продемонстрували єдність та рішучу підтримку України у протистоянні російській агресії. Попри відсутність офіційно підписаних угод чи анонсів нових пакетів допомоги, сам факт такого візиту є стратегічно важливим. Європейські партнери наголосили на готовності діяти спільно з США у разі, якщо Росія блокуватиме мирні ініціативи.

За словами оглядача А. Ковпака, особливо показовим став спільний дзвінок лідерів з Києва до Президента США Д. Трампа. «Якщо раніше Європа виступала як окрема сторона, то тепер навіть сам Трамп у своїх висловлюваннях дедалі частіше підкреслює єдність із Європою у ставленні до України. Така риторика свідчить про консолідацію трансатлантичного партнерства навколо українського питання», – зазначає він (URL: <https://informers.com.ua/kyiv-pryjniav-lideriv-koalitsii-rishuchykh-syhnal-pidtrymky-u-vidpovid-na-parad-dyktatoriv-u-moskvi/> – 2025. – 10.05).

О. Краєв, експерт Ради зовнішньої політики «Українська призма», акцентує увагу на заяві учасників зібрання про те, що у разі блокування Москвою мирних ініціатив європейці разом зі Сполученими Штатами посилять тиск на Росію. Експерт звертає увагу на три важливі речі: по-перше, це дуже правильний і потрібний сигнал – у момент, коли в Москві парад за участі представників авторитарних держав, лідери сильної коаліції демократії зібралися в столиці демократичного світу і висловили спільну позицію підтримки; по-друге, відбувся спільний дзвінок Президенту США Д. Трампу. «Ще місяць тому Європа заважала йому в переговорах, але вже декілька тижнів кожного разу, коли він пише про Україну, він пише про “спільну позицію з Європою”, “наші спільні кроки з Європою” і взагалі бачить в Україні відповідь саме на питання європейської безпеки, а не просто переговорний елемент з росіянами» – наголошує експерт.

По-третє, за словами О. Краєва, «ніхто не відміняв старе добре таборкування». «Якщо ми вже так чітко проводимо лінію “ми – вони”, як в часи Холодної війни, то вона має бути найчіткіше видна для нерішучих – умовних орбанів, фіцо, вучичів, та, звісно ж, Китаю. Не забувайте, що за день до параду Китай та ЄС вирішили зняти значну частину взаємних тарифних обмежень та розпочали переговори про обмін технологіями та обережно почали ширити чутки про “зону вільної торгівлі” в майбутньому. Тому показуха показухою, але треба знати, де лежать твої гроші та інтереси», – наголосив О. Краєв (URL: <https://www.unian.ua/war/koaliciya-rishuchih-chim-vazhliviy-vizit-yeuropeyskih-lideriv-u-kijiv-13004607.html> – 2025. – 10.05).

Політолог, співзасновник Національної платформи стійкості та згуртованості О. Саакян також сподівається на підтримку України з боку США. Він вважає, що США можуть перейти до формату «крапельної» підтримки України та поступового дистанціювання від російсько-української війни. За словами політолога, Європа стимулює США до рішучих дій проти Росії, але існують загрози ескалації конфлікту або непродуктивних переговорів без міжнародних гарантій. Росія може погодитися на перемир'я, але звинуватити Україну в його зриві.

Разом з тим О. Саакян переконаний, що візит лідерів «коаліції рішучих» до Києва стимулюватиме процеси. «Візит світових лідерів до України супроводжувався потужними заявами. Кіт Келлог також закликав Росію до безумовного припинення вогню, інакше США посилять тиск. Росія ж назвала

ці заяви “конфронтаційними”», – підкреслив експерт (URL: https://24tv.ua/yak-rosiyi-mozhut-vidreaguvati-rishennya-koalitsiyi-ohochih_n2819494 – 2025. – 11.05).

На його думку, «коаліція рішучих» зробила кілька важливих кроків на підтримку України. Перше – виникла рішуча ініціатива стосовно Росії, яка стала переломним моментом. «Раніше не було ультиматумів, тим паче узгоджених між Україною, Європою та Сполученими Штатами. І ось тепер він виник: або припинення вогню, або посилення санкцій і протидія Росії», – наголосив політолог.

По-друге, за словами О. Саакяна, сам порядок денний припинення вогню та ультиматуму вже сформовано і нав’язано Україною, Європою та США. «Європа наразі створила коридор, у якому США не можуть діяти інакше. Тепер ця ультимативна позиція нав’язується Росії. Росія опинилася перед вибором, і Путін зараз у пастці. Чітко і прямо: або переговори, або війна», – зазначив О. Саакян.

Він також вважає, що Путіну доведеться погодитися на припинення вогню без жодних умов, якщо він обирає переговори, хоча раніше він намагався «продати» це як поступку. Якщо ж він відмовиться, включається інша логіка: необхідно звернутися до США щодо посилення санкцій проти Росії. У цьому погодженому сценарії Європа стимулюватиме США до рішучих дій проти Росії та активнішої військової підтримки України. «У новій політичній реальності, яку формує команда Трампа, підтримка України також отримує легітимність. Путін переграв. У нього був шанс із Д. Трампом, де можна було щось виторгувати. Але зараз Трамп уже не може зробити ці кроки через внутрішньополітичні ризики», – зазначив політолог.

«Втім, і для України залишаються певні загрози. Росія може вдатися до ескалації: наступальних дій, масованих обстрілів українських міст, атак на цивільну інфраструктуру», – застерігає О. Саакян. При цьому експерт звертає увагу на заяви, що лунають з Москви. За інформацією ЗМІ, Д. Медведєв обурився тим, що замість «мирних» переговорів у Києві лідери Заходу пригрозили Росії новими санкціями за відмову від 30-денного перемир’я. Д. Пєсков заявив, що Росію не лякають нові санкції, мовляв, Москва до них звикла і вміє мінімізувати наслідки.

Разом з тим, на думку експерта, існує ризик, що команда Д. Трампа наполягатиме на двосторонніх прямих переговорах між Україною та Росією без гарантій з боку третіх сторін. У такому разі Україна опиниться в ситуації, коли знову виникнуть сумніви щодо того, хто саме не прагне припинення війни. Це перетворить переговори на імітацію, а бойові дії триватимуть.

Крім того, за словами експерта, є ще одна пастка, яка полягає в тому, що Росія «погоджується на перемир’я», але згодом звинувачує Україну в його зриві, а Сполучені Штати не наважуються чітко визнати, що саме Росія порушила домовленості. «У такому випадку можлива криза в межах трансатлантичної коаліції: Європа наполягає на санкціях, а США можуть

знову заявити, що слід розібратися, хто саме зірвав перемир'я», – зауважує О. Саакян.

Попри зазначені застереження, у цілому експерти відзначили, що візит чотирьох європейських лідерів до Києва став важливим етапом у зміцненні міжнародної коаліції на підтримку України та чітким маркером глобального розподілу сил, який підкреслив символічну конфронтацію двох світів – вільного демократичного та тоталітарного, особливо на тлі московського параду за участі лідерів авторитарних держав. Попри відсутність офіційно підписаних угод чи анонсів нових пакетів допомоги, сам факт такого візиту є стратегічно важливим. Європейські партнери наголосили на готовності діяти спільно зі США у разі, якщо Росія блокуватиме мирні ініціативи. Це – формування чіткої політичної позиції напередодні можливих перемовин про припинення вогню.

Н. Тарасенко, наук. співроб. СІАЗ НБУВ

Українсько-російські переговори у Стамбулі у контексті дипломатичних зусиль щодо завершення війни

Протягом минулого тижня увага всього світу була прикута до Туреччини, яка стала майданчиком для перших з 2022 р. прямих українсько-російських переговорів. Ініціатором їх проведення став, як не дивно, російський президент В. Путін. Утім цей його крок був вимушеним і зумовленим необхідністю терміново відреагувати на пропозицію щодо припинення вогню, висунуту під час спільного візиту до Києва лідерів країн «коаліції охочих» – Президента Франції Е. Макрона, прем'єр-міністрів Польщі та Великобританії Д. Туска та К. Стармера, а також канцлера Німеччини Ф. Мерца. Разом з Президентом України В. Зеленським вони ініціювали запровадження 30-денного перемир'я з 12 травня, попередньо погодивши це рішення у телефонній розмові з Президентом США Д. Трампом. У разі відмови з боку Росії Європейський Союз пригрозив запровадити проти Москви нові жорсткі санкції. У своєму зверненні в ніч на 11 травня Путін запропонував поновити мирні переговори 15 травня в Стамбулі за посередництва Туреччини, при цьому жодним чином не прокоментувавши ініціативу щодо припинення бойових дій.

Політолог, голова правління Центру прикладних політичних досліджень «Пента» В. Фесенко пояснює, що швидка реакція Путіна на фактичний ультиматум України за підтримки «коаліції охочих» щодо початку перемир'я, яка втілилась у, по суті, більш радикальну пропозицію переговорів у Стамбулі, мала на меті відтермінування введення проти Росії санкцій, якими пригрозила Європа, але водночас була спрямована не на українського Президента чи європейських лідерів, а на Д. Трампа. Це

свідчить про те, що почалася гра за увагу Президента США, бо для очільника Кремля дуже важливо, аби зберігалася перспектива переговорів з Д. Трампом. Якщо б вона перестала існувати, жодних переговорів про завершення війни взагалі б не було, вважає В. Фесенко (URL: <https://www.dw.com/uk/putin-zamanue-ukrainu-u-pastku-eksperti-pro-peregovori-u-stambuli/a-72512037>).

За словами політолога, Путін поспішав зробити свій хід першим, щоб гра пішла за його правилами. Саме тому, переконаний експерт, він запропонував для переговорів Стамбул як алюзію на переговори 2022 р. одразу після початку повномасштабного вторгнення, де Путін фактично вимагав капітуляції України. «Це, по суті, за логікою Путіна, мало б нагадувати, що переговори повинні йти на російських умовах», – вважає політолог.

З іншого боку, на думку В. Фесенка, пропонуючи такий сценарій, російський президент розраховував фактично заманити Україну в пастку, адже її відмова від переговорів означала б втрату підтримки США, що недопустимо на цьому етапі. «Якщо ми відмовляємось від цієї пропозиції Путіна, тоді нас звинувачуватимуть, що ми не хочемо переговорів, і Путін апелюватиме цим до Трампа. Якщо ми погоджуємося, тоді вже в Стамбулі нам висуватимуть ті ж вимоги, які були в квітні 2022-го року – про демілітаризацію, денацифікацію тощо, а також нові вимоги», – прогнозував політолог.

Пропозиція Путіна щодо переговорів у Стамбулі і справді одразу привернула увагу Д. Трампа. У своїй соцмережі Truth Social Президент США заявив, що Україна має негайно погодитися на запропоновані кремлівським лідером переговори в Туреччині 15 травня, хоча вони й не передбачають укладення 30-денного перемир'я. Тоді Президент України В. Зеленський заявив, що готовий прилетіти в Стамбул, але буде проводити переговори винятково з Путіним особисто. «Немає сенсу затягувати вбивства. Я чекатиму на Путіна в четвер у Туреччині. Особисто. Сподіваюсь, що росіяни цього разу не шукатимуть причин, чому вони не можуть», – написав В. Зеленський у Telegram.

Д. Трамп, який саме здійснював турне у країнах Близького Сходу, привітав таку ініціативу та допустив, що може долучитися до зустрічі Путіна і В. Зеленського, якщо вона відбудеться. Також стало відомо, що до Туреччини їдуть держсекретар США М. Рубіо та спецпредставник Президента США К. Келлог.

Президент України наголосив, що він прилетить до Стамбула незалежно від присутності там Путіна та зустрінеться з лідером Туреччини Р. Ердоганом в Анкарі. Якщо Путін не приїде, Київ вважатиме це «фінальною точкою, яка покаже, що Росія не готова до закінчення війни». Тоді партнери України мають виконати свої обіцянки та запровадити сильні пакети санкцій проти РФ.

Ця теза стала підставою для висунення частиною експертів припущень про те, що В. Зеленський тактично переграв російського диктатора. Мовляв, якщо Путін не приїде особисто, то остаточно покаже Д. Трампу, що не хоче миру. Втім, висловлювалися й інші міркування: Путін добре знає, наскільки американський президент зациклений на бажанні укласти «велику угоду» щодо України, і може на цьому зіграти. Наприклад, переконати Д. Трампа, який не надто воліє розбиратись в окремих деталях потенційних домовленостей між Україною і РФ та навряд чи глибоко переймається українськими «червоними лініями», натиснути на В. Зеленського, щоб змусити Україну піти на якісь поступки агресорам. І все заради тієї самої «угоди», яка дасть можливість Д. Трампу нарешті підкріпити своє хизування «майстерністю укладати домовленості» якимось конкретним результатом (URL: <https://www.rbc.ua/rus/news/zelenskiy-i-putin-boryutsya-trampa-chogo-1747239818.html>).

Зокрема і з цим могла бути пов'язана інтрига щодо того, чи поїде, зрештою, Путін до Туреччини, яку цілеспрямовано підігрівав напередодні переговорів сам російський диктатор та його оточення. Російська сторона до останнього дня не повідомляла, чи збирається Путін особисто взяти участь у переговорах з Україною, а також не розголошувала склад своєї переговорної групи. Склад російської делегації став відомим напередодні лише близько 23.00 за Московією. Її очолив помічник президента В. Медінський, який уже керував групою російських переговорників у Стамбулі навесні 2022 р. У складі делегації – заступник глави МЗС РФ М. Галузін, начальник Головного управління Генштабу ЗС РФ І. Костюков, заступник міністра оборони О. Фомін. Крім того, для участі у переговорах росіяни також направили групу експертів, до якої увійшли перший заступник начальника інформації управління Генерального штабу ЗС РФ О. Зорін, заступник начальника управління президента з державної політики в гуманітарній сфері О. Подобреєвська, директор Другого департаменту країн СНД МЗС Росії О. Поліщук.

Кремлівські чиновники заявили, що на будь-яких переговорах Росія наполягатиме на своїх давніх і незмінних вимогах – від розв'язання т. зв. «першопричин війни» (що, за версією РФ, передбачає блокування шляху України в НАТО, «денацифікацію і демілітаризацію України», тобто ліквідацію української влади та армії) до вимоги «врахувати реалії на землі» – тобто залишити за Росією Крим та окуповані території чотирьох областей, можливо, навіть з неокупованими їх частинами (URL: <https://glavcom.ua/world/world-politics/u-stambuli-rozpochinajutsja-peremovini-rosiji-ta-ukrajini-shcho-vidomo-standom-na-ranok-1058847.html>).

Зрештою, президент РФ Путін не наважився їхати до Стамбула, про його відсутність на переговорах повідомив прессекретар Кремля Д. Пєсков. Зважаючи на те, що Міжнародний кримінальний суд (МКС) видав ордер на арешт Путіна за воєнні злочини, з'явилися припущення, що він не поїхав на

переговори з В. Зеленським через побоювання за власну безпеку. Утім, Туреччина не є членом МКС, тож не зобов'язана була б його заарештовувати. Натомість, на думку М. Беннетса, іноземного кореспондента газети The Times, рішення Путіна не брати участь у переговорах, найімовірніше, було прихованим сигналом про те, що він не зацікавлений у зустрічі із В. Зеленським, якщо тільки не йдеться про його капітуляцію. Це також свідчить про те, що його не турбують погрози європейських лідерів посилити санкції проти Москви та збільшити поставки зброї в Україну, вважає кореспондент (URL: <https://renews.com.ua/politika/mirni-peregovori-v-stambylisho-oznachaye-vidsytnist-na-nih-putina/>).

Водночас Г. Фой, європейський дипломатичний кореспондент FT, зазначав, що відсутність Путіна на переговорах стала переломним моментом у лобістській кампанії, яку ведуть і В. Путін, і В. Зеленський, щоб переконати Президента США Д. Трампа в тому, що саме інший із них є перешкодою на шляху до миру.

Для Путіна є не лише раціональні причини не приїжджати до Туреччини, а й суто психологічні, вважає російський опозиційний політолог І. Преображенський. «Путін боїться зустрітися із Зеленським. Йому це абсолютно не потрібно, він на його тлі... Це як очна ставка вбивці і жертви», – зазначив експерт в інтерв'ю РБК-Україна (URL: <https://www.rbc.ua/rus/news/zelenskiy-i-putin-boryutsya-trampa-chogo-1747239818.html>).

На його думку, Путін також боїться, що під час зустрічі його заженуть у кут подібно тому, як Д. Трамп це зробив із В. Зеленським під час сумнозвісної перепалки в Овальному кабінеті. І навіть якщо до Стамбула приїде Д. Трамп, то російському диктатору доведеться чітко формулювати свою позицію та пояснювати, чому він затягує із припиненням вогню.

Крім того, у владних кабінетах України та Європи поширена думка, що Путіну не вигідно йти на припинення вогню принаймні до осені, поки погода дає змогу наступати на фронті, а російська економіка все ще має деякий запас міцності. З такої установки випливатиме і стратегія російської делегації у Стамбулі, хто б до неї не увійшов.

«Росіяни мають створити враження, що готові до переговорів, до закінчення війни. Але це буде виключно пропагандистська делегація, яка не вповноважена приймати ті чи інші рішення», – зауважив радник керівника Офісу Президента України М. Подоляк. За його словами, вдаючи готовність до переговорів, Кремль просто хоче затягнути час і відтермінувати більш жорсткі санкції щодо Росії, а також масштабні постачання зброї для України. Обидві ці опції на рівні ідей у різний час висували члени команди Д. Трампа, але вони досі не були застосовані.

Глава МЗС Польщі Р. Сікорський, коментуючи відмову президента РФ прибути особисто на прямі переговори з Україною в Туреччині, заявив, що той глузує з мирного процесу щодо України, і висловив сподівання, що

Президент США Д. Трамп «побачить це глузування в його справжньому світлі і зробить правильні висновки». «Ми вже дізналися щось дуже корисне, а саме те, що Президент Зеленський перебуває тут, у Туреччині, готовий до мирних переговорів, тоді як Путін відправив делегацію низького рівня, щоб лише виграти час», – сказав Р. Сікорський (URL: <https://texty.org.ua/fragments/115077/putin-hluzuye-z-myrnyh-perehovoriv-tramp-maye-zrobyty-vysnovky-sikorskyj/>).

«Путін, ймовірно, вважав цей склад делегації чудовим ляпасом для свого ворога. Або ж це була хитро розрахована комбінація: викликати образу в українців через вкрай низький рівень російських перемовників, щоб ті грюкнули дверима і залишили Стамбул, розчарувавши дядечка Трампа», – сказав О. Невзоров, колишній депутат Держдуми, який нині перебуває в еміграції та виступає проти Путіна (URL: <https://renews.com.ua/politika/mirni-peregovori-v-stambyli-sho-oznachaye-vidsytnist-na-nih-pytina/>).

Голова правління Інституту світової політики В. Шлінчак зауважив, що «статус російської делегації суттєво понижений, щоб показати своє ставлення до предмета перемовин». Український політолог П. Олещук вважає, що Путін відправив до Стамбула «делегацію, яка в принципі нічого не може вирішувати». «Послати Мединського – це знущання над мирним процесом», – відзначив він. Кремль робить це, щоб «США носилися з ідеєю переговорів з Путіним, а не почали реальний тиск на нього, щоб примусити до змістовних переговорів», додав також експерт.

Дипломат В. Трюхан вбачає у діях Кремля глибші мотиви. «Складається враження, що Путін відчуває свою абсолютну безкарність і всесильність. Йому байдуже не лише на Україну, не лише на Європу, а й на Сполучені Штати Америки з Трампом», – зауважив він.

На думку В. Трюхана, відрядження делегації на чолі з В. Мединським свідчить про кілька речей. «По-перше, йдеться про повернення до березня 2022 року, тобто до спроб нав'язати Україні фактичну капітуляцію. Це не згода вести повноцінний діалог, а сигнал про намір диктувати свою волю з позиції сили», – зазначає експерт. По-друге, це «адресований Трампу жест – спроба задобрити його, щоб, умовно кажучи, “зарахували” ініціативу Кремля й уникнули тієї “пекельної” хвилі санкцій, яку анонсували представники республіканців». І по-третє, це «ще один спосіб затягнути час», поки російська армія готується до активізації бойових дій.

Дипломат вважає, що українська сторона відреагувала правильно, «продемонструвавши відкритість до діалогу і таким чином позбавивши опонентів будь-яких підстав звинувачувати Київ у нібито «непоступливості».

Склад російської делегації прокоментував також Президент України. За його словами, рівень російської делегації «схожий на бутафорський». Незрозуміло, який у них мандат і чи спроможні вони самі хоч щось приймати, заявив В. Зеленський, прибувши до Туреччини (URL: <https://www.rfi.fr/uk/міжнародні-новини/20250515-приниження-трампа-та->

знушання-над-процесом-як-в-україні-оцінили-відмову-путіна-приїхати-до-туреччини).

Натомість Україна була представлена у Туреччині на найвищому рівні. Крім Президента В. Зеленського, до складу делегації увійшли керівник Офісу Президента А. Єрмак, міністр оборони України Р. Умеров, дипломатичний радник Президента І. Жовква і міністр закордонних справ А. Сибіга. Також були присутні представники СБУ, всіх розвідок, військові «для того, щоб приймати будь-які рішення до очікуваного справедливого миру» (URL: <https://glavcom.ua/world/world-politics/u-stambuli-rozpochinajutsja-peremovini-rosiji-ta-ukrajini-shcho-vidomo-stanom-na-ranok-1058847.html>).

Після того, як РФ оголосила склад делегації для участі у переговорах без Путіна, Д. Трамп теж вирішив не їхати до Туреччини, про що повідомила вночі агенція Reuters з посиланням на джерела в Білому домі. Це, у свою чергу, викликало сумніви щодо перспектив якихось значущих кроків щодо припинення війни РФ проти України на переговорах у Стамбулі, але водночас і посилює сподівання на зміну ставлення Д. Трампа до Путіна, який відверто ігнорує пропозиції перемир'я і уникає справжніх перемовин.

Як зазначив український інвестиційний банкір, лідер думок С. Фурса, у «нормальній ситуації» Д. Трамп нарешті мав би визнати, що Путін не піде на переговори, і почати «вводити санкції і писати злі пости». Однак Президент США по-своєму пояснив відсутність Путіна у Стамбулі. «Навіщо йому їхати, якщо мене там немає? – заявив Д. Трамп журналістам 15 травня, перебуваючи з візитом у Катарі. – Я й не думав, що Путін узагалі зможе приїхати, якщо я там не присутній». Згодом він сказав, що «нічого не станеться, поки ми з Путіним не зберемося». Таким чином, Президент США намагався виправдати відсутність російського лідера на перемовинах, при тому, що Путін сам ініціював ці переговори, а Д. Трамп вимагав від українського Президента В. Зеленського погодитися на них (URL: <https://www.rfi.fr/uk/міжнародні-новини/20250515-приниження-трампа-та-знушання-над-процесом-як-в-україні-оцінили-відмову-путіна-приїхати-до-туреччини>).

У цьому контексті видання The Wall Street Journal зазначає, що нічого не зміниться, поки Путін не побачить для себе стимулу з'явитися на переговори. Його відмова приїхати – черговий доказ того, що він не налаштований серйозно завершити війну. Путін розраховує, що Д. Трамп відмовиться від підтримки України й таким чином полегшить Росії захоплення нових територій.

У матеріалі йдеться, що, за підрахунками Інституту вивчення війни, з часу інавгурації Д. Трампа Путін випустив по Україні 346 ракет і понад 13 тис. ударних дронів. І хоч очільник Білого дому через соцмережу закликав диктатора зупинитися з ударами, Путін його не послуховав і продовжив атаки. Путін ще й тому не зацікавлений у мирі, що розраховує на завоювання нових

українських територій, адже знає, що «Україна протягом кількох тижнів вичерпає запаси американських боєприпасів».

Водночас що довше Путін говорить про мир, продовжуючи бойові дії, то «гірше виглядає сам Трамп», який «не хоче, щоб світ сприймав його як того, хто випрошує в Кремля». WSJ пише, що найкращим шляхом до миру могло б бути посилення тиску на Москву, зокрема вторинні санкції США проти країн, які купують російську нафту. Колишній головний економіст Мінфіну США Е. Ван Ностранд підрахував, що вилучення чверті російського нафтового експорту з ринку зменшило б прибутки Кремля від нафти на 20 %. На думку видання, Д. Трамп також міг би публічно підтримати збільшення військової допомоги Україні (URL: <https://aspi.com.ua/news/novini-svitu/putin-priniziv-trampa-ne-zyavivshis-na-peregovori-u-stambuli-wsj#gsc.tab=0>).

Попри відсутність у Стамбулі Путіна і низький рівень російської переговорної групи, українська делегація таки погодилася на перші більш ніж за три роки переговори з росіянами, хоча до цього українська сторона наполягала лише на особистій зустрічі президентів обох країн.

Перед переговорами з представниками Росії у Стамбулі відбулася тристороння зустріч делегацій України, США та Туреччини. Від української сторони у переговорах брали участь міністр закордонних справ А. Сибіга та керівник ОП А. Єрмак, від США – державний секретар М. Рубіо, від Туреччини – очільник МЗС країни Х. Фідан та голова Національної розвідувальної організації Туреччини І. Калин. Учасники зустрічі обговорили спільну роботу над «реальними механізмами, які мають привести до справедливого й тривалого миру для України». Усі сторони чітко наголосили: війна має завершитися стійким і справедливим миром, а повне та безумовне припинення вогню – основа для подальших рішень», – ідеться в повідомленні Офісу Президента України (URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/news-ofis-prezydenta-detali-trystoronni-perehovory-stambul/33415999.html>).

Розмова також стосувалася гуманітарних питань, зокрема звільнення українських полонених і повернення дітей, що, за повідомленням Офісу, є пріоритетом для України. «Водночас Росія вкотре продемонструвала, що не зацікавлена в мирі. Про це свідчить її відсутність на переговорах на відповідному рівні представництва, ігнорування міжнародних ініціатив та відмова припинити агресію», – додає відомство.

Крім того, українська делегація перед початком переговорів з росіянами скоординувала позиції з безпековими представниками США, Великої Британії, Франції та Німеччини. Як повідомив глава ОП А. Єрмак, відбулася зустріч із спецпредставником Президента США К. Келлогом, радником прем'єр-міністра Великої Британії з питань національної безпеки Д. Пауеллом, дипломатичним радником президента Франції Е. Бонном та радником канцлера Німеччини з питань зовнішньої політики та безпеки Г. Заутером.

«Україна готова до миру та тривалого і безумовного припинення вогню. Також готові до зустрічей і переговорів на найвищому рівні. Українська делегація сьогодні в Стамбулі для того, щоб досягти безумовного припинення вогню – це наш пріоритет», – підсумував А. Єрмак (URL: <https://www.eurointegration.com.ua/news/2025/05/16/7211736/>).

Переговори України та Росії відбулися 16 травня у Стамбулі. Вони тривали трохи більше години. Українська делегація, яку очолював міністр оборони України Р. Умеров, вела комунікацію з російською стороною за посередництва перекладача, повідомляють ЗМІ. За підсумками зустрічі Р. Умеров заявив журналістам, що з Росією обговорювались три блоки питань: припинення вогню, обмін полоненими і потенційна зустріч на рівні лідерів України та Росії. Зокрема, під час перемовин сторони обговорили можливість великого обміну у форматі 1000 на 1000, який, за словами Р. Умерова, відбудеться найближчим часом, уже відома дата, але поки вона не розголошується. Глава Міноборони уточнив, що далі українська сторона працюватиме над здійсненням обміну і вже після цього повідомлятиме про подальші кроки (URL: <https://hromadske.radio/news/2025/05/16/umierov-rozpoviv-pro-rezultaty-ukrainsko-rosiyskykh-perehovoriv-u-stambuli>).

У контексті обговорення припинення вогню, за словами очільника українського Міністерства оборони, сторони обмінялися модальностями, далі команди працюватимуть над деталями. Також здійснюватиметься підготовка до особистої зустрічі В. Зеленського та В. Путіна, оскільки існує багато питань, які можна вирішити лише під час переговорів на найвищому рівні.

Голова російської делегації В. Медінський висловив задоволення результатами переговорів з українською стороною. Він також підтвердив інформацію про те, що готується масштабний обмін полоненими у форматі «1000 на 1000». За його словами, «Київ ініціював зустріч лідерів держав», і Москва «взяла це до відома». Також Україна й Росія домовилися детально прописати свої пропозиції щодо встановлення режиму припинення вогню.

Отже, як і очікувалося, крім принципової згоди росіян на обмін полоненими у форматі «1000 на 1000», жодних інших зрушень, як-то повернення викрадених українських дітей чи припинення вогню, стамбульські переговори не принесли. Власне, і не могли, бо напередодні США та ЄС постійно йшли на поступки Кремлю. Тож Україна говорила з Росією на цих переговорах не з позиції сили (URL: <https://tsn.ua/ukrayina/pro-shcho-naspravdi-domovylysia-v-stambuli-putin-ne-pohodyvsia-prypynyty-vohon-teper-miach-na-botsi-trampa-2830289.html>).

За інформацією ЗМІ, на переговорах у Стамбулі Росія продовжила висувати нереалістичні вимоги для встановлення режиму припинення вогню, на кшталт виведення українських військ із Донецької, Луганської, Запорізької і Херсонської областей, які Путін ще у вересні 2022 р. незаконно записав до російської конституції. Крім того, Росія знову вимагала міжнародного визнання окупованого Криму російським. Звучали й погрози.

Зокрема, як повідомив журналіст The Economist О. Керолл, В. Мединський начебто переконував, що Росія готова воювати вічно й захопити ще й Харківську та Сумську області.

Проведення переговорів у Стамбулі без жодних попередніх умов чи санкцій проти Росії позначилося на риториці російської делегації і після завершення переговорів. До прикладу, В. Мединський в інтерв'ю російському федеральному каналу процитував начебто Наполеона, сказавши, що, «як правило, завжди війна і переговори ведуться одночасно». Хоча жодні історичні джерела не фіксують таких слів Наполеона. Цитував В. Мединський і нібито Отто фон Бісмарка: «Ніколи не намагайтеся обдурити росіян і що-небудь у них вкрасти, тому що мине час, і рано чи пізно росіяни завжди приходять по своє». Проте іронія в тому, що справжність цієї цитати спростувало навіть військово-історичне товариство, яке створив і очолює сам В. Мединський.

Позитивні сигнали для Путіна продовжили надходити з Вашингтона і після завершення стамбульських переговорів. Так, посол США при НАТО М. Вітакер заявив, що Сполучені Штати розпочнуть переговори з європейськими союзниками щодо скорочення американських військ у Європі пізніше цього року. Дуже показово, що ця заява була зроблена після закінчення неформальної зустрічі міністрів закордонних справ країн-членів НАТО також у Туреччині, в Анталії.

Водночас на полях саміту Європейської політичної спільноти в Албанії 16 травня лідери України, Франції, Німеччини, Британії та Польщі подзвонили Президенту США. Під час спільної телефонної розмови з Д. Трампом європейські лідери, включаючи Президента В. Зеленського, намагалися донести до нього той факт, що Путін не реагує на американські вимоги ні щодо перемир'я, ні щодо зустрічі на рівні керівництва країн. В. Зеленський наголосив, що Росія вже понад два місяці залишає без відповіді американську пропозицію щодо безумовного припинення вогню, ігнорує всі можливі заклики, висуває нереалістичні умови та не показує готовності закінчувати війну. Президент України закликав збільшити тиск на Росію та запровадити «сильні додаткові санкції» ([URL: https://www.dw.com/uk/pisla-peregovoriv-u-stambuli-lideri-koalicii-ohocih-podzvoni-trampu/a-72569518](https://www.dw.com/uk/pisla-peregovoriv-u-stambuli-lideri-koalicii-ohocih-podzvoni-trampu/a-72569518)).

Європейські лідери засудили позицію Москви за результатами переговорів України та РФ. Прем'єр-міністр Польщі Д. Туск заявив, що Москва – неконструктивна. Він підкреслив важливість координації зусиль США та ЄС. «Ми поговорили телефоном з Президентом Трампом, щоб підсумувати зусилля, докладені для переговорів з росіянами. Російська сторона не виявила доброї волі та поставила неприйнятні умови. Ми продовжуватимемо працювати разом. Головне завдання – зберегти єдність європейських та американських партнерів навколо українського питання», – додав він у спільній заяві для преси з Е. Макроном, К. Стармером, Ф. Мерцем та

В. Зеленським після зв'язку з Д. Трампом (URL: <https://unn.ua/news/zustrich-u-stambuli-yak-vidreahuvaly-yevropeiski-lidery-na-rezultaty-perehovoriv-ukrainy-ta-rf>).

Прем'єр Великої Британії К. Стармер заявив, що Путін «має заплатити ціну за відмову від миру». «Український народ і багато людей у світі заплатили ціну за агресію Путіна проти України, тепер він має заплатити ціну за свою відмову від миру», – написав він у своєму профілі. К. Стармер наголосив на своїй незгоді з тим, що Росія відкладає припинення вогню. «Велика Британія завжди підтримує Україну», – наголосив він. Англійський прем'єр також зазначив, що «позиція Росії явно неприйнятна». Виходячи з того, що сталося в результаті переговорів у Стамбулі та «після зустрічі з Президентом Зеленським і телефонної розмови з Президентом Трампом», як зазначив К. Стармер, європейські лідери узгоджують свої дії у відповідь.

Федеральний канцлер Німеччини Ф. Мерц відзначив, що «дипломатичні зусилля зазнали невдачі», втім наголосив, що вони продовжуватимуться. «Ми єдині в переконанні, що російська сторона мала гарну можливість провести початкові переговори щодо мирної угоди з попередньою угодою про припинення вогню. Ми дуже розчаровані, що цього не сталося. М'яч був повністю на боці Росії. Були всі умови для хорошого початкового діалогу», – заявив канцлер Німеччини. За словами Ф. Мерца, «повинно бути чітко зрозуміло, що ми на цьому боці». «Європейський Союз та Коаліція охочих мають намір продовжувати допомагати Україні припинити війну. Дипломатичні зусилля, докладені досі, на жаль, зазнали невдачі через небажання Росії зробити перші кроки. Але ми не здамося. Ми продовжимо і досягнемо успіху на європейському рівні», – додав він.

Міністр закордонних справ Туреччини Х. Фідан, який безпосередньо брав участь у переговорах, наголосив, що Туреччина й надалі докладатиме всіх зусиль для досягнення міцного миру між Росією та Україною.

Українські політики та експерти скептично оцінюють переговори в Туреччині. Єдиним результатом називають обмін полоненими та дещо розчаровані у діях європейських партнерів. «Результатом перемовин у Стамбулі стало... нічого. Ось той рідкісний випадок, коли наші все зробили правильно. Як любить говорити Трамп: “Трали ідеально тими картами, які нам роздали”. І головна проблема, що після Стамбула теж нічого не відбудеться. Це я про “пекельні санкції”, якими погрожували», – написав у Telegram депутат з парламентської фракції «Голос» Я. Железняк.

Головний консультант Центру зовнішньополітичних досліджень Національного інституту стратегічних досліджень І. Ус зазначає, що нічого неочікуваного від російської делегації не пролунало, крім повторюваної пропагандистської риторики. За його словами, переговорний майданчик росіяни вчергове використали для озвучування своїх наративів.

«Переговори були, тому що США хотіли їх бачити. Україна пішла на переговори, бо європейські партнери попросили про це, бо Європа не готова

нас підтримувати без США. Росія хоче воювати далі, але розуміє, що поки США надають Україні підтримку, у них нічого не вдасться. Тому і приїхали в Стамбул озвучити свої звичні наративи», – зазначив І. Ус.

Політолог В. Таран вважає, що тепер європейські партнери, які погрожували санкціями Путіну, мають сказати своє слово. «Як і очікували, переговори завершилися нічим. Росія вимагала виведення українських військ з чотирьох областей, які вони додали в свою конституцію. На виході з переговорів сказали, що наступного разу це буде п'ять областей, натякаючи що окупуєть Сумську або Дніпропетровську область. Єдиний реальний результат – це анонсований обмін 1000 на 1000. Це важливо. Тож готуємось і чекаємо на дії партнерів», – написав він у Facebook.

За словами міністра закордонних справ Туреччини Х. Фідана, на переговорах у Стамбулі делегація України та представники країни-агресора досягли принципової згоди зустрітися знову. Втім, навряд чи це станеться дуже швидко, вважають українські експерти.

«Росіяни не готові розмовляти зараз, бо мають перевагу на фронті. Вони чудово усвідомлюють, що українці за 30 днів припинення вогню ще більше накопають укриттів, натягнуть дронів, і російські втрати будуть в рази більшими. Тому вони хочуть дотискати, вимагатимуть приєднати до себе ще й Сумську область, говоритимуть ультиматумами. І поки на лінії розмежування не буде патової ситуації, за стіл переговорів ніхто не сяде», – вважає військовий експерт, колишній співробітник Служби безпеки України І. Ступак. Він прогнозує, що це може статися не раніше жовтня, після того, як Путін спробує провести літній наступ на Україну.

Про осінь, як час «Ч» для Росії, говорить й І. Ус. За його словами, аналіз офіційних економічних показників РФ свідчить про те, що російська економіка може різко обвалитися ближче до жовтня. Саме тоді, на переконання експертів, Путін буде готовий до діалогу про припинення вогню, поступок та завершення війни.

Тим часом роль Сполучених Штатів та особисто Д. Трампа у пошуку шляхів миру залишається ключовою і водночас найменш прогнозованою, зважаючи на мінливу позицію Д. Трампа, яка вкотре проявилася під час його телефонної розмови з В. Путіним 19 травня. Розмова відбулася з ініціативи американської сторони і була зумовлена відмовою Путіна від участі у стамбульських переговорах і їх безрезультатністю. На тлі цього Д. Трамп висловив думку, що прогресу в мирних переговорах чекати не варто, поки він не зустрінеться з президентом Росії Путіним. Однак Кремль заявив, що така зустріч потребує довгої підготовки, тому Д. Трамп вирішив обговорити шляхи припинення російсько-української війни під час телефонної розмови з російським диктатором В. Путіним.

Перед дзвінком очільнику Кремля він зателефонував Президенту України В. Зеленському. За інформацією журналістів Axios і The Wall Street Journal, розмова з В. Зеленським була короткою, Д. Трамп запитав, що йому

варто обговорити з Путіним. Президент України розповів, що під час розмови з Д. Трампом вони обговорили важливі для України теми, зокрема припинення вогню і готовність США посилити санкції. Він також попросив американського лідера не ухвалювати рішень про Україну без України (URL: <https://nv.ua/ukr/world/geopolitics/rozmova-trampa-z-putinim-19-travnja-pokazala-naskilki-dalekim-mozhe-buti-mir-v-ukrajini-pishe-cnn-50515280.html>).

Телефонна розмова Д. Трампа з В. Путіним тривала близько двох годин. Президенти обговорювали припинення війни та подальшу співпрацю між Вашингтоном та Москвою. Після розмови з Путіним Д. Трамп у своїй соцмережі Truth Social написав, що спілкування «пройшло дуже добре». Він заявив, що «Росія та Україна негайно розпочнуть переговори щодо припинення вогню та, що ще важливіше, припинення війни. Умови для цього будуть узгоджені між двома сторонами, як це можливо, бо вони знають деталі переговорів, про які ніхто інший не знає. Тон і дух розмови були чудовими», – розповів Президент США.

За його словами, Росія хоче вести масштабну торгівлю зі Сполученими Штатами. Д. Трамп зауважив, що погодиться на це, «коли ця катастрофічна кривава баня закінчиться». Американський лідер вважає, що для Росії існує «величезна можливість створити величезну кількість робочих місць і багатства», а «її потенціал безмежний».

«Так само Україна може бути великим бенефіціаром торгівлі в процесі відбудови своєї країни. Переговори між Росією та Україною розпочнуться негайно. Я повідомив про це Президента України Володимира Зеленського, Президента Європейської комісії Урсулу фон дер Ляєн, Президента Франції Емманюеля Макрона, Прем'єр-міністра Італії Джорджію Мелоні, канцлера Німеччини Фрідріха Мерца та президента Фінляндії Александера Стубба під час телефонної розмови зі мною одразу після розмови з президентом Путіним. Ватикан, представлений Папою Римським, заявив, що був би дуже зацікавлений у проведенні переговорів. Нехай процес розпочнеться!» – наголосив Д. Трамп (URL: <https://espresso.tv/svit-tramp-proviv-telefonnu-rozmovu-z-putinim>).

Водночас у заяві Президента США не було нічого про посилення санкцій проти Росії, яка неодноразово відмовлялася від запропонованого ним перемир'я. Свою відмову запровадити санкції проти Росії Д. Трамп пояснив тим, що все ще існує шанс на прогрес у переговорах. «І якщо запровадити санкції проти Росії, можна зробити набагато гірше. Але може настати час, коли це станеться», – сказав Президент США (URL: <https://nv.ua/ukr/world/geopolitics/tramp-vidmovivsya-posilyuvati-sankciji-proti-rosiji-50515267.html>).

Путін назвав розмову з американським лідером «змістовною, відвертою і дуже корисною». За його словами, Росія нібито виступає за припинення бойових дій, але «необхідно виробити найбільш ефективні шляхи руху до миру». Він також додав, що Кремль готовий працювати над меморандумом з

Україною, що включає, зокрема, припинення вогню. Путін знову повторив, що Росія хоче «усунути», як він висловлюється, «першопричини» війни з Україною, але «загалом ми на правильному шляху», сказав президент РФ, коментуючи початок переговорного процесу з Україною (URL: <https://espresso.tv/svit-tramp-proviv-telefonnu-rozmovu-z-putinim>).

Помічник Путіна Ю. Ушаков прокоментував розмову Путіна з Д. Трампом з ентузіазмом. «Скажу вам, що розмови такої тривалості трапляються рідко, коли обидва президенти... жоден з них не хотів завершити розмову і покласти слухавку», – сказав він.

За словами Ю. Ушакова, Д. Трамп нібито бачить Росію як одного з найважливіших партнерів США. Він також розповів, що «розмова була відвертою і конструктивною, пройшла у взаємоповажному ключі. Лідери обговорили стан відносин Росії та США, висловилися за їх подальшу нормалізацію. Президенти обговорили питання обміну ув'язненими, у Кремлі повідомили про обговорення планів щодо обміну громадянами за формулою 9 на 9».

Ю. Ушаков також повідомив, що Путін та Д. Трамп домовилися продовжити діалог з усіх питань, у тому числі й щодо України. «Лідери не виключають проведення особистої зустрічі, місце та термін поки не визначено. Про часові рамки щодо досягнення можливої домовленості про припинення вогню між Росією та Україною в розмові не йшлося», – заявив помічник Путіна.

Після розмови з Путіним Д. Трамп провів ще одну телефонну розмову з В. Зеленським, у якій до переговорів долучилися європейські лідери. «Була досить довга розмова, думаю, понад годину в іншому форматі – був я, Президент Трамп, ми під'єднали наших колег – Президента Макрона, прем'єрку Італії Джорджу Мелоні, Президента Фінляндії Александра Стубба, також був канцлер Німеччини Фрідріх Мерц і Урсула фон дер Ляєн. Розмова була довга, різна за характером» – повідомив В. Зеленський.

Телефонна розмова Президента США Д. Трампа з російським диктатором В. Путіним показала, наскільки далеким може бути будь-який прорив у питанні завершення війни Росії проти України, ідеться у матеріалі CNN. Розмова порушила питання про те, наскільки Д. Трамп насправді хоче бути залученим у переговори, а також поглибила трансатлантичні розбіжності щодо припинення війни, зазначив телеканал. Д. Трамп фактично став на бік Путіна, оголосивши, що Україна та Росія тепер вестимуть переговори «так, як тільки вони можуть» про припинення вогню і, зрештою, про завершення війни, констатує CNN.

У CNN також зауважили, що Д. Трамп «додав нової невизначеності до все більш беззубих мирних зусиль», не зробивши нічого, щоб спростувати висловлену раніше віцепрезидентом Д. Ді Венсом думку про те, що США можуть вийти з перемовин, якщо не будуть бачити прогресу. А колишня заступниця директора Національної розвідки США Б. Саннер сказала у

коментарі CNN, що Д. Трамп, імовірно, «взагалі не намагався тиснути на Путіна».

«Це добре, що вони провели двогодинну розмову, але що ми маємо в результаті? Ми маємо Путіна, який продовжує висувати дуже максималістські вимоги... домовленість про рамки для обговорення майбутньої мирної угоди й, можливо, припинення вогню, яке настане після досягнення домовленостей щодо багатьох речей. Це заклик, який, на мою думку, дуже важко сприймати інакше, ніж те, що Путін, схоже, отримав саме те, що хотів», – вважає Б. Саннер.

Проаналізувавши заяви адміністрації Президента США, CNN дійшов висновку, що Д. Трамп не буде використовувати важелі впливу на РФ, наприклад, посилювати санкції проти країни-агресора або відправляти більше зброї та боєприпасів в Україну. Журналісти визнали, що наразі «як ніколи важко бути оптимістичним» щодо того, чи хоче Путін якнайшвидшого припинення війни. Вочевидь, російський диктатор хоче миру лише на умовах, на які Україна не зможе погодитися, залишаючись незалежною державою. Тож розмова між Путіним і Д. Трампом чітко дає зрозуміти, що будь-яке припинення вогню чи мирна угода все ще далеко за горизонтом.

Попри неодноразові погрози жорстких дій проти Кремля, Д. Трамп так і не застосував реальний тиск на російського диктатора Путіна, що, на думку аналітиків Financial Times, лише сприяє затягуванню війни. У редакційній статті видання сказано, що занепокоєння викликає ймовірне скорочення військової допомоги Україні з боку США, що грає на користь Москви, яка наразі має перевагу на фронті. Водночас Білий дім заявив, що офіційно не відмовляється від підтримки України, але визнає можливість перегляду своєї позиції.

Financial Times пише, що поблажливість Д. Трампа до Путіна, який місяцями «водить його за ніс», залишається незрозумілою. Вона заохочує Путіна продовжувати війну, коли російські війська мають перевагу на полі бою проти України, а військова підтримка США може бути відкликана будь-якої миті. У цьому контексті FT наголошує, що європейським союзникам потрібно вже зараз активізувати підтримку Києва – як через прямі поставки зброї, так і через посилення санкційного тиску на Росію. Зокрема, йдеться про зменшення верхньої межі цін на російську нафту та усунення лазівок, які дозволяють обходити санкції за допомогою тіньового флоту (URL: <https://nv.ua/ukr/world/countries/poblazhlivist-trampa-do-putina-graye-na-rukurosiiji-50515632.html>).

20 травня Європейський Союз схвалив 17-й пакет санкцій проти Росії, спрямований проти майже 200 кораблів тіньового флоту і планує обговорити подальше зниження цінової стелі з міністрами фінансів G7 у Канаді. Нові заходи також стосуються гібридних загроз і прав людини. 18-й пакет санкцій проти Росії, роботу над яким вже розпочали у ЄС, крім російських банків,

може містити обмеження проти банків держав з-поза Євросоюзу, які підтримують російську оборонну промисловість та армію (URL: <https://www.pravda.com.ua/news/2025/05/20/7513122/>).

Тим часом у Сенаті США готують законопроект про запровадження вторинних тарифів у 500 % для країн, що купують російські енергоносії, аби змусити Москву до переговорів. Один із ключових соратників Д. Трампа в Сенаті, республіканець Л. Грем стверджує, що понад 70 його колег готові проголосувати за нові «розгромні» обмеження проти Росії та гігантські мита для країн, які купують російські енергоносії. Однак, FT застерігає, що такі тарифи можуть серйозно вдарити по світовій економіці, і США варто замість цього приєднатися до узгоджених міжнародних заходів.

Financial Times також повідомила, що лідерів Європейського Союзу шокували заяви американського Президента Д. Трампа після його телефонної розмови з російським диктатором В. Путіним. «Лідери були приголомшені тим, як Президент США описав досягнуті домовленості», – ідеться у матеріалі видання. Представників європейських держав здивувала заява Д. Трампа про можливу відмову від ролі посередника між РФ та Україною у питаннях щодо врегулювання війни. Крім того, лідери ЄС побоюються можливого укладання угоди між Д. Трампом та Путіним, через яку американський лідер зможе «продати» інтереси України (URL: <https://glavcom.ua/world/world-politics/vazhlivij-pidsumok-rozmovi-putina-ta-trampa-shcho-pishut-amerikanski-zmi--105958>).

Президент США «відійшов» від своєї колишньої тактики погроз санкціями на адресу Росії за підсумками телефонної розмови з диктатором В. Путіним, пише американська газета The New York Times. «Він сказав, що умови обговорюватимуться безпосередньо між країнами, що воюють... Це стало відходом від нещодавніх погроз Трампа про посилення тиску на Росію», – ідеться в повідомленні видання. Інші іноземні ЗМІ пишуть, що телефонна розмова між Д. Трампом і російським диктатором В. Путіним має вигляд очевидної поразки американського президента.

Частина дипломатів та експертів також заявляють, що Путін «переграв» Д. Трампа. Так, колишній міністр закордонних справ Литви Г. Ландсбергіс переконаний, що Д. Трамп спробує переконати Україну прийняти вимоги Путіна. «Путін повторює ті самі безглузді вимоги. І ми рахуємо хвилини до того моменту, коли Трамп спробує переконати Україну прийняти їх», – написав Г. Ландсбергіс.

Колишній посол США в Україні, експерт із ядерного озброєння С. Пайфер вважає, що під час розмови Путін «переграв» Д. Трампа і «мир найближчим часом не очікується». «Іншими словами, ніякого російсько-українського перемир'я зараз немає. Путін може продовжувати війну проти України, затягуючи переговори про припинення вогню і остаточне врегулювання. Схоже, що Путін знову переграв Трампа, зокрема,

підкинувши нереалістичні перспективи масштабної торгівлі», – написав С. Пайфер.

Президент В. Зеленський, який двічі говорив із Д. Трампом у той день, оприлюднив дипломатичну, але суперечливу заяву. Він закликав до санкцій проти Росії, якщо вона не припинить нападів, і запропонував мирні переговори в нейтральних країнах, але з обов'язковою участю США та Європи.

«Для всіх нас вкрай важливо, щоб Сполучені Штати не дистанціювалися від переговорів та прагнення до миру, тому що єдиний, хто отримує з цього вигоду, – це Путін. Це вирішальний момент. Світ тепер може побачити, чи справді його лідери здатні забезпечити припинення вогню та досягти справжнього, тривалого миру», – сказав він.

Отже, чергові дипломатичні зусилля щодо встановлення перемир'я і пошуку шляхів завершення російсько-української війни не принесли вагомого результату. Україна доклала максимум зусиль, щоб продемонструвати світові своє прагнення до справедливого миру, втім риторика РФ та, як виявилось, і Сполучених Штатів, не залишають простору для оптимізму. Єдиним досягненням переговорів між Україною та Росією у Стамбулі стала домовленість про масштабний обмін полоненими. Росія ж своїми маневрами довкола перемовин у Стамбулі вкотре засвідчила, що не готова до серйозних розмов про припинення війни. Д. Трамп, на посередництво якого у переговорах розраховувала Україна та європейські партнери, фактично відмовився чинити тиск на Росію і припустив свій вихід з переговорного процесу. Втім, дипломатичні зусилля триватимуть і надалі, їх перебіг спрогнозувати поки важко, зважаючи на непередбачуваність позицій усіх учасників. Попри це, більшість представників українського експертного середовища вважають, що, незалежно від результатів переговорів, Україні варто посилювати свою обороноздатність, а західним союзникам пришвидшувати військову допомогу Києву та запроваджувати нові дієві санкції.

О. Аулін, ст. наук. співроб. СІАЗ НБУВ

Перетворення Туреччини на дипломатичний хаб: оцінки експертів

З першої половини XVIII ст., коли Османська імперія поступово втрачала експансіоністський імпульс власного розвитку, її правлячий клас почав звертати підвищену увагу на дипломатичне вирішення складних політичних питань. З часом такий підхід став традиційним для державної політики Турецької Республіки. У XX ст. гра на суперечках різних центрів сили дала змогу зберегти єдність етнічної турецької території після Першої світової війни та уникнути активної участі у Другій. Геополітичне

розташування між Європою та Азією, наявність значного економічного й військового потенціалу, а також уміння збалансувати свої відносини з різними країнами та регіональними організаціями роблять сучасну Туреччину одним із ключових світових переговорників.

Тільки за перше півріччя 2025 р. територія Турецької Республіки неодноразово ставала майданчиком для переговорів, які мали велике значення для розвитку міжнародних відносин.

В Анкарі 29 січня відбулася ключова тристороння зустріч міністрів закордонних справ, економіки й торгівлі, а також транспорту Туреччини, Азербайджану та Узбекистану. Основна увага була приділена зміцненню торговельних, економічних та інвестиційних зв'язків, з особливим акцентом на покращення регіональних транспортних мереж. Підписання Анкарської декларації підкреслило зобов'язання щодо єдиної транспортної інфраструктури, регіональної співпраці та підвищення ефективності Середнього коридору. Розвиток Середнього коридору, що з'єднує Азію з Європою через Азербайджан і Туреччину, стає центральним елементом тристороннього партнерства разом з проектом Трансафганської залізниці, реалізація якого спрямована на покращення регіонального зв'язку і торгівлі. Водночас сприяння економічній та соціальній стабільності Афганістану за допомогою Трансафганської залізниці підкреслює спільну регіональну мету стабілізації. «Ці транспортні проекти, у разі їх успіху, не лише покращать економіку трьох країн, але й підвищать регіональну безпеку, зменшивши вплив таких держав, як Росія та Китай, у Центральній Азії», – вважають представники міжнародних експертних кіл (URL: <https://www.specialeurasia.com/2025/02/09/turkey-azerbaijan-uzbekistan/>).

У турецькій столиці 18 лютого відбувся перший раунд технічних переговорів між Сомалі та Ефіопією в рамках Анкарського процесу. Під час заходу, який проходив під головуванням міністра зовнішніх справ Туреччини Х. Фідана, за участю голови ефіопського МЗС Г. Темотевоса та його сомалійського колеги А. Омара, розпочалася конкретна робота щодо закладання основи для сталого розвитку відносин між цими двома африканськими державами на основі взаємної поваги та вигоди (URL: <https://www.mfa.gov.tr/somali-ve-etiyopya-arasinda-gerceklestirilen-technik-muzakerelerin-ilk-turuna-iliskin-aciklama-18-02-2025.tr.mfa>).

У своєму виступі Х. Фідан наголосив на критичній важливості регіональної відповідальності та співпраці у світі, що дедалі більше поляризується. Він зазначив, що цей процес надає історичну можливість змінити майбутнє Африканського Рогу та перетворити виклики на можливості. Турецький дипломат також наголосив, що Анкарська декларація являє собою політичне бачення для всього континенту, яке обіцяє принести процвітання та стабільність поза межами його безпосередніх шляхів. Під час технічних переговорів зосередилися на ролі Туреччини в проєктах сполучення, наводячи приклади таких ініціатив, як Середній коридор,

залізниця Баку – Тбілісі – Карс та ініціатива «Дорога розвитку». Після завершення першого раунду переговорів три країни ухвалили спільну заяву, в якій зазначалося, що, спираючись на Анкарську декларацію, прем'єр-міністр Ефіопії А. Алі та Президент Сомалі Х. Мохамуд за сприяння Президента Туреччини Р. Т. Ердогана окреслили «бачення, яке прокладає шлях до більш процвітаючого та стабільного майбутнього» (URL: <https://www.aa.com.tr/en/africa/turkiye-hosts-1st-round-of-technical-talks-between-ethiopia-somalia/3486143>).

Разом з тим 18 лютого відбувся візит до Турецької Республіки В. Зеленського. Під час спілкування президентів України і Туреччини однією з ключових тем для обговорення стали глобальні процеси, які можуть привести до закінчення російсько-української війни. Лідери країн обмінялися думками та обговорили реальні перспективи. Окремо йшлося про гарантії безпеки та роль Туреччини в їхньому забезпеченні. «Україна дуже цінує наші з вами відносини й те, що в цей надзвичайний час війни ми маємо необхідне взаєморозуміння та отримуємо підтримку. Туреччина завжди принципова в питаннях щодо суверенітету й територіальної цілісності нашої держави, і ми вважаємо, що це має глобальне значення», – зазначив із цього приводу український Президент. Розкриваючи ставлення офіційного Києва щодо шляху формування підґрунтя майбутнього сталого миру, В. Зеленський підкреслив: «Україна, Європа – у широкому сенсі, а це і Євросоюз, і Туреччина, і Британія – разом з Америкою мають бути залучені до розробки відповідних безпекових гарантій, які стосуватимуться долі нашої частини світу» (URL: <https://www.president.gov.ua/news/bezpekovi-garantiyi-zvlnennya-polonenih-iprodovolcha-bezpe-96181>).

Президент України також подякував Туреччині за посередництво у звільненні українських полонених з російських в'язниць. Пріоритет держави – повернення всіх українців додому. В. Зеленський і Р. Т. Ердоган обговорили подальше сприяння з боку Туреччини у вирішенні цього питання. Серед інших важливих тем – розвиток двосторонніх відносин, економічні та агропромислові питання, взаємодія між суспільствами.

З 11 до 13 квітня проходила робота 4-го Анталійського дипломатичного форуму (ADF), що також сприяло зміцненню статусу Туреччини як одного з центральних майданчиків для міжнародного діалогу. Цьогорічною тематикою, яка зібрала понад 20 глав держав, 74 міністри та 450 посадовців із понад 140 країн, стало «Відродження дипломатії в умовах розколотого світу». ADF відбувався під егідою Президента Р. Т. Ердогана.

Очільник головного організатора форуму – глава міністерства закордонних справ Х. Фідан зазначив, що ADF віддзеркалює дедалі більшу роль Туреччини не лише в дипломатії, а й у регіональній миротворчості та глобальній співпраці. Кожна зустріч була присвячена проблемам регіональної стабільності, поглибленню економічних зв'язків та гуманітарним питанням. Р. Ердоган підтвердив прихильність Туреччини до

«взаємовигідної співпраці» в Африці, відновлення Сирії, мирної дипломатії на Балканах, у Секторі Гази та в Україні. Скориставшись майданчиком анатолійського форуму, українські дипломати вкотре звернули увагу міжнародної спільноти на агресивну російську політику, що несе загрозу всьому світу. Зокрема, йшлося про порушення попередньої угоди, укладеної за посередництва США, щодо призупинення ударів по енергетичній інфраструктурі. Глава українського МЗС А.Сибіга поінформував, що з моменту погодження на обмежену паузу в ударах, російські атаки відбулися за допомогою «майже 70 ракет, понад 2200 безпілотників та понад 6000 керованих авіаційних бомб, які були використані переважно по цивільному населенню... Це чітко показує світові, хто хоче миру, а хто хоче війни», – підкреслив очільник закордонного відомства (URL: <https://www.cnbc.com/2025/04/13/russia-and-ukraine-accuse-each-other-of-failing-to-pause-strikes.html>).

Травень поточного року зробив Туреччину справжнім центром світової дипломатії. Крім Першого юридичного конгресу тюркських держав, на території країни відбулися переговори у форматі «Зеленський – Ердоган», «Україна – Туреччина – США», українсько-російські мирні переговори та підготовча зустріч саміту НАТО в Гаазі.

У Стамбулі 15 травня розпочалася робота Першого юридичного конгресу тюркських держав, організованого у партнерстві з Турецьким агентством співробітництва та координації (ТІКА). Мета заходу – посилення правової співпраці, зміцнення спільної правової спадщини та підтримки судових реформ у тюркському світі. На конгресі зібралися високопоставлені судові посадовці та юридичні експерти з тюркських країн, включаючи Туреччину, Азербайджан, Казахстан, Киргизстан, Узбекистан і Туркменістан. Серед учасників були голова Конституційного суду Туреччини К. Озка, голова Ради старійшин Організації тюркських держав (ОТС) Б. Йилдирим та високопоставлені представники міжнародних юридичних установ і університетів. На заході розглядалися ключові теми, такі як верховенство права, юридична освіта, гармонізація судової практики та основи спільної юридичної мови в тюркському світі.

Виступаючи на заході, голова Конституційного суду К. Озка підкреслив глибокий зв'язок між тюркською правовою традицією та сучасними конституційними системами. «Наш історичний досвід, від усних традицій до письмових кодексів, утворює місток до сучасних правових інститутів», – зазначив він. Турецький правник заявив, що верховенство права передбачає більше, ніж просто дотримання правил – воно також забезпечує захист основних прав, незалежність судової влади та обмеження державної влади. К. Озка закликав до тіснішої співпраці щодо спільних програм юридичної освіти, арбітражних центрів та правил кібербезпеки. «Правосуддя – це не просто мета, це шлях, яким ми повинні йти разом. Цей шлях є важливим для побудови справедливішого майбутнього для

тюркського світу та всього людства», – додав правник ([URL: https://www.dailysabah.com/politics/diplomacy/first-legal-congress-of-turkic-states-aims-to-boost-legal-cooperation](https://www.dailysabah.com/politics/diplomacy/first-legal-congress-of-turkic-states-aims-to-boost-legal-cooperation)).

В Анкарі 15 травня відбулася офіційна зустріч Президента України В. Зеленського з Президентом Турецької Республіки Р. Т. Ердоганом. Ці переговори стали логічним продовженням стратегічного партнерства між Україною та Туреччиною, що набуло особливої ваги в умовах тривалої російської агресії та геополітичної нестабільності в Чорноморському регіоні. Основна увага під час переговорів була зосереджена на трьох ключових напрямках: безпековому співробітництві, розвитку двосторонньої економічної взаємодії та гуманітарних ініціативах.

Президент Р. Т. Ердоган підтвердив незмінну підтримку суверенітету та територіальної цілісності України, зокрема в контексті деокупації Криму. Разом з тим сторони обговорили оновлений формат «зернової ініціативи» та безпеку судноплавства в Чорному морі. У безпековій сфері було наголошено на поглибленні співпраці між оборонно-промисловими комплексами обох держав, зокрема щодо спільного виробництва безпілотних літальних апаратів та модернізації військово-технічного оснащення. Особливу увагу було приділено розширенню можливостей українсько-турецького військово-технічного співробітництва у межах уже створених спільних підприємств.

В економічному вимірі сторони обговорили перспективи підписання Угоди про вільну торгівлю, а також реалізацію спільних інфраструктурних проєктів на території України, включно з відновленням житлової та енергетичної інфраструктури в постраждалих регіонах. У гуманітарному аспекті Президент В. Зеленський подякував турецькій стороні за послідовну підтримку кримськотатарського народу та за гуманітарну допомогу, яку Туреччина надає українським внутрішньо переміщеним особам.

Міжнародні експерти стверджують, що переговори між двома президентами підтвердили високий рівень політичного діалогу між країнами й стали важливим кроком на шляху зміцнення стратегічного партнерства в умовах регіональної нестабільності ([URL: https://lb.ua/news/2025/05/15/676593_ankari_zavershilasya_zustrich.html](https://lb.ua/news/2025/05/15/676593_ankari_zavershilasya_zustrich.html)).

Міністри закордонних справ країн НАТО 14 і 15 травня зібрались у турецькій Анталії для обговорення питань посилення стримування і оборони Альянсу і ходу підготовки до червневого саміту в Гаазі. Генеральний секретар М. Рютте чітко вказав на те, що визначення нової цифри мінімальних видатків має бути в основі результатів саміту, наголосивши, що нинішня цифра у 2 % «навіть близько недостатня». «Нам буде потрібно більше вкладати в наші основні безпекові потреби, а також робити додаткові інвестиції більш широкого характеру, пов'язані з обороною, зокрема в інфраструктуру і стійкість», – сказав Генеральний секретар, наголосивши, що це має як економічний, так і стратегічний сенс. «Ми повинні бути впевнені, що ми витрачаємо достатньо грошей у НАТО для підтримування нашої

безпеки», – зазначив він, наполягаючи на тому, що зміни необхідні для того, щоб досягти нових цілей спроможності НАТО і стримувати агресію. М. Рютте висловив задоволення тим, що країни – члени НАТО демонструють зростаюче усвідомлення більш справедливого розподілу тягаря, ствердивши, що «ми зараз на правильному шляху». «Більшість членів Альянсу налаштовані досягти початкової мети витрачання 2 % ВВП на оборону вже цього року, і багато хто вже оголосив про плани піти значно далі», – зауважив він. Також було підтверджено довгострокову підтримку України з боку НАТО. Особливий наголос було зроблено на продовженні зусиль, спрямованих на справедливе закінчення війни, як спільний пріоритет для всіх союзників. «З врегулюванням чи без нього, очевидно, що наша підтримка України залишатиметься важливою для забезпечення довготривалого миру», – підсумував М. Рютте (URL: https://www.nato.int/cps/ru/natohq/news_235113.htm?selectedLocale=uk).

У Стамбулі 15–16 травня 2025 р. проходили українсько-російські мирні переговори, які стали першою спробою відновлення офіційного діалогу високого рівня після майже дворічної паузи, викликані ескалацією бойових дій, незмінністю позицій сторін та відсутністю конструктивного посередництва. Ініціатива проведення зустрічі була підтримана Туреччиною як нейтральною платформою, що вже раніше намагалася виконувати роль посередника між Україною і Росією, зокрема у 2022 р. Переговори у Стамбулі відбувалися за зачиненими дверима за участю офіційних делегацій, які, відповідно, очолювали міністр оборони України Р. Умеров і помічник російського президента В. Медінський, а також представників посередницьких держав.

За результатами першого дня обговорень основною темою стали гуманітарні питання: обмін полоненими, забезпечення доступу гуманітарних місій до постраждалих регіонів, а також безпека Запорізької АЕС. Обидві сторони підтвердили готовність продовжити консультації в цих напрямках.

Другий день переговорів був присвячений безпековим та політичним питанням, проте істотних зрушень досягти не вдалося. Українська сторона повторно відкинула будь-які поступки, які б легітимізували російську військову присутність на окупованих територіях. У свою чергу російська сторона наполягала на необхідності «нової архітектури безпеки» у Європі. Результатом другого дня стала спільна заява про намір зберегти дипломатичний канал зв'язку та провести новий раунд консультацій у Женеві в червні 2025 р.

У цілому зустріч у Стамбулі викликала стриману, але загалом позитивну реакцію в країнах Заходу, які побачили в ній потенціал для деескалації. Державний департамент США наголосив на необхідності «реального, а не ілюзорного діалогу», а Європейська комісія підкреслила важливість подальшої підтримки України. Туреччина ж, як приймаюча сторона, зміцнила свій імідж регіонального посередника.

Водночас західні експерти зазначають, що переговори мали радше декларативний характер і не супроводжувались реальними поступками з боку російської влади. У цьому контексті подальше загострення бойових дій після переговорів свідчить про обмежений практичний вплив Стамбульської зустрічі на зміну стратегічного курсу конфлікту. Переговори в Туреччині засвідчили складність пошуку мирного розв'язання російсько-української війни за умов принципової незгоди російської сторони піти на компроміси щодо базових позицій. Попри символічну важливість самої зустрічі, реальні домовленості залишились мінімальними. Продовження дипломатичного діалогу можливе лише за умови істотних змін у політичній волі вищого російського керівництва й підсилення тиску з боку міжнародних партнерів. Подальші консультації у Женеві, якщо вони відбудуться, здатні стати лакмусовим папірцем готовності сторін перейти від загальної риторики до практичних компромісів (URL: <https://www.dw.com/uk/ocikuvane-nicogo-v-ukraini-skepticno-ocinuut-peregovori-z-rf-u-stambuli/a-72571692>).

Отже, поступове перетворення Туреччини на дипломатичний хаб обумовлене кількома чинниками, серед яких її геополітичне розташування між Європою та Азією й політика Анкари, спрямована на збалансований розвиток відносин із різними країнами та регіональними організаціями. В цілому така трансформація має велике значення для розвитку міжнародних відносин. Інші країни починають дедалі активніше співпрацювати з Туреччиною в дипломатичній сфері та використовувати її як посередника у міжнародних відносинах. Через кардинальну зміну ставлення США до війни в Україні, а також труднощі, які виникають через російську позицію щодо пошуку взаємоприйнятних компромісів, такий розвиток подій значною мірою влаштовує офіційний Київ.

Наука – суспільству

Основні напрями діяльності НАН України

***Привітання президента Національної академії наук України
академіка А. Загороднього з Днем науки в Україні***

Вельмишановні колеги, дорогі друзі!

Маю високу честь і велику приємність привітати всю наукову спільноту з Днем науки в Україні!

Четвертий рік ми зустрічаємо наше професійне свято у складних обставинах воєнного часу. У цей вирішальний для Української держави час перед науковцями, як і перед усією країною, постали надзвичайно складні випробування і виклики. Українські вчені об'єднали всі зусилля та ресурси для розв'язання критично важливих для держави завдань. Адже чудово розуміють, що сьогодні від них очікують не тільки нових фундаментальних

знань, а й практичних рішень для зміцнення безпеки та обороноздатності країни.

Немає сумнівів, що наука є важливим інструментом стримування супротивника, не менш потужним за будь-яку зброю. Саме тому розвиток наукового потенціалу країни, впровадження новітніх технологій, збереження людського капіталу науки – це необхідні умови національної безпеки країни, сталого і довготривалого миру, розвитку економіки, повоєнного відновлення та формування майбутнього України.

Пам'ятаючи і віддаючи шану всім видатним ученим минулого, ми маємо повне право пишатися досягненнями наших сучасних науковців, які у цих складних обставинах щодня продовжують свою кропітку роботу та готові оперативно реагувати на потреби суспільства у різних галузях. Своїми досягненнями вони доводять, що українська наука жива, вона працює та посилює Українську державу.

Дякую усім нашим науковим колективам та працівникам академії, які з мужністю і самовідданістю роблять свою велику справу та тримають науковий фронт! Глибока вдячність і шана всім тим, хто зі зброєю в руках у лавах Збройних сил України виборює нашу свободу та незалежність!

Від усього серця бажаю усім, хто пов'язав своє життя з наукою, міцного здоров'я, невичерпних сил, витримки та наснаги, нових творчих ідей, великих успіхів у всіх починаннях і якнайшвидшої перемоги та миру!

Працюймо разом на благо науки, українського народу, заради зміцнення України та її майбутнього!

Слава Україні!

Зі щирою повагою

Президент Національної академії наук України А. Загородній
(Національна академія наук України (<http://www.nas.gov.ua>). – 2025. – 16.05).

* * *

Засідання Президії НАН України 7 травня 2025 р.

Під головуванням президента НАН України академіка А. Загороднього 7 травня 2025 р. відбулося чергове засідання Президії НАН України.

Під час засідання було представлено дві наукові доповіді.

Доповідь «Стратегічна мінеральна сировина для відновлення України» виголосила директор Інституту геологічних наук НАН України академік НАН України С. Шехунова. Вона розповіла про наукові й практичні результати фахівців установи, спрямовані на науково-методичну підтримку розвитку мінерально-сировинної бази України. Зокрема, як було відзначено, для стимулювання освоєння мінерально-сировинних ресурсів країни виконується робота з визначення переліків корисних копалин державного значення, критичної та стратегічної мінеральної сировини.

Доповідачка наголосила, що впродовж усього періоду діяльності інституту основна увага у вивченні складових стратегічної мінеральної сировини приділялась дослідженню титанових, залізних і марганцевих руд, вуглеводневої та вугільної сировини, гідрогеологічним проблемам та водопостачанню населення і промисловості.

За словами вченої, титанові та титан-цирконієві руди є стратегічно важливими корисними копалинами України. І у зв'язку зі стрімким зростанням попиту на титан-цирконієву продукцію у світі існує потреба розроблення нових титаноносних об'єктів. Фахівці інституту зібрали та проаналізували дані про низку рудопроявів і площ титанових руд з оціненими ресурсами та визначили перспективні об'єкти. Академік С. Шехунова також зупинилася на проблемах ресурсної бази марганцевих руд України та перспективах її розширення шляхом вивчення нового рудного району. Фахівцями установи також обґрунтовано новий напрям освоєння вуглеводневого потенціалу надр України – прогнозування безводних покладів нафти і газу, що має сприяти підвищенню забезпеченості країни власними вуглеводневими ресурсами.

У доповіді було відзначено, що для реалізації концепції широкого використання підземних вод як стратегічного ресурсу для питного водопостачання науковцями визначено принципові недоліки в організації водопостачання населення України і шляхи виправлення цієї ситуації. Виконано гідрогеологічне моделювання для централізованого водопостачання Миколаєва в мирний час та обґрунтування створення мережі локального питного водопостачання для умов надзвичайних ситуацій природного й техногенного характеру або воєнних дій. Створено також гідродинамічну модель Київської промислово-міської агломерації.

У обговоренні доповіді виступили голова Державної комісії України щодо запасів корисних копалин С. Паюк, директор Центру геоінформаційних технологій Державного геоінформаційного фонду України І. Мельник, голова Спілки геологів України кандидат геолого-мінералогічних наук П. Загороднюк. До дискусії також долучилися академіки НАН України С. Комісаренко, Я. Яцків, О. Копиленко, Л. Губерський.

Учасники дискусії підкреслили важливість тісної співпраці науковців Інституту геологічних наук НАН України зі службами, установами та підприємствами Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України, Державної служби геології та надр України, шляхом виконання договірних науково-дослідних робіт та міжнародних проєктів. Було наголошено на важливості подальшого розвитку мінерально-сировинної бази України, особливо з огляду на високий інтерес з боку іноземних інвесторів. У зв'язку з цим також актуалізується питання підготовки висококваліфікованих фахівців-геологів.

Далі було заслухано доповідь «Місцеві біогазові палива для систем розподіленої генерації» директора Інституту газу НАН України члена-

кореспондента НАН України Г. Жука. Він розповів про дослідження науковців установи, спрямовані на вирішення важливих науково-технічних проблем впровадження новітніх технологій переробки відходів у енергоносії та значні перспективи використання їх результатів для розвитку розподіленої генерації.

Доповідач відзначив, що на сьогодні держава потребує дедалі більше енергетичних ресурсів внутрішнього походження. Важливим джерелом газового палива місцевого походження може і має стати біогаз. Україна має великі ресурси біоорганічної сировини для виробництва біогазу.

Науковці Інституту газу НАН України вже понад 15 років плідно працюють над створенням технологій підготовки та ефективного використання біогазу для вироблення електроенергії. Найбільших успіхів досягнуто у розробленні та впровадженні технологій, пов'язаних зі звалищним газом. Шляхом комплексного дослідження полігонів ТПВ у Києві, Одесі, Сумах, Харкові, Івано-Франківську, Львові, Миколаєві та інших містах (загалом 16 полігонів) фахівці інституту визначили потенціал звалищного газу і розробили наукові засади та технологію збору, переробки й комплексної утилізації звалищних газів. У 2018 р. створено першу в Україні біометанову установку, одержано чисті продукти – біометан (95 %) та вуглекислоту (98 %).

Як було зазначено у доповіді, науковцями Інституту газу НАН України вирішено важливу екологічну проблему – утилізацію викидів звалищного газу для захисту атмосфери, зниження викидів парникових газів, попередження пожеж у результаті самозаймання звалищного газу. Фахівці інституту розробили технологічні ланцюги підготовки, зберігання та транспортування біометану у стисненому та зрідженому станах. У 2021 р. вченими установи було створено першу в Україні енергоефективну технологію та обладнання для зрідження й транспортування природного газу та біометану.

Член-кореспондент НАН України Г. Жук розповів, що у лабораторії двигунів внутрішнього згоряння інституту проводять модернізацію та досліджують режими роботи поршневих двигунів-генераторів на альтернативних паливах. Встановлено навантажувальні характеристики двигунів під час роботи на біогазі з різним вмістом метану. На об'єктах розподіленої генерації (біогазових електростанціях) створено та впроваджено промислове обладнання.

У 2012 р. науковці інституту створили перший в Україні комплексний проєкт збору та переробки звалищного газу на електроенергію блоком із шести газопоршневих генераторів та трансформаторною підстанцією.

В обговоренні доповіді виступили заступник міністра енергетики України М. Колісник, завідувач відділу Інституту енергетичних машин і систем ім. А. М. Підгорного НАН України член-кореспондент НАН України

О. Кравченко, директор Інституту електродинаміки НАН України академік НАН України О. Кириленко.

Під час свого виступу М. Колісник зазначив, що робота науковців Інституту газу НАН України повністю відповідає поставленим завданням і стратегії держави щодо забезпечення її потреб енергетичними ресурсами внутрішнього походження. Ідеться не тільки про необхідність збільшення видобутку природного газу, а й важливість пошуку та розвитку шляхів отримання альтернативних типів газу.

Інші учасники обговорення також наголосили на важливості отриманих результатів та необхідності подальшого виконання цілеспрямованих фундаментальних досліджень процесів вилучення вуглекислоти з біогазу, стиснення та зрідження метану, вироблення електроенергії з альтернативних газових палив, а також практичну реалізацію отриманих результатів у промислових комплексах децентралізованого виробництва електроенергії. Наостанок учасники засідання розглянули кадрові й поточні питання (*Національна академія наук України (<http://www.nas.gov.ua>). – 2025. – 12.05*).

Сучасні дослідження та розробки академічної науки

Гриб розбрату. Науковець академії спростував хибне датування одного зі штамів розщепки звичайної

Науковці теж люди і часом можуть помилятися. Наприклад, через недоліки методики й інструментарію досліджень. Та, зрештою, рушієм наукового прогресу є не лише допитливість, а й сумнів. Саме критичне мислення і глибока обізнаність у своїй галузі спонукали українського міколога С. Бойка засумніватись у коректності результатів міжнародного дослідження трирічної давнини. Щоб уже оприлюднені помилки не перекочували до майбутніх наукових джерел і не спотворили нашого уявлення про світ, їх потрібно публічно спростовувати, надаючи вагомі аргументи. Саме це і зробив наш колега. І вже у лютому 2025 р. журнал «Scientific Reports», що належить до видавничої групи «Nature», опублікував його статтю «Misconception of Schizophyllum commune strain 20R-7-F01 origin from subseafloor sediments over 20 million years old» («Хибне уявлення про походження штаму *Schizophyllum commune* 20R-7-F01 з підводних відкладень віком понад 20 мільйонів років»). У ній дослідник проаналізував відповідність віку мікологічних знахідок вікові осадових кернів. І дійшов висновку, що виділений з геологічних кернів з-під океанічного дна (понад 2000 м) зразок гриба – розщепки звичайної (*Schizophyllum commune*), а саме – штам 20R-7-F01, насправді зовсім не такий давній, як вважалося. По-перше, цей штам сучасний, а не віком 20 млн років. По-друге, наземний, а не глибоководний. Тоді постають запитання: чому розщепка звичайна взагалі

фігурувала у науковій публікації 2022 р. і чому про ймовірну хибність попередніх даних стало відомо тільки тепер? Про це й інше автора нової статті, старшого наукового співробітника відділу фітоєкології Інституту еволюційної екології НАН України кандидата біологічних наук, доцента С. Бойка розпитала пресслужба НАН України.

– Розщепка звичайна цікава передусім як вид-космополіт. Гриб поширений на всіх континентах (крім Антарктиди) і в усіх кліматичних зонах. Тому його доволі легко знайти. А отже, й легко дослідити. Крім того, це гриб-сапротроф, тобто він розкладає мертву деревину. В останніх публікаціях про нього частіше пишуть уже і як про патогена, який може пошкоджувати живу деревину, а також спричиняти різні захворювання й алергічні реакції у тварин і людини. Його дуже часто використовують як модельний об’єкт під час дослідження різних систем функціонування.

У 2012 р. міжнародна команда дослідників провела експедицію Ocean Drilling 337 неподалік японського острова Шимокіта в Тихому океані. Це була перша експедиція, яка присвячувалася пошуку біоти підводного дна і використовувала технологію вертикального буріння. Роботи виконували на глибині 1180 м і з найглибшої свердловини (2466 м нижче океанічного дна) дістали осадові керни. Потім у лабораторних умовах із цих кернів виділили зразки мікробної та грибної біот. Серед них було шість представників базидіальних грибів, зокрема і згаданий штам 20R-7-F01 розщепки звичайної.

Чому він мене зацікавив? Бо це безпосередній об’єкт моїх досліджень, я з ним постійно працюю, знаю його особливості і, скажімо так, вузькі місця. Знаю, де він трапляється, а де рости не може. А 2022 р. в журналі «Fungal biology» (це офіційний журнал британського мікологічного товариства) вийшла моя стаття, в якій було представлено оригінальні ДНК-маркери, за допомогою яких можна дослідити походження того чи іншого зразка гриба. Тобто якщо, наприклад, ми маємо якийсь зразок, але не знаємо, звідки він, то за цими ДНК-маркерами можна з високою ймовірністю встановити місце його походження.

І от, учергове переглядаючи онлайн-бази з розшифрованими геномами грибів, я натрапив на три нові штами розщепки звичайної. Причому про один із цих штамів було вказано, що він узятий із дна океану і має вік близько 20 млн років. Щодо інших двох штамів не було інформації про їхнє походження. Тому я вирішив протестувати свої ДНК-маркери і спробувати ідентифікувати походження штамів. Тобто я використав ці штами як своєрідні тест-культури, з них усе почалося.

Завдяки тесту я побачив, що за своїм геномом штам 20R-7-F01 не просто наближений, а належить до групи сучасних азійських культур цього гриба, які зростають на суходолі у Китаї, Японії, Кореї. Я вирішив «копати» далі. Різні молекулярні підходи, які було застосовано надалі, остаточно довели правильність мого припущення про те, що цьому штамові насправді не 20 млн років – він сучасний. А його вже запропонували використовувати

як високоякісну модель геному, що існує в глибокому підводному середовищі. Тобто орієнтуватися на нього, вивчаючи еволюцію та механізм адаптації до навколишнього середовища – напрями еволюційних змін, динаміку генетичних перебудов, синхронізацію еволюції геному з чинниками довкілля. Між іншим, цей штам фігурує у кількох наукових публікаціях. Від нього почали відштовхуватись інші автори. Причому йдеться про статті у рейтингових журналах, яким довіряють. Тому я підготував свою статтю, щоб ця помилка більше не множилася.

Припускаю, що у керни він потрапив через особливості способу буріння. Науковці використали сучасну технологію буріння – райзер-систему (riser drilling system). Цей спосіб буріння дає змогу вилучати зразки породи з такої великої глибини. Нагадаю, це більш як 3,5 км від поверхні води. Щоб збагнути, що до чого, мені довелося трохи зануритись у геологію, дізнатися більше про різні способи буріння, їхні переваги й недоліки, властивості різних типів вугілля та порід, що траплялись у кернах. Правду кажучи, це цікава тема. Якщо коротко, то для будь-якого буріння потрібно подавати воду, яка змащуватиме бур і полегшуватиме його входження у геологічні пласти. Для буріння на великих глибинах вода має надходити під величезним тиском. Крім того, така вода має проходити крізь фільтри. Але річ у тім, що ці фільтри не гарантують стовідсоткового очищення. Тобто в буровий розчин може потрапити і затриматися у вугільних порах стороння мікрофлора – наприклад, спори гриба або фрагменти міцелію. Ба більше, у самому звіті експедиції визнається такий ризик. Коли керни витягають із зони великого тиску на поверхню, вугільні пори розширюються і можуть виконувати роль фільтра. Можливо, саме так штам 20R-7-F01 і потрапив у ці породи.

Зрозуміла річ, коли в таких кернах знаходять хемосинтезуючі організми, але для гриба-сапротрофа потрібні зовсім інші умови. На глибині 2 км, де температура сягає 50°C, а вільної води практично немає, розщепка не витримає 20 млн років ні живою, ні у стані спор. У ґрунті, з якого її нібито дістали, сильний дефіцит води – її там не більше 5 %. А грибу для нормального функціонування потрібно 50–70 % вологи. Тобто зневодненість ґрунту, великий тиск, висока температура і відсутність кисню практично унеможливають існування розщепки в таких умовах.

Як свідчить розшифрований геном штаму, зразок був дикаріоном, тобто мав диплоїдний набір хромосом. Це означає, що генетичну інформацію добули не зі спор.

Крім того, між штамом 20R-7-F01 і сусідніми китайським, корейським та японським штамми, з якими я його порівнював, не спостерігалось різниці, яка свідчила б про тривалу просторово-часову ізоляцію (*Національна академія наук України (<http://www.nas.gov.ua>). – 2025. – 16.05*).

На черговому засіданні міждисциплінарного загальноакадемічного семінару у галузі природничих наук «Актуальні питання фізико-хімічної та математичної біології» 23 травня 2025 р. о 10:30 з доповіддю «Біологія, що намальована» виступить завідувач відділу регуляторних механізмів клітини Інституту молекулярної біології і генетики НАН України член-кореспондент НАН України В. Кордюм.

Про тему доповіді:

Біологія в системі наук посідає особливе місце, оскільки людина за всіма показниками є живою істотою, а в системі цінностей у царині природи ставить себе на перше місце. Але знання про живе до початку минулого століття обмежувалися тим, що могли дати лише спостереження за живими істотами. Інтелектуальна структура науки про живий світ добре ілюструється назвою найбільш відомого Товариства вчених того часу в цій галузі науки – «Товариство естествоіспитателів природи».

Утім, поступово уявлення про те, що сьогодні ми розуміємо під біологією, формувалися в галузі науки, що мала назву «Натурфілософія». Однак центральна базова концепція, яку було сформульовано тоді, витримала перевірку часом і повністю зберегла своє значення, як основоположне уявлення про живу природу, і донині. Це – клітинна теорія, згідно з якою клітина є своєрідною одиницею, останньою неподільною і самодостатньою живою структурою.

Починаючи з другого десятиліття минулого століття розвиток механіки, фізики, хімії і оснований на цих науках технологіях відкрили нові можливості у вивченні біологічних об'єктів. Отже, розпочався швидкозростаючий розвиток науки про живе. І сьогодні, як прийнято вважати, всі основоположні фундаментальні основи життя є відомими. А клітина, як «одиниця життя», вивчена майже до останнього атома структурно і до останньої реакції функціонально. Усе це неодноразово і в різних варіантах виписано, викреслено, виміряно. Так воно і є, і широко застосовується в біотехнологіях. Ми все це «в загальному» знаємо і працюємо над деталізацією окремих складових живого.

Проте це все не жива клітина, а її «малюнок». Це перший рівень знань про живе – миттєва «голографічна фотографія». Усе це концептуально зводиться до певного рівня понять «сімейство – як?» Яка дійсно структура клітини? Який реальний склад клітини? Які процеси відбуваються в клітині, у клітинному просторі та у часі? І як вони реалізуються: одночасно – незалежно чи послідовно? І багато інших «як?» Це, безумовно, важливо, потрібно та необхідно знати та вивчити.

Але жива клітина – це ще і рівень понять «чому?» Чому все в клітині саме «так» є і «так» функціонує? У клітині одночасно існують, утворюються,

переміщаються, функціонують і руйнуються мільйони молекул білків, нуклеїнових кислот, ліпідів тощо. Усе це відбувається не хаотично, а строго організовано та високопрецизійно для кожної молекули у випадку кожного процесу. І на сьогодні невідомо і незрозуміло, навіть на рівні фантазій, як таке може відбуватися не у вигляді «намальованої картинки» клітини, а саме в реальній клітині, де усі продукти, що утворюються, повинні точно, швидко і надійно знаходити свої мішені. Основна маса цих продуктів є високореакційними, бо вони є проміжними елементами метаболічних циклів, ланцюгів та інших ензиматичних та неензиматичних процесів. А час для кожного елементарного учасника таких подій, щоб утворитися, знайти відповідну мішень, яка цього учасника змінить і перетворить на вже іншого учасника і т. і. – то є частки секунди. І все це практично одночасно, синхронно і прецизійно в реальному часі і в реальному просторовому об'ємі клітини.

Відповідно до наших сучасних знань і уявлень із фізики, хімії, математики та інформатики, такого не може бути. Не може бути тому, що доки нам невідомі механізми, які можуть усе це так злагоджено організувати, здійснити, забезпечити, проконтролювати. Однак усе ж таки це відбувається і саме так. Але чому «таке не може бути»? Чи це лише деякі загальні міркування?

Мета загальноакадемічного семінару полягає у періодичному заслуховуванні та обговоренні наукових доповідей, присвячених застосуванню сучасних експериментальних та теоретичних методів хімії, фізики та математики для вирішення нагальних проблем біології, зокрема – у галузі біохімії, біофізики, молекулярної та клітинної біології, молекулярної фізіології, біоенергетики, гноміки, медичної біології, фармакології, нанобіотехнології, системної та синтетичної біології тощо.

Організація зазначеного семінару була обумовлена прогресуючим розвитком таких «перехресних» наук та наукових напрямів, як біофізична хімія, фізична біохімія, хімічна біофізика, біохімічна фізика, фізико-хімічна біологія, фізика живого, математична біофізика, теоретична біологія, біоінформатика, штучний інтелект у біології та медицині тощо.

Наступне засідання семінару заплановано на червень 2025 р.

Пропозиції щодо виступів із доповідями (обсяг тез доповіді – 1–2 сторінки) надсилайте, будь ласка, на електронні скриньки керівника семінару – заступника директора з наукової роботи Інституту біохімії ім. О. В. Палладіна НАН України, завідувача відділу біохімії м'язів цього інституту академіка С. Костеріна: kinet@biochem.kiev.ua; kosterin.serg@gmail.com.

За анонсами засідань семінару стежте також на сайті Інституту біохімії ім. О. В. Палладіна НАН України (*Національна академія наук України* (<http://www.nas.gov.ua>). – 2025. – 12.05).

В академії провели конференцію з проблем термінології

На початку травня 2025 р. в Інституті української мови НАН України відбулася XV Міжнародна наукова конференція «Термінологія і сучасність», яку організували Комітет наукової термінології НАН України й Інститут української мови НАН України. Захід об'єднав понад 70 провідних фахівців у царині мовознавства, термінознавства й інших галузей науки з України, Польщі, Німеччини, Канади, Болгарії та Словаччини.

Конференцію відкрив директор Інституту української мови НАН України доктор філологічних наук, професор П. Гриценко. Він наголосив, що розвиток різних наукових напрямів термінознавства є одним із пріоритетних завдань українського мовознавства, найважливішим із яких сьогодні постає досягнення реальної (а не позірної) українськості всіх терміносистем, які побутують в українському науковому просторі. Ця українськість має стати результатом практичної діяльності, стійкою та наступальною позицією перед новим викликом сучасності – заступленням українських термінів англійськими на тлі збереження давнішого тривалого впливу російської мови.

Вітальне слово виголосив голова Комітету наукової термінології НАН України, директор Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України академік НАН України М. Жулинський, який наголосив: «Наше головне завдання сьогодні – це розвиток і зміцнення загальномовної культури в усіх сферах людської діяльності, входження українського термінознавства у світовий науковий простір. Боротьба за питому українську термінологію така ж важлива сьогодні, як і боротьба наших воїнів в окопах».

Голова Національної комісії зі стандартів державної мови кандидат філологічних наук Ю. Чернобров, привітавши учасників конференції, зауважила, що питання розвитку національної термінології набуває сьогодні особливого державного значення, коли на нові виклики потрібно зважати й тим, хто формує мовну політику, й тим, хто її реалізує. Вона звернула увагу на напрацювання комісії у стандартизації термінології, співпрацю із закладами вищої освіти, науковими установами, органами державної влади.

Із вітальним словом виступив керівник Центру правничої термінології Національної академії правових наук (НАПрН) України, член-кореспондент НАПрН України С. Головатий, який підтримав тезу про утвердження реальної українськості, зокрема у правничій мові, наголосивши на деструктивній ролі росіянізмів і англізмів у науковому інформаційному просторі, на важливості досягнення результату державної політики – заміні чужомовних термінів українськими відповідниками.

На двох пленарних засіданнях конференції порушувались актуальні проблеми сучасного термінознавства. Зокрема, на матеріалі російських тлумачних словників к. XX – поч. XXI ст. було показано, як російська

пропаганда фальсифікує терміни, запозичені з української мови (про це говорила професор кафедри романо-германської філології та зарубіжної літератури факультету іноземної та слов'янської філології Донецького національного університету ім. В. Стуса (Вінниця) доктор філологічних наук Т. Космеда); розкрито роль фахової термінології в дидактиці української мови як іноземної (професор кафедри україністики факультету прикладної лінгвістики Варшавського університету доктор габілітований С. Романюк); висвітлено історичну ретроспективу термінографійної критики і термінолекту мовної особистості (професор кафедри української мови філологічного факультету Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна доктор філологічних наук Т. Петрова; старший науковий співробітник відділу граматики і наукової термінології Інституту української мови НАН України кандидат філологічних наук, доцент І. Казимилова); оприєвнено прогалини в термінотворенні у фаховій та загальнолітературній мові (професор кафедри української мови філологічного факультету Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна доктор філологічних наук А. Нелюба; старший науковий співробітник відділу синергетики Інституту теоретичної фізики ім. М. М. Боголюбова НАН України кандидат фізико-математичних наук О. Кочерга); наголошено на важливості усунення з термінології, зокрема медичної, зросійщених термінів, зафіксованих у словниках української мови (професор кафедри терапії № 1, медичної діагностики та гематології і трансфузіології факультету післядипломної освіти Львівського національного медичного університету ім. Данила Галицького доктор медичних наук О. Томашевська); показано, як у межах однієї конкретної терміносистеми менеджменту неправильний переклад терміна може зашкодити розвитку відповідної галузі знань (президент Громадської спілки «Українська асоціація досконалості та якості» кандидат технічних наук П. Калита).

Під час роботи шести секцій – «Теорія терміна і мовна практика», «Термінологія лінгвістики. Теорія термінографії та практика укладання галузевих словників», «Галузеві терміносистеми природничих наук», «Галузеві терміносистеми гуманітарних та економічних наук», «Термін у тексті», «Фахова мова в системі освіти. Термін у навчальному тексті» – учасники конференції обговорили актуальні проблеми українського термінознавства, обмінялися досвідом практичної роботи у сфері упорядкування та використання термінів.

Доповіді, виголошені на конференції, охопили широке коло теоретичних проблем, зосередилися на комплексі складних питань сучасної термінографії – укладанні новаторських словників термінів, на практичних аспектах функціонування як окремих термінів, так і терміносистем; було підкреслено актуальність важливої проблеми перекладознавства у термінології. Велику увагу учасники приділили висвітленню шляхів розв'язання проблеми запозичень у термінології, зокрема усунення наслідків

згубного для розвитку української термінології впливу російської мови. Окремий блок доповідей присвячувався історії становлення терміносистем окремих галузей, текстотвірній ролі термінів і ролі фахової мови в освіті. Традиційно велику зацікавленість викликали доповіді, пов'язані з правописними питаннями в термінології.

XV Міжнародна наукова конференція «Термінологія і сучасність» стала не лише майданчиком для обміну науковими ідеями, а й інтелектуальним простором формування стратегії розвитку української термінології в умовах сучасних глобальних викликів. Особливо важливим є поєднання зусиль фахівців-мовознавців і представників різних галузей знань для вироблення узгодженого підходу до термінотворчості й термінографії (*Національна академія наук України (<http://www.nas.gov.ua>). – 2025. – 14.05*).

* * *

У Києві представили «Англійсько-український правничий словник складної лексики»

У Києві за сприяння Програми підтримки ОБСЄ для України 23 квітня 2025 р. відбулася презентація видання «Англійсько-український правничий словник складної лексики», що вийшло друком під грифом Конституційного Суду України й Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України за спільною редакцією керівника Центру правничої термінології Національної академії правових наук (НАПрН) України члена-кореспондента НАПрН України С. Головатого та директора Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України академіка НАН України Б. Ажнюка.

До заходу долучилися судді Конституційного Суду України В. Городовенко, С. Різник, О. Первомайський, В. Лемак, працівники Секретаріату Суду, фахівці Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України і Центру правничої термінології НАПрН України, представники Національної школи суддів України, правники, міжнародні експерти, науково-педагогічні працівники київських закладів вищої освіти.

Із вітальним словом до учасників звернувся суддя Конституційного Суду України С. Різник. Він висловив сподівання, що судді й правнича спільнота загалом активно користуватимуться словником у своїй діяльності.

Старший проєктний співробітник Програми підтримки ОБСЄ для України О. Водянніков наголосив на важливості словника для розвитку європейського юридичного діалогу та відзначив особливу роль творчої взаємодії юристів і мовознавців в укладанні й редагуванні праць такого ґатунку.

Керівник Центру правничої термінології НАПрН України член-кореспондент НАПрН України С. Головатий у своєму виступі щиро подякував усім залученим до створення видання, зокрема своїй співавторці – науковому консультантові судді Конституційного Суду України

Л. Пономаренко, яка доклала чималих зусиль для наповнення цієї праці довідковим та ілюстративним матеріалом.

Директор Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України академік НАН України Б. Ажнюк розповів про структуру та концепцію словника, зазначивши, що це специфічний словник корективного типу, орієнтований на очищення фахової термінології від токсичних накипів русифікації та вульгарного тлумачення права: «Упровадження в українське судівництво норм європейського права неможливе без володіння його інтелектуальним інструментарієм – європейською термінологією в її неспотвореному відображенні українською мовою. Без цього в правозастосуванні може бути реалізована не норма європейського права, а її хибне відображення в кривому дзеркалі недоперекладу».

В обговоренні словника виступили також професор кафедри теорії і практики перекладу з англійської мови Навчально-наукового інституту філології Київського національного університету ім. Т. Шевченка доктор філологічних наук В. Карабан, директор Інституту економіко-правових досліджень ім. В. К. Мамутова НАН України член-кореспондент НАН України В. Устименко, старший науковий співробітник Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України кандидат філологічних наук Г. Зимовець (*Національна академія наук України (<http://www.nas.gov.ua>). – 2025. – 08.05*).

* * *

Україна має потенціал стати ключовим гравцем на ринку калійних добрив – підсумки наукової конференції «Калійні добрива та харчова сіль: сучасні технології та екологічні виклики»

У м. Калуш, що на Івано-Франківщині, у Державному науково-дослідному і проектному інституті основної хімії, який на початку повномасштабного вторгнення був релокований із Харкова до Калуша, а цьогогоріч увійшов до складу НТК «Інститут монокристалів» НАН України, 8 травня 2025 р. у гібридному форматі пройшла наукова конференція «Калійні добрива та харчова сіль: сучасні технології та екологічні виклики».

Захід було організовано Національною академією наук України, Науково-технологічним комплексом «Інститут монокристалів» НАН України та Державним науково-дослідним і проектним інститутом основної хімії (ДУ «НІОХІМ»). Співорганізаторами виступили: Національна академія аграрних наук України, ННЦ «Інститут ґрунтознавства та агрохімії ім. О. Н. Соколовського» НААН України; Національний університет «Львівська політехніка», Інститут хімії та хімічних технологій Львівської політехніки; Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника (кафедра хімії, кафедра лісового та аграрного менеджменту).

Конференція стала важливим майданчиком для обговорення стратегій розвитку української калійної та соляної промисловості. Учасники розглянули перспективи розвитку калійної та соляної індустрії в Україні, значення калійно-магнієвих добрив для вирощування сільськогосподарських рослин у відкритому та закритому ґрунті, світовий огляд запасів та інноваційний підхід до видобування калійної сировини, технології перероблення калійної сировини у світі та особливості перероблення полімінеральної калійної руди Прикарпаття, пошуки ефективних технологічних рішень для видобування полімінеральної калійної руди Прикарпаття, вирішення екологічних проблем через технологію переробки відходів калійного виробництва, альтернативні джерела енергії та енергоефективність у виробництві калійних добрив та харчової солі, комплексне вирішення екологічних проблем регіону шляхом створення інноваційного парку, огляд ринку харчової солі в Україні та потенційної сировини, виробництво харчової солі як ресурс економічного розвитку регіону: кооперація громади та підприємців.

Із привітальним словом до учасників конференції звернулись Калуський міський голова А. Найда та голова Ради директорів НТК «Інститут монокристалів» НАН України академік НАН України В. Семиноженко, які підкреслили важливість та актуальність цього форуму. У конференції також узяли участь провідні галузеві фахівці країни. Розглядалися можливості сучасних технологій виробництва добрив, використання природних ресурсів та перспективи розвитку галузі в Україні.

Науковці ДУ «НІОХІМ» представили новітню технологію перероблення полімінеральної калійної сировини Прикарпаття, що відрізняється від технологій, за якими працювали калійні виробництва у Калуші та Стебнику, насамперед вищим витягом корисних компонентів (K, Mg, S (сірка)) у кінцеву продукцію. У лабораторних умовах одержано експериментальні зразки калійно-магнієвого добрива (калімагнезії), яке пройшло випробовування у власних дослідних теплицях «НІОХІМу» та у відкритому ґрунті ННЦ «Інститут ґрунтознавства та агрохімії ім. О. Н. Соколовського» НААН України.

На світовому ринку склалися сприятливі умови для відновлення калійної промисловості в Україні, тому ведучі спеціалісти ДУ «НІОХІМ» ініціювали об'єднання партнерів, науковців, фахівців, які готові працювати в цій галузі.

Окрему увагу учасниками конференції було приділено питанням виробництва харчової солі, яка наразі не виробляється в Україні в достатній кількості. Хоча Україна й володіє величезними запасами кам'яної солі, що оцінюються у десятки мільярдів т.

Підбиваючи підсумки конференції «Калійні добрива та харчова сіль», учасники заходу зійшлися на думці, що Україна має потенціал стати значним гравцем на ринку калійних добрив, адже для цього є всі можливості.

Відновити калійну галузь та власне виробництво якісної харчової солі, забезпечити потреби країни у стратегічно важливих ресурсах – це питання як економічного розвитку, так й національної безпеки (*Національна академія наук України (<http://www.nas.gov.ua>). – 2025. – 13.05).*

* * *

Науковці-енергетики НАН України поглиблюють співпрацю з виробничим сектором

Між Інститутом загальної енергетики НАН України та ТОВ «Далгакиран компресор Україна» 30 квітня 2025 р. відбулось офіційне підписання Меморандуму про партнерство та співпрацю. Документ підписали директор Інституту академік НАН України В. Бабак і директор компанії В. Дінков.

Укладання цього меморандуму стало важливим кроком до налагодження ефективної взаємодії між науковими установами і бізнесом задля реалізації спільних ініціатив у розвитку енергетики, підвищенні енергоефективності та впровадження інноваційних рішень у виробничих і технологічних процесах.

Документ передбачає комплексну співпрацю, спрямовану на розвиток збалансованого, вуглецевонеutralного енергетичного комплексу України. Сторони домовилися про обмін інформацією щодо впровадження сучасних технологій в енергетиці, включно з іноземним досвідом і практиками, а також про спільну діяльність у залученні інвестицій, підтримці інноваційних проєктів і усуненні бар'єрів на шляху до масштабного застосування енергоощадних технологій.

Сторони планують приділити особливу увагу розвитку електроенергетичного комплексу, підтримці національного виробництва відповідного обладнання, а також активно долучитися до формування стратегій енергетичного переходу відповідно до сучасних викликів і міжнародних зобов'язань України.

Підписанти меморандуму наголосили на важливості створення сприятливого інвестиційного клімату в електро- та теплоенергетиці, організації спільних форумів, семінарів, ділових зустрічей і на необхідності зміцнення партнерства між представниками енергетичного сектору України, Європейського Союзу й інших країн.

«Укладання цього меморандуму – черговий крок у напрямі інтеграції науки, промисловості та бізнесу задля енергетичного майбутнього України. Ми об'єднуємо зусилля для розвитку інновацій, підтримки національного виробництва та зміцнення енергетичної безпеки держави. Певен, що така співпраця сприятиме реальним змінам в енергетичному секторі», – відзначив директор Інституту загальної енергетики НАН України академік НАН України В. Бабак.

«Для нас велика честь налагодити стратегічне партнерство з провідною науковою установою країни. Спільно ми зможемо не лише впроваджувати передові технології, а й створювати нові стандарти ефективності, інноваційності та сталого розвитку. Ми готові до практичної реалізації амбітних проєктів у сфері енергетики», – підкреслив директор ТОВ «Далгакиран компресор Україна» В. Дінков.

P.S. ТОВ «Далгакиран компресор Україна» є провідним постачальником енергоефективного генераторного та компресорного обладнання, що широко застосовується в енергетичній галузі. Компанія є лідером в Україні щодо розроблення і впровадження промислових газових генераторів, зокрема когенераційних газопоршневих установок (*Національна академія наук України (<http://www.nas.gov.ua>). – 2025. – 9.05).*

Міжнародне співробітництво в галузі науки і освіти

Науковці академії долучилися до Тематичної конференції Міжнародного географічного союзу в Єгипті

У Тематичній конференції Міжнародного географічного союзу (МГС) «Геопросторові технології, глобальні зміни та сталий розвиток», яка тривала 12–19 квітня 2025 р. в Каїрі (Єгипет) під патронатом Арабської Республіки Єгипет і присвячувалася 100-річчю конгресу МГС в Єгипті, взяли участь науковці Інституту географії НАН України.

До заходу долучились 11 комісій МГС, які запропонували близько 50 напрямів, що охоплювали сталий розвиток, зміни клімату, застосування геоінформаційних технологій, демографічні зміни, розвиток міст і сільських територій, просторовий розвиток, гендерні питання, ландшафти і ландшафтне планування тощо. Одним із важливих напрямів обговорень став вплив війни на суспільство, економіку, інфраструктуру, інновації та політичне партнерство.

За програмою конференції працювали комісії з африканських досліджень, біогеографії та біорізноманіття, розвитку холодних і високогірних регіонів, динаміки економічних просторів, географії врядування, карсту, деградації земель і опустелювання, з питань землекористування та зміни ґрунтового покриву, місцевого й регіонального розвитку, з питань маргіналізації, глобалізації та регіонального і місцевого реагування, Середземноморського басейну, моделювання географічних систем, урбаністики, молодих географів та географів-початківців.

Інститут географії НАН України був представлений на цьому зібранні двома доповідями:

- «Забезпечення просторової справедливості в процесі повоєнної реконструкції територіальних громад в регіонах України» (автори – заступник директора з наукових питань Інституту географії НАН України,

завідувач відділу суспільно-географічних досліджень цього інституту член-кореспондент НАН України С. Лісовський і директор інституту член-кореспондент НАН України Є. Маруняк);

- «Ландшафтне планування як інструмент післявоєнного відновлення екосистем (приклад України)» (автори – члени-кореспонденти НАН України Є. Маруняк і С. Лісовський та вчений секретар Інституту географії НАН України, в. о. завідувача відділу ландшафтознавства цього інституту кандидат географічних наук В. Чехній).

У рамках конференції відбулися також виробничі екскурсії, зокрема до нової адміністративної столиці Єгипту (вона розбудовується на схід від Каїру і ще не має назви) та міста Ісмаїлія.

Закриття заходу відбулось у приміщенні Єгипетського географічного товариства, бібліотеки та музеї якого зберігають тисячі рідкісних мап і рукописів, унікальні історичні артефакти різних часів. За інформацією Інституту географії НАН України (*Національна академія наук України* (<http://www.nas.gov.ua>). – 2025. – 8.05).

* * *

Установи НАН України – серед переможців конкурсу українсько-латвійських науково-дослідних проєктів 2025–2026 рр.

Міністерство освіти і науки України оприлюднило перелік спільних українсько-латвійських науково-дослідних проєктів, відібраних для фінансування у 2025–2026 рр.

Значна частина проєктів реалізовуватиметься за участі провідних установ Національної академії наук України, а саме:

- Національного наукового центру «Харківський фізико-технічний інститут»;
- Інституту фізики напівпровідників ім. В. Є. Лашкарьова НАН України;
- Інституту експериментальної патології, онкології і радіобіології ім. Р. Є. Кавецького НАН України;
- Інституту гідробіології НАН України;
- Інституту проблем міцності ім. Г. С. Писаренка НАН України;
- Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона НАН України.

Конкурс охоплював п'ять пріоритетних напрямів: енергетика й енергоефективність; екологія й раціональне природокористування, зокрема морські дослідження; біотехнології, біоінженерія, генетика і нові медичні технології; нові матеріали; суспільні та гуманітарні науки.

Повний перелік відібраних проєктів доступний на офіційному сайті МОН України. Установи НАН України, підрозділи, наукові напрями, про які йдеться у повідомленні (*Національна академія наук України* (<http://www.nas.gov.ua>). – 2025. – 12.05).

Триває інформаційна кампанія задля збільшення активності українських учасників конкурсів Рамкової програми ЄС із досліджень та інновацій «Горизонт Європа»

Національні контактні пункти НАН України Рамкової програми ЄС із досліджень та інновацій «Горизонт Європа» продовжують інформаційну кампанію 2025 р., спрямовану на збільшення активності українських учасників конкурсів Робочої програми ЄС «Горизонт Європа».

27 травня 2025 р. Центр досліджень інтелектуальної власності та трансферу технологій НАН України проведе два заходи.

Час проведення: 13:30–14:40.

Формат – онлайн (відеоконференція на платформі ZOOM).

На заході розглядатимуться нові конкурси й умови участі у проєктах за напрямками «Європейська дослідницька рада», «Дії Марії Склодовської-Кюрі» та «Дослідницькі інфраструктури».

Організатори запрошують до участі працівників наукових установ, закладів вищої освіти, підприємств, відповідальних за міжнародну діяльність; учених секретарів установ, керівників відділів/офісів міжнародних проєктів і підрозділів трансферу технологій, потенційних учасників конкурсів Рамкової програми «Горизонт Європа» за всіма напрямками програми.

Семінар «Створення та використання ОІВ при виконанні проєктів РП ЄС «Горизонт Європа» та двосторонньому науково-технічному співробітництві» тренінгового курсу «Охорона прав інтелектуальної власності та комерціалізація результатів досліджень при виконанні проєктів Рамкової програми ЄС “Горизонт Європа” та науково-технічному співробітництві з установами та організаціями держав-членів ЄС».

Час проведення: 15:00 – 17:00.

Початок реєстрації – 14:40.

Формат – гібридний: онлайн – на платформі ZOOM, офлайн – у будівлі Президії НАН України (Київ, вул. Володимирська, 54, кімната 124).

З огляду на актуальність охорони прав інтелектуальної власності та трансферу технологій при співпраці наукових установ України й установ та організацій держав-членів Європейського Союзу, Центр досліджень інтелектуальної власності та трансферу технологій НАН України і Національний контактний пункт Рамкової програми «Горизонт Європа» з правових та фінансових питань, що діє на базі Центру, щогоріч проводять для працівників наукових установ України, фахівців підрозділів установ з питань трансферу технологій, інноваційної діяльності й інтелектуальної власності тренінговий курс, який складається з чотирьох інтерактивних семінарів.

Фахівці, які пройшли повний тренінговий курс, отримають відповідне свідоцтво.

Реєстрація обов'язкова на першу і другу частину заходу (можна зазначити обидві або одну з двох частин) за посиланнями: https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdl8TdbbaORpSg_Ydfxzm129nbH8Bq8dJzcdp2PJb99pP4WTQ/viewform?usp=dialog чи <https://forms.gle/JaaXoof4Wr5WkfgF9>

(Національна академія наук України (<http://www.nas.gov.ua>). – 2025. – 15.05).

Наукові видання НАН України

Вийшов друком черговий випуск всеукраїнської газети для науковців та освітян «Світ» (№ 9 (1333) за травень 2025 р.)

У номері:

стор. 1 – «Перемогти ворога й відродити Україну» – розповідь про те, над чим працювала Національна академія наук України у 2024 р.;

стор. 2 – хроніки українського спротиву «Війна. Вистояти і перемогти» (14–24 березня 2025 р.)

стор. 3–5 – стаття «НАН України: досягнення, виклики та перспективи розвитку» – огляд звітної доповіді президента Національної академії наук України академіка НАН України А. Загороднього «Діяльність НАН України у 2024 році: досягнення, виклики та вектори подальшого розвитку» й інформація про виступи науковців, урядовців і підприємців на звітній сесії Загальних зборів НАН України у квітні 2025 р.;

стор. 6 – стаття Д.Шулікіна «Як укорінити стійкість економічного розвитку України?» – про наукову доповідь «Формування засад національно укоріненої стійкості та безпеки економічного розвитку України в умовах нової гібридної реальності «мир – війна»», яку заступник директора з наукової роботи Інституту економіки та прогнозування НАН України академік НАН України А. Гриценко виголосив на одному з нещодавніх засідань Президії НАН України;

стор. 7 – стаття О. Листопада «Екологічні наслідки підриву Каховської ГЕС: зміна гідрології, небезпечні осаді, шалені збитки» – про наукову доповідь директора Українського гідрометеорологічного інституту ДСНС та НАН України академіка НАН України В. Осадчого «Каховське водосховище: сучасний стан, виклики та стратегія відновлення», заслухану на одному з нещодавніх засідань Президії НАН України;

стор. 8 – інформація Д. Шулікіна «Глобальні тренди розвитку світу» – про виступ директора та співзасновника Українського інституту майбутнього А. Амеліна на семінарі в Національному технічному університеті України «Київський політехнічний інститут ім. І. Сікорського».

ПОВНА ЕЛЕКТРОННА ВЕРСІЯ НОМЕРА

Газету «Світ» читайте також на її вебсайті та Facebook-сторінці (*Національна академія наук України* (<http://www.nas.gov.ua>). – 2025. – 15.05).

Нагороди і відзнаки

Вітаємо лауреатів Премії Верховної Ради України молодим ученим за 2024 р.

Верховна Рада України 1 травня 2025 р. прийняла постанову № 4411-ІХ «Про присудження Премії Верховної Ради України молодим ученим за 2024 рік».

Згідно з документом було визначено переможців конкурсу 2024 р. на здобуття Премії Верховної Ради України молодим ученим. Відповідно до Положення про Премію, відзначено 49 робіт, з яких 21 роботу, де у складі авторського колективу є молоді вчені установ НАН України. Загалом серед переможців 42 молодих науковці, які працюють в установах НАН України.

Премію Верховної Ради України отримали такі молоді вчені НАН України:

– за роботу «Розвиток основ підвищення ефективності охолодження потужних напівпровідникових пристроїв оптоелектронних та радіолокаційних систем подвійного призначення»: Д. Пекур – доктор філософії в галузі електроніки та телекомунікацій, заступник завідувача відділу Інституту фізики напівпровідників ім. В. Є. Лашкарьова НАН України;

– за роботу «Удосконалення методів моделювання та проектування багатопараметричних процесів управління станом гірського масиву»: А. Хорольський – кандидат технічних наук, в. о. завідувача лабораторії відділення фізики гірничих процесів Інституту геотехнічної механіки ім. М. С. Полякова НАН України; Ю. Виноградов – кандидат технічних наук, науковий співробітник Відділення фізики гірничих процесів Інституту геотехнічної механіки ім. М. С. Полякова НАН України;

– за роботу «Інтелектуальні технології підвищення ефективності застосування безпілотних авіаційних систем військового та цивільного призначення»: О. Волков – кандидат технічних наук, директор Інституту інформаційних технологій та систем НАН України; М. Комар – кандидат технічних наук, заступник директора з науково-організаційної роботи Інституту інформаційних технологій та систем НАН України; Д. Волошенюк – кандидат технічних наук, заступник директора з науково-технічної роботи Інституту інформаційних технологій та систем НАН України;

– за роботу «Сучасні проблеми теорії функцій та фрактального аналізу»: К. Пожарська – кандидат фізико-математичних наук, науковий співробітник Інституту математики НАН України; С. Ратушняк – доктор філософії в галузі математики та статистики, науковий співробітник

Інституту математики НАН України; Т. Степанюк – кандидат фізико-математичних наук, науковий співробітник Інституту математики НАН України;

– за роботу «Створення нових наноструктурованих цеоліт-, вуглецевмісних та металоксидних каталізаторів для процесів тонкого органічного синтезу»: Н. Щербань – доктор хімічних наук, провідний науковий співробітник Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського НАН України;

– за роботу «Розробка та створення комплексу новітніх фото- та радіюлюмінісцентних композиційних матеріалів з керованими оптичними властивостями»: І. Ропаківа – кандидат фізико-математичних наук, науковий співробітник Інституту скінтіляційних матеріалів НАН України; О. Самойлов – кандидат фізико-математичних наук, в. о. старшого наукового співробітника Інституту скінтіляційних матеріалів НАН України; А. Креч – кандидат технічних наук, завідувач відділу Інституту скінтіляційних матеріалів НАН України; І. Хромюк – доктор філософії в галузі природничих наук, науковий співробітник Інституту скінтіляційних матеріалів НАН України;

– за роботу «Палеогеографія території України від докембрію до антропогену: новітні досягнення Київської палеомагнітної школи»: Д. Главацький – кандидат геологічних наук, старший науковий співробітник Інституту геофізики ім. С. І. Субботіна НАН України; С. Черкес – інженер І категорії Інституту геофізики ім. С. І. Субботіна НАН України та багатьох інших.

Щиро вітаємо лауреатів із високою відзнакою та бажаємо їм міцного здоров'я, великих успіхів і нових творчих здобутків (*Національна академія наук України (<http://www.nas.gov.ua>). – 2025. – 12.05*).

* * *

Науковців Національної академії наук України відзначено державними нагородами з нагоди Дня науки

Згідно з Указом Президента України № 307/2025 від 15.05.2025 р. «Про відзначення державними нагородами України з нагоди Дня науки» за вагомий особистий внесок у розвиток вітчизняної науки, зміцнення науково-технічного потенціалу України в умовах воєнного стану, багаторічну сумлінну працю та високий професіоналізм нагороджено науковців Національної академії наук України:

орденом «За заслуги» II ступеня:

– заступника директора Інституту проблем реєстрації інформації НАН України доктора технічних наук О. Додонова;

орденом «За заслуги» III ступеня:

- завідувача відділу Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона НАН України кандидата технічних наук А. Бернацького;
- старшого наукового співробітника Національного наукового центру «Харківський фізико-технічний інститут» кандидата фізико-математичних наук О. Великодного;
- старшого наукового співробітника Інституту радіофізики та електроніки ім. О. Я. Усикова НАН України члена-кореспондента НАН України Ю. Логвінова;
- заступника директора Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона НАН України члена-кореспондента НАН України С. Максимова;
- провідного наукового співробітника Інституту металофізики ім. Г. В. Курдюмова НАН України доктора фізико-математичних наук В. Носенка;
- завідувача відділу Інституту фізики напівпровідників ім. В. Є. Лашкарьова НАН України С. Сапона;
- орденом княгині Ольги III ступеня:
- старшого наукового співробітника Інституту фізики НАН України кандидата фізико-математичних наук Л. Держипольську;
- завідувача відділу Інституту історії України НАН України члена-кореспондента НАН України Л. Якубову;
- присвоєно почесне звання «Заслужений діяч науки і техніки України»:
- провідному науковому співробітникові Державної установи «Інститут регіональних досліджень ім. М. І. Долішнього» Національної академії наук України кандидату економічних наук П. Жуку;
- завідувачу відділу Інституту надтвердих матеріалів ім. В. М. Бакуля НАН України доктору технічних наук А. Майстренку;
- завідувачу відділу Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця НАН України доктору біологічних наук Я. Шубі.

Щиро вітаємо науковців із високими державними нагородами та бажаємо їм міцного здоров'я, мирного неба, невичерпного джерела наснаги і творчого натхнення задля нових вагомих здобутків в ім'я науки й України *(Національна академія наук України (<http://www.nas.gov.ua>)). – 2025. – 19.05).*

До уваги держслужбовця

Блиндарук С., Штих П.

«Україно, моя Україно, я для Тебе на світі живу!»

До 95-річчя від дня народження Д. Павличка

У вересні 2024 р. виповнилося 95 років від дня народження Д. Павличка – Героя України, класика сучасної української літератури, талановитого майстра поетичного перекладу, публіциста, літературного критика, поета-шістдесятника, активного громадсько-політичного діяча і мислителя світового масштабу, значення якого для розвитку української культури невмируще.

Народився Д. Павличко у с. Стопчатові (нині Косівського району Івано-Франківської області) в багатодітній селянській родині 28 вересня 1929 р. Початкову освіту майбутній поет здобув у польській школі в с. Яблунів, потім навчався в Коломийській гімназії.

Життя Д. Павличка значною мірою є відображенням усіх складних випробувань, через які українці пройшли під радянським гнітом: у 16 років долучився до лав УПА, потім відбув радянське ув'язнення, а згодом, уже як поет, був змушений співіснувати та йти на болючі компроміси з комуністичним режимом заради свого самовідданого служіння українській культурі. Утім саме зусиллями таких постатей як Д. Павличко, українці змогли зберегти свою національну ідентичність навіть в умовах радянського тоталітаризму.

У 1948 р. Д. Павличко вступив на філологічний факультет Львівського університету, з 1953 р. навчався в аспірантурі, досліджував сонети І. Франка. Однак у 1955 р. його виключили з формулюванням «за неуспішність», а насправді – за виступи проти зросійщення України.

Протягом 1957–1959 рр. він завідував відділом поезії журналу «Жовтень». У 1964 р. Д. Павличко переїжджає до Києва, де починає працювати у сценарній майстерні Кіностудії ім. О. Довженка. Пише сценарії до фільмів «Сон» (1965, співавтор В. Денисенко) і «Захар Беркут» (1970). У 1971–1978 рр. – головний редактор журналу «Всесвіт». Невдоволений «ідейно шкідливими» публікаціями в журналі, ЦК КПУ змусив Д. Павличка подати заяву про звільнення з посади редактора.

Протягом усього життя Д. Павличко своєю творчістю та активною громадянською позицією активно боровся за надання українській мові статусу державної. На це була спрямована його діяльність і на посадах секретаря Спілки письменників СРСР, Спілки письменників України у 80-ті роки, голови товариства української мови ім. Т. Шевченка. Україй важливою була і роль Д. Павличка у творенні Незалежної України. У кінці 80-х – на

початку 90-х років він був одним з організаторів Народного руху України та одним з авторів Декларації про державний суверенітет України.

Д. Павличко відіграв величезну роль у зовнішній політиці України, зокрема виконував обов'язки голови у Комітеті закордонних справ Верховної Ради з 1990 р., де формував зовнішню політику молодого держави. У наступні роки він працював на дипломатичній ниві, зосередившись на розвитку політичного, економічного та культурного співробітництва між Україною та сусідніми державами. У 1995–1998 рр. Д. Павличко був Надзвичайним і Повноважним Послом України в Словаччині, 1999–2002 рр. керував дипломатичною місією в Польщі. Завдяки його зусиллям у центрі Варшави було споруджено пам'ятник Тарасу Шевченку. У 2006–2011 рр. – голова Української Всесвітньої Координаційної Ради. Із 2010 р. – голова Народного комітету захисту України.

Талант Д. Павличка розвивався в руслі поетичної школи І. Франка, Л. Українки, М. Рильського, що впевнено затвердилось у сучасній українській поезії. Сповнена ідей та думок, заряджена на боротьбу особистість митця постійно потребувала реалізації в поетичному слові. Уже в першій збірці поезій «Любов і ненависть» (1953), у самій назві якої ніби наперед було визначено ідейне, громадське і моральне спрямування всієї його творчості, він прагнув осмислити два протилежні людські почуття. Особливо помітною в літературному процесі цього періоду стала збірка поезій «Правда кличе» (1958), яка стала рішучим виступом проти тоталітаризму.

Поезія Д. Павличка і досі глибоко відгукується у серцях і душах українців. Найважливіші видання його поетичних творів – «Правда кличе!» (1958), «Гранослов» (1968), «Золоторогий олень» (1970), «Сонети» (1978), «Таємниця твого обличчя» (1979), «Вогнище» (1979), «Плесо» (1984), «Пригоди кота Мартина» (1986), «Твори» (т. 1–3, 1989), «Покаянні псалми» (1994), «Ностальгія» (1998), «Золоте ябко» (1998), «Засвідчую життя» (2000), «Наперсток» (2000, 2002), «Рубаї» (2000, 2003), «Пам'ять» (2004), «Сонети. Світовий сонет» (2004), «Ялівець» (2004), «За нас» (1995, 2004), «Задивлений в будущину» (2005), «Не зрадь!» (2005), «Три строфи» (2007), «Аутодафе» (2008), «Вибрані твори» (у 2 т., 2009), «Потоп» (2010), «Мова» (2012), «Символ віри» (2013), «Вірші з Майдану» (2014) «Пора перемагати!»; перекладів – «Поезії» Христо Ботева (1977), «Поезії» Хосе Марті (1977, 2001), «Пісні про людину» Николи Вапцарова (1981), «Криваві сонети» Гвездослава (1986), «Поезії» Шарля Бодлера (1989), «Сонети» Вільяма Шекспіра (1998, 2001), антологія «Світовий сонет» (1983), «Антологія словацької поезії ХХ ст.» (1997), «50 польських поетів» (2001), «Антологія болгарської поезії» (2006), «Ода вольності» (мала антологія російської поезії), «Мала антологія хорватської поезії» (2008). Поетична творчість Д. Павличка охоплює і події минулого, і ті, свідком яких він був. Це знайшло відображення у збірках «Не зрадь!» (2005), «Мова» (2012), «Вірші з

Майдану» (2014), «Грім у січні» (2016). Багатьма своїми поезіями автор возвеличує кохання, пише на інтимні та філософські теми, присвячує рядки рідній мові.

Д. Павличко також увійшов в історію України і як блискучий перекладач, який продемонстрував, що Шекспір, Бодлер, Данте, Лорка та інші визначні поети можуть неперевершено звучати українською. Твори поета публікувалися в багатьох країнах світу. Окремі видання його поезії виходили друком англійською, білоруською, болгарською, грузинською, естонською, єврейською (івритом), іспанською, німецькою, польською, португальською, російською, румунською, сербською, словацькою, угорською, французькою мовами. Крім потужної перекладацької діяльності, протягом останніх десятиліть поет опублікував понад півтори тисячі власних поетичних творів. Але одним з найулюбленіших жанрів митця є сонет. Інтерес Д. Павличка до цього жанру знайшов свій концептуальний вияв у всіх ділянках його різногранної діяльності: у поетичній творчості, перекладацтві, науковій праці. Його авторська збірка і водночас авторська перекладацька антологія «Сонет. Світовий сонет» (2004) репрезентує читачеві водночас близько тисячі оригінальних та перекладних творів цього жанру, даючи читачеві унікальну добірку перлин світової лірики у вишуканому перекладі видатного поета. У своїй літературно-критичній статті «Магістралями слова» Д. Павличко констатував, що сонет «живе і діє, і мислить, і відчуває по-сучасному, являючи багатство, гнучкість і могуття української мови» – і теоретично доказав його нестаріючу вічність.

Чимало віршів Д. Павличка покладено на музику. На його тексти О. Білаш та інші композитори створили десятки пісень. Найвідоміші з них: «Долиною туман тече», «Явір і яворина», «Лелеченьки», «Дзвенить у зорях небо чисте...», а його «Два кольори» ще за життя поета перетворились на одну з улюблених українських народних пісень.

Є у творчому доробку Д. Павличка і твори, написані для дітей: «Дядько дощ», «Золоторогий олень» (1968), «Пригоди кота Мартина» (1984) та інші, які приваблюють читачів щирістю, красою художнього слова та простотою.

Розмова про творчий доробок Д. Павличка була б неповною без згадки про його літературознавчу діяльність. Його статті, есе, виступи з питань літератури склали збірки – «Магістралями слова» (1977), «Над глибинами» (1983) та «Біля мужнього світла» (1988), де вміщені статті з історії світової літератури (про Т. Шевченка, І. Франка, Л. Українку, В. Стефаника, О. Гончара, М. Рильського, Шолом-Алейхема та багатьох інших). Вагомим вкладом у царині критики став двотомник «Літературознавство. Критика» (2017). У першому томі представлено літературно-критичні розвідки, статті, доповіді та виступи автора, присвячені українській літературі. Тут також опубліковано матеріали про окремі літературні постаті, явища чи події, здебільшого за хронологічним принципом. У другому томі представлено літературно-критичні розвідки, статті, доповіді та виступи автора про світову

літературу. Публіцистичний доробок митця представлений виданнями «Українська національна ідея» (2012), «Голоси мого життя» (кн. 1–2, 2013), «Амбасадор» (2014), «Спогади» (2015–2018).

Д. Павличко – лауреат Національної премії України ім. Т. Шевченка (1977), республіканських премій ім. М. Островського, ім. М. Рильського, міжнародних премій: ім. П. Гвездослава (Словаччина, 1982), ім. Христо Ботева (Болгарія, 1986) та Фундації Антоновичів (2004). Він є почесним доктором Львівського (2000), Варшавського (2002) і Прикарпатського (2006) університетів, а також почесним професором Національного університету «Києво-Могилянська академія» (2002), Національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова (2012) та Київського національного університету культури (2013). Поета нагороджено багатьма орденами: «За заслуги» III ступеня (1997), князя Ярослава Мудрого V, IV ступенів (1999, 2009) та Свободи (2015); званням «Герой України» з врученням ордена Держави (27 вересня 2004); відзнакою Президента України – ювілейна медаль «25 років незалежності України» (2016).

Народний артист України А. Паламаренко зазначив, що творчий спадок Д. Павличка – неоціненний і має величезне значення для історії України і її подальшого майбутнього. Він прожив 94 роки і все своє життя присвятив нашій Батьківщині. Дякуємо Д. Павличку за грандіозний внесок у розвиток української літератури, за захист та збагачення української мови, за невтомну та віддану працю на благо української державності.

До уваги читачів пропонується бібліографія видань творів Д. Павличка, публікацій про його життя, критичних нарисів про творчість поета, переважно з фондів Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського (НБУВ), а також Відділу науково-бібліографічної інформації НБУВ (ВНБІ). Книги розташовано за розділами, у межах розділу – за хронологією.

Матеріали до біобібліографії
(з фондів Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського)
(1953–2023 рр.)

Основні друковані праці Д. Павличка

Зібрання творів

1. Твори : в 3 т. / Дмитро Павличко ; передм. В. П. Моренця. – Київ : Дніпро, 1989.

Т. 1 : Поезії. – 504 с.

Т. 2 : Поезії. – 542 с.

Т. 3 : Переклади. – 494 с.

Шифр зберігання НБУВ: А122861/1–3

2. Твори : [у 10 т.] / Дмитро Павличко ; уклад. Д. Пилипчук. – Київ : Основи, 2010–2011.

Т. 1 : Поезія, 1950–1988. – 2010. – 511 с. : портр.

Т. 2 : Поезія, 1989–2000. – 2010. – 414 с. : портр.

Т. 3 : Поезія, 2001–2009. – 2010. – 446 с. : портр.

Т. 4 : Поезія, 2001–2011. – 2011. – 608 с.

Т. 5 : Переклади. – 2011. – 576 с. : портр.

Т. 6 : Переклади. – 2010. – 430 с.

Т. 7 : Переклади. – 2011. – 430 с.

Т. 8 : Переклади. – 2011. – 703 с. : портр.

Т. 9 : Переклади. – 2011. – 605 с. : портр.

Т. 10 : Переклади. – 2011. – 446 с. : портр.

Шифр зберігання НБУВ: В352602/1–10

Вибрані твори

3. Вибрані твори : [Поезії] : у 2 т. / Дмитро Павличко ; ред. С. К. Жолоб. – Київ : Дніпро, 1979.

Т. 1. – 517 с.

Зміст: Любов і ненависть; На чатах; Вчителям і друзям; Два кольори.

Т. 2. – 478 с. : іл.

Зміст: Сонети; Вогнище; Таємниця твого обличчя; Твори для дітей.

Шифр зберігання НБУВ: А122702/1–2

4. Вибрані твори : у 2 т. / Д. В. Павличко ; М. П. Зяблюк (голова ред. кол.). – Київ : Укр. енциклопедія, 2008–2009. – (Бібліотека Української Літературної Енциклопедії: вершини письменства).

Т. 1 : Вірші. Поеми / уклад. Д. П. Пилипчук ; вступ. ст. М. Г. Жулинський. – 2008. – 608 с.

Видання містить вірші із книжок: «Любов і ненависть», «Моя земля», «Правда кличе», «Днина», «На чатах», «Гранослов», «Таємниця твого обличчя», «Вогнище», «Спіраль», «Покаянні псалми», «За нас», «Ностальгія», «Золоте ябко», «Засвідчую життя», «Наперсток», «Пам'ять», «Сонети. Світовий сонет», «Не зрадь», «Задивлений в будущину», «Три строфи», «Аутодафе», а також притчі, пісні та поеми.

Т. 2 : Переклади. – 2009. – 608 с.

До другого тому включено переклади Д. Павличка світової поезії 32 національних літератур: з аварської, американської, англійської, білоруської, болгарської, вірменської, грузинської, естонської, єврейської, іспанської, італійської, канадської, китайської, кубинської, німецької тощо.

Шифр зберігання НБУВ: В350982/1–2

5. Избранное : стихотворения и поэмы : пер. с укр. / Дмитрий Павлычко. – М. : Худож. лит., 1989. – 559 с.

До видання включено кращі вірші із збірників «Любов і ненависть», «Два кольори», «Тасмниця твого обличчя», «Задивлений в будущину», а також сонети, притчі, рубаї та поеми.

Шифр зберігання НБУВ: Ао251651

Окремі видання

6. Любов і ненависть : [поезії] / Дмитро Павличко. – Київ : Молодь, 1953. – 63 с.

Ао129764

Рец.: Мельничук Ю. Син карпатського лісоруба / Ю. Мельничук // Жовтень. – 1954. – № 4. – С. 119–122.

7. Моя земля : поезії / Дмитро Павличко. – Київ : Молодь, 1955. – 111 с. : портр.

Зі змісту: «Незабутнє»; «Львів», «Прийшло життя», «Любов», «Вчителям і друзям».

Шифр зберігання НБУВ: Ао136869

Рец.: Трофимук С. З любов'ю до рідної землі / С. Трофимук // Жовтень. – 1956. – № 5. – С. 115–119.

8. Правда кличе! / Дмитро Павличко. – Львів : Кн.-журн. вид-во, 1958. – 175 с.

Шифр зберігання НБУВ: Ао257646

9. Чорна нитка : поезії / Дмитро Павличко. – Київ : Держлітвидав, 1958. – 34 с.

Шифр зберігання НБУВ: Во706727

10. Бистрина : поезії / Дмитро Павличко. – Київ : Держлітвидав, 1959. – 252 с. : портр.

Збірка містить цикл віршів, складених з розділів: «Ленін іде», «Влада сонця», «Убивці», «Вчителям і друзям», «Пахощі хвої», «Сонети».

Шифр зберігання НБУВ: Ао149018

Рец.: Сварник І. У бистрині життя / І. Сварник // Жовтень. – 1960. – № 10. – С. 149–153.

11. Днина : поезії / Дмитро Павличко. – Київ : Молодь, 1960. – 177 с. : іл.

Видання містить вірш «Партії» та вірші, які складаються з циклів: «1939», «Листки і леза», «Вчителям і друзям», «Сонети», «Салям алейкум».

Шифр зберігання НБУВ: Ао151528; Ао153534

Рец.: Лирика публицистической страсти / М. Богуцкий // Сов. Украина. – 1961. – № 9. – С. 172–176.

12. На чатах : поезії / Дмитро Павличко. – Львів : Кн.-журн. вид-во, 1961. – 184 с.

До книги включено кращі вірші, у яких поет оспівує любов до Батьківщини, дружбу народів, гостро викриває буржуазний націоналізм, паліїв нової війни. Збірка складається з циклів: «Дорога століть», «На чатах», «Пелюстки і леза», «Ой прийди до мене...», «Альфа і омега», «Притчі», «Салям алейкум».

Шифр зберігання НБУВ: Ао152536

Рец.: Нечиталюк М. На чатах миру стоїмо... / М. Нечиталюк // Жовтень. – 1961. – № 5. – С. 150–155.

13. Жест Нерона : [вірші] / Дмитро Павличко. – Київ : Молодь, 1962. – 26 с.

Зустріч із багатьма людьми різних конфесій під час проходження VIII Всесвітнього фестивалю молоді та студентів у Хельсинкі посприяла тематичному напрямку цієї збірки. «Перемога фестивалю – це відчутний удар, нанесений молодими руками світу колоніалізму, реакції та безправ'ю, це – відрубана ще одна голова у жахливого змія війни», – так висловився сам автор.

Шифр зберігання НБУВ: Ао160753

Рец.: Кисельов О. Поезія мислі і боротьби / О. Кисельов // Жовтень. – 1963. – № 7. – С. 195–197.

14. Пальмова віть : [вірші] / Дмитро Павличко. – Київ : Держлітвидав УРСР, 1962. – 111 с.

«Пальмова віть» присвячена героїчній визвольній боротьбі кубинського народу під час революції. Окреме місце у книзі відведено образам народних ватажків Куби, зокрема Фіделю Кастро, Ніколасу Гільєну, Герману Лінсе та ін.

Шифр зберігання НБУВ: Ао157771

Рец.: Кисельов О. Поезія мислі і боротьби / О. Кисельов // Жовтень. – 1963. – № 7. – С. 195–197.

15. Галицьке поліття : поезії / Дмитро Павличко. – Львів : Каменяр, 1964. – 35 с. : портр.

Шифр зберігання НБУВ: Ао168476

16. Пелюстки і леза : вибр. поезії / Дмитро Павличко. – Київ : Дніпро, 1964. – 347 с.

Книга висвітлює Людину, віддану рідній Батьківщині та своєму народові.

Шифр зберігання НБУВ: Ао167660

Рец.: Горбатий І. Проліскова ніжність і багнет / І. Горбатий // Рад. Україна. – 1965. – 23 лют.; Левчук Л. Крила любові і гніву / Л. Левчук // Літ. Україна. – 1964. – 23 жовт.; Шлапак Д. Кличі і ритми доби / Д. Шлапак // Молодь України. – 1965. – 5 берез.

17. Гранослов. Лірика / Дмитро Павличко. – Київ : Радян. письменник, 1968. – 191 с. : іл.

У «Гранослові», як і в попередніх своїх збірках, поет шукає і знаходить нові мотиви і нові образи, поєднує задушевність і мисль. Переважна більшість віршів у книзі присвячена темі миру, любові і братерства.

Шифр зберігання НБУВ: Ао182106

Рец.: Брюгген В. Воскрешення слова / В. Брюгген // Прапор. – 1968. – № 7. – С. 84–86; Брюгген В. «Я вірші написати мушу...» / В. Брюгген // Донбас. – 1970. – № 1. – С. 99–105; Ніканорова О. Мислям – ясне поліття / О. Ніканорова // Вітчизна. – 1968. – № 7. – С. 146–151; Прісовський Є. Поезія ювілейного року / Є. Прісовський // Укр. мова і література в школі. – 1968. – № 5. – С. 79–83.

18. Хліб і стяг : поезії / Дмитро Павличко. – Київ : Дніпро, 1968. – 175 с. : портр.

Зі змісту: «Грані таланту» [про Дмитра Павличка] / А. Малишко; поезії з книжок «Любов і ненависть», «Моя земля», «На чатах», «Пальмова віть», «Жест Нерона», «Гранослов» та з циклів: «Правда кличе», «Альфа і омега», «Вчителям і друзям».

Шифр зберігання НБУВ: Ао187300

Рец.: Костенко А. «На хребті осідланого слова» / А. Костенко // Вітчизна. – 1969. – № 6. – С. 201–203.

19. Избранная лирика / Дмитрий Павлычко ; авториз. пер. с укр. Л. Смирнова. – М. : Мол. гвардия, 1971. – 32 с. – (Б-ка избр. лирики).

Лірика душі, лірика природи рідної землі, філософські роздуми над життям, філософське осмислення місця людини у потоці подій – ось далеко не повний перелік питань, яких торкається автор у книзі.

Шифр зберігання НБУВ: Ао196799

20. Сонети подільської осені / Дмитро Павличко. – Київ : Радян. письменник, 1973. – 111 с.

До нової збірки увійшли твори про громадське покликання митця, про дружбу радянських народів, про пережите в зарубіжних подорожах поета. У циклах «Рубаї» та «Сонети подільської осені» зібрана філософська лірика, в якій чимале місце займають портрети видатних людей ХХ ст.

Шифр зберігання НБУВ: Ао204533

Рец.: Марусик П. Відданий майбутньому / П. Марусик // Жовтень. – 1974. – № 7. – С. 149–151; Дяченко О. Сонет у «громі серця» : про «Сонети подільської осені» Д. Павличка / Олена Дяченко // Дзвін. – 2001. – № 8. – С. 149–153.

21. Таємниця твого обличчя : поезія / Дмитро Павличко. – Київ : Молодь, 1974. – 48 с.

Шифр зберігання НБУВ: Р9030

Рец.: Макаров А. Золотий колір любові / А. Макаров // Прапор. – 1975. – № 7. – С. 100–108.

22. Любов і ненависть : вибране / Дмитро Павличко. – Київ : Дніпро, 1975. – 423 с.

Зі змісту: «Я син простого лісоруба», «Моя земля», «Дві долі», «Пахощі хвої», «Днина», «На чатах», «Жест Нерона», «Пальмова віть», «Вчителям і друзям», «З пальми, з берези, з кальни...», «Два кольори», «Я – комуніст»; Притчі; Сонети; «Таємниця твого обличчя»; Рубаї; 3 творів для дітей.

Шифр зберігання НБУВ: Ва271604

Рец.: Лубківський Р. «Думками світ обняти...» / Р. Лубківський // Рад. Україна. – 1977. – 1 лют. (На здобуття Держ. премії УРСР ім. Шевченка); Мовчан П. ...Душа прозориться до дна : Над сторінками кн. Дмитра Павличка «Любов і ненависть» / Павло Мовчан // Вітчизна. – 1977. – № 2. – С. 171–178.

23. Сонети / Дмитро Павличко. – Київ : Молодь, 1978. – 368 с. : іл.

Шифр зберігання НБУВ: Ао220008

Рец.: Іваненко В. Пощербини на сонячній тарелі / В. Іваненко // Прапор. – 1980. – № 9. – С. 127–132.

24. Вогнище : кн. поезій / Дмитро Павличко ; худож. В. М. Дозорець. – Київ : Радян. письменник, 1979. – 79 с. : іл.

Книга складається з поезій, присвячених нашим сучасникам, творцям світлого майбуття, де головними питаннями є возз'єднання українських земель, про дружбу радянських народів. Через усю збірку проходить тема боротьби за мир, за людське щастя.

Зі змісту: Navigare necesse est!; Київські сонети; Учителям і друзям; Білі сонети; Притчі і поеми.

Шифр зберігання НБУВ: Вс18260

Рец.: Брюгген В. Слово як діло / В. Брюгген // Вітчизна. – 1980. – № 10. – С. 199–200.

25. Таємниця твого обличчя : лірика / Дмитро Павличко. – Київ : Молодь, 1979. – 111 с. : іл.

Друге видання Дмитра Павличка поглиблює провідні теми – любові до рідної землі, жінки-матері, коханої.

Шифр зберігання НБУВ: Ао222974

26. Смерічка : вірші / Д. В. Павличко. – Київ : Веселка, 1982. – 16 с.

Рец.: Климець Ю. Іще одна грань / Ю. Климець // Жовтень. – 1984. – № 6. – С. 118–119.

27. Любов і ненависть : вірші та поеми / Дмитро Павличко ; передм. М. Ільницького. – Київ : Молодь, 1983. – 271 с. : іл.

Шифр зберігання НБУВ: Ва402546

28. Плесо : вірші для дітей дошкільного і молодшого шкільного віку / Дмитро Павличко ; худож. оформл. В. Остафійчука. – Львів : Каменяр, 1984. – 96 с.

Шифр зберігання НБУВ: Вс22806

29. Спіраль : поезії / Дмитро Павличко. – Київ : Радян. письменник, 1984. – 110 с. : іл. портр.

Головний мотив у книзі – вірність рідній землі. Окремі розділи: «Вірші з Парижу» та «Вірші з Афганістану» сповнені емоціями та враженнями поета від подорожей.

Шифр зберігання НБУВ: Ао237134

Рец.: Мельник Я. Світло вогню і слова / Я. Мельник // Прапор. – 1985. – № 11. – С. 160–164; Пінчук С. Виток спіралі / С. Пінчук // Поезія – 1985. – Вип. 2. – С. 211–216.

30. Задивлений в будущину = Устремленный в будущность : поезії / Дмитро Павличко ; пер. з укр. О. Ратнера ; худож. Н. Пономаренко. – Львів : Каменяр, 1986. – 103 с. : іл.

Шифр зберігання НБУВ: Ва448137

31. Поеми та притчі / Дмитро Павличко. – Київ : Дніпро, 1986. – 214 с.

Шифр зберігання НБУВ: Ао242382

32. Рубаї / Дмитро Павличко. – Київ : Молодь, 1987. – 247 с. : іл.

Рубаї – чотирирядкова форма вірша, започаткована IX ст. в літературі персів, поширена в ліричній поезії Близького та Середнього Сходу. Найвидатнішим майстром цього вірша вважається Омар Хаям.

Д. Павличко першим в українській поезії використав цю форму для вислову розмаїтих переживань і думок, що разом складають певну картину світу, спостереження поета за філософською суттю життя. Книга містить рубаї, що увійшли у різні збірки автора, а також написані за останні роки.

Шифр зберігання НБУВ: Ао245464

33. Покаянні псалми : поезії / Дмитро Павличко. – Київ : Основи, 1994. – 224 с.

Шифр зберігання НБУВ: Ао257723

34. Рідна мова : вірші : для ст. дошк. та мол. шк. віку / Д. В. Павличко. – Київ : Веселка, 1994. – 16 с. – (Мова рідна. Слово рідне).

Шифр зберігання НБУВ: Р77653

35. Правда кличе : поезії : для ст. шк. віку / Дмитро Павличко. – Київ : Веселка, 1995. – 318 с. : іл.

Зі змісту: Подвижник / Іван Дзюба; Я народився на землі; Вчителям і друзям; Притчі; Сонети; Таємниця твого обличчя; Пісні; Рубаї; Поеми; Без помсти і крові.

Шифр зберігання НБУВ: Ва564836

Ющенко О. В пам'яті моїй : нариси, етюди, спогади, есе / відп. за вип. П. Швець. – Київ : Укр. письменник ; Вир, 1996. – Кн. 2. – 453 с.

Із змісту: Острови в океані (Дмитро Павличко). – С. 390–394.

Шифр зберігання НБУВ: В342270/Кн. 2

36. Золоте ябко : поезії / Дмитро Павличко. – Київ : Основи, 1998. – 207 с.

«Золоте ябко» – підсумкова книжка інтимної і водночас філософської лірики Д. Павличка, до якої включено цикли віршів, зокрема «Таємниця твого обличчя» (1979), «Золоте ябко» (1998), «Перша й остання молодість».

Шифр зберігання НБУВ: Ао259726

37. Ностальгія : поезії / Дмитро Павличко. – Київ : Основи, 1998. – 222 с.

«Ностальгія» Д. Павличка – це образ України в час її становлення як самостійної держави. Твори на історичну тематику сповнені ідеї єднання українських політичних сил. До книги включено вірші, які підпорядковані за умовними розділами: «Все, що потрібне для розп'яття»; «За нас»; «Поєми».

Шифр зберігання НБУВ: Ао260455

38. Засвідчую життя / Дмитро Павличко. – Львів : Світло і тінь, 2000. – 144 с.

Книга сповнена різноманітністю речей – від закличних декларацій до гумору, але найцікавіше тут – портрети видатних людей, а також сповідь автора в циклі «Я винен». Умовно видання розподілено на два розділи: в одному – нові поезії Д. Павличка, а в другому – вірші, присвячені І. Франкові, свого часу видані під заголовком «Задивлені в будущину».

Шифр зберігання НБУВ: Ао260743

39. Рубаї / Д. Павличко, В. Пилип'юк ; худож. Б. Великголова. – Львів : Світло й тінь, 2000. – 70 с. : іл.

Шифр зберігання НБУВ: Ао260385

40. Київ у травні : поезії / Дмитро Павличко. – Кошалін, 2001.

Рец.: Марко В. Гіркий мед мудрості / В. Марко // Літ. Україна. – 2001. – 25 жовт. – С. 9.

41. Поетичний вступ до поеми «Мойсей» Івана Франка / Д. В. Павличко ; уклад. Б. Якимович ; голов. ред. І. Вакарчук ; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. – Львів, 2001. – 32 с. – (Серія “Doctor Honoris Causa”).

Шифр зберігання НБУВ: Р98182

42. Проглас / Д. В. Павличко. – Івано-Франківськ : Плай, 2001. – 71 с.

У книжці подається поетичний переспів Д. Павличка з писаного церковно-слов'янською мовою «Прогласу» Костянтина (Кирила) Філософа і стаття Д. Павличка про цей видатний твір, а також у додатку – стаття І. Франка «Проглас св. Євангелія».

Шифр зберігання НБУВ: Ао262203

43. Наперсток : поезії / Дмитро Павличко. – Київ : Основи, 2002. – 126 с.

«Наперсток» – збірка переважно філософських поезій, де найпростіші явища і речі набувають багатозначності. Це – вільні вірші, які торкаються проблем тривкості людських почувань, серед яких важливе місце посідає любов до правди, до Батьківщини, до життя.

Шифр зберігання НБУВ: Ао262826

44. Рубаї / Дмитро Павличко. – Київ : Основи, 2003. – 167 с.

Шифр зберігання НБУВ: Ао263157

45. За нас : поезія / Дмитро Павличко. – Київ : Ярославів Вал, 2004. – 58 с. : фот.

У збірнику віршів автор торкається чеченської теми, зокрема війни Росії проти Чечні.

Шифр зберігання НБУВ: Ао263926

Рец.: Короненко С. Політичний пейзаж епохи / С. Короненко // Літ. Україна. – 2004. – 13 трав. – С. 6.

46. Пам'ять : поезії / Дмитро Павличко. – Львів : Високий замок, 2004. – 153 с.

47. Погоня. 24 серпня 1991 року (з книжки «Сповідь») : [фотоальбом] / Дмитро Павличко, Василь Пилип'юк [фот.]. – Львів : Світло й тінь, 2004. – 95 с. : фот. – (Постаті).

Шифр зберігання НБУВ: Со27710

48. Сонети ; Світовий сонет: Шекспір, Бодлер, Гвездослав, Янка Купала / Дмитро Павличко. – Київ : Генеза, 2004. – 536 с.

Видання сонетарію складається з оригінальних та перекладних творів цього жанру. Поет розглядає свою сонетну творчість як пошуки людської істинності. Авторська частина книжки порівняно з попередніми виданнями значно розширена, перекладна – це антологія «Світовий сонет», де окремо подано повний сонетний доробок В. Шекспіра, П. Гвездослава та Янки Купали і переважно більшість сонетів Ш. Бодлера.

Шифр зберігання НБУВ: Ва654982

49. Ялівець : поезії / Д. В. Павличко ; упоряд. і передм. Р. М. Лубківський. – Київ : Веселка, 2004. – 400 с. : фот. – (Шкільна бібліотека).

Видання містить ґрунтовну вступну статтю Р. Лубківського «Сповідь. Молитва. Присяга» та цикл збірок віршів: «Я народився на землі», «Сонети», «Скіфські балади», «Таємниця твого обличчя», «Без помсти і крові», «Покаянні псалми», «Наперсток», «Пам'ять». Також включено поеми, рубаї, притчі, пісні, зокрема «Пісні печалі».

Зі змісту: Сповідь. Молитва. Присяга / Роман Лубківський; [Цикл збірок віршів] : «Я народився на землі», «Сонети», «Рубаї», «Скіфські балади», «Таємниця твого обличчя», «Без помсти і крові», «Покаянні псалми», «Все, що потрібно для розп'яття», «Наперсток», «Пам'ять»; поеми, пісні.

Шифр зберігання НБУВ: Ва659939

50. Задивлений в будучину : поезії про І. Франка / Дмитро Павличко. – Дрогобич : Коло, 2005. – 79 с.

Рец.: Шалата М. Да святиться навіки Франко! / М. Шалата // Літ. Україна. – 2006. – С. 20 лип. – С. 6.

51. Не зрадь : поезії / Дмитро Павличко. – Київ : Основи, 2005. – 112 с.
Шифр зберігання НБУВ: Ао264828

52. Погоня : поезії / Дмитро Павличко. – Київ : Атлант ЮемСі, 2006. – 11 с.

53. Іван Франко – будівничий української державності : есе / Д. В. Павличко. – Київ : Веселка, 2006. – 39 с. – (Урок літератури).
Шифр зберігання НБУВ: Р109060

54. Найкраще місце на землі : вірші: для дошк. та мол. шк. віку / Д. В. Павличко ; худож. В. В. Ковальчук. – Київ : Веселка, 2007. – 95 с. : іл. – (Українській дитині).
Шифр зберігання НБУВ: Со27805

55. Три строфи : поезії / Дмитро Павличко. – Київ : Основи, 2007. – 127 с.

Ця збірка поезій відображає хвилини сумнівів і розчарувань, у яких захлиналися наша історія після Помаранчевої революції.

Шифр зберігання НБУВ: Ао265520

56. Аутодафе : [поезії] / Д. В. Павличко. – Київ : Основи, 2008. – 160 с.
Лейтмотиви цієї збірки – свобода людини, її велич і страждання, незнищенність українського національного духу. До книжки увійшли тексти кількох збірок віршів, пісень, поеми: «Аутодафе» і «Кирило Осьмак», а також болісні та одеські сонети.

Шифр зберігання НБУВ: Ао267091

57. Де найкраще місце на землі? : вірші для дітей / Д. В. Павличко ; пер. з укр. О. Ратнер. – Д. : Проспект, 2008. – 101 с. : іл.

Шифр зберігання НБУВ: Вс48035

58. Найкраще місце на землі : вірші : для дошк. та мол. шк. віку / Д. В. Павличко ; худож. В. В. Ковальчук. – 2-ге вид. – Київ : Веселка, 2008. – 95 с. : іл. – (Українській дитині).

Шифр зберігання НБУВ: Со28473

59. Кирило Осьмак : поема / Дмитро Павличко ; [передм. М. Слабошпицького]. – Київ : Ярославів Вал, 2009. – 54, [1] с. : іл.

У поемі про реальну історичну особу – президента Української Головної Верховної Ради Кирила Осьмака – автор із нинішньої духовної висоти крізь призму сьогодення досвіду осмислює національну історію, сфокусовує увагу читача на її важливих уроках.

Шифр зберігання НБУВ: Ао272509

60. Покаянні псалми : поезії / Д. В. Павличко ; уклад. і ред. Д. Пилипчук. – Київ : Основи, 2009. – 880 с.

Видання якнайширше репрезентує жанрове розмаїття поезії Д. Павличка. До книги видатного українського поета увійшов його поетичний доробок останніх двох десятиліть. Це збірки поезій з книжок, хронологічна межа яких становить період з 1989 до 2008 рр.: «Твори, т. 1», «Покаянні Псалми», «Ностальгія», «Золоте ябко», «Засвідчую життя», «Наперсток», «Пам'ять», «Сонети. Світовий сонет», «За нас», «Задивлений в будущину», «Не зрадь», «Три строфи», «Аутодафе», а також включено вірші поза збірками, пісні та поеми.

Шифр зберігання НБУВ: Ва723582

61. Поклик : [поезії] / Дмитро Павличко ; [упоряд. Є. Пшеничний]. – Дрогобич : Коло, 2009. – 174 с. – (Сто поезій).

До книги вибраних поезій увійшли вірші, написані поетом у різні роки і в різні політичні епохи (1944–2004), зокрема вірші з циклу «Пісні печалі», цикл віршів «Гранослов», а також пісні та поеми.

Шифр зберігання НБУВ: Ва737334

62. Потоп : поезії / Дмитро Павличко. – Київ : Основи, 2010. – 111 с.

Події 2010 р. внесли свій відбиток у створенні цієї збірки віршів. Не приховуючи своїх найглибших страждань, поет своїм пророцтвом застерігає Європу від небезпеки московського шовіністичного потопа, який може поглинути не лише Україну, а й весь континент.

Шифр зберігання НБУВ: Ао268928

63. Час : [поезії] / Дмитро Павличко. – Київ : Основи, 2010. – 112 с.

Книга умовно складається з двох розділів: «Час» та «Собор». Другий розділ має частини: «Мати», «Собор», «Вірші з каравану по Європі», «Танці». Хронологічні межі у виданні – з 2008 до 2010 рр.

Шифр зберігання НБУВ: Ао268475

64. З різних літ : поезії / Дмитро Павличко. – Київ : Основи, 2011. – 144 с.

Про це видання сам автор пише так: «Книжка “З різних літ” – це важливий момент з історії розвитку моєї поетичної натури і немовби примітка до всієї моєї творчості, яка допоможе глибше зрозуміти головний текст мого життя». Збірку складено з досі не друкованих поезій, віднайдених в архіві Д. Павличка у зв'язку з виданням десятитомника його «Творів».

Шифр зберігання НБУВ: Ао269015

65. Золоторогий олень : [поема-казка] / Дмитро Павличко ; [худож. О. Сікора]. – Дрогобич : Коло, 2011. – 36 с. : кольор. іл.

Шифр зберігання НБУВ: Р119560

66. Кіт Мартин : казка / Дмитро Павличко ; мал. Вікторії Ковальчук. – Київ : Веселка, 2011. – [56] с. : кольор. іл.

Шифр зберігання НБУВ: Вс52669

67. Сотенний Гамалія. Кирило Осьмак : поеми / Дмитро Павличко. – Дрогобич : Коло : Коло, 2012. – 45 с.

Зміст: Сотенний Гамалія. – С. 4–20; Кирило Осьмак. – С. 21–45.

У представлених поемах висвітлено постаті невмирущих борців, які віддали своє життя за волю України.

Шифр зберігання НБУВ: Р121845

68. Веселка : [поема-казка] / Дмитро Павличко ; [худож. Д. Загайська]. – Дрогобич : Коло, 2013. – 39 с. : кольор. іл.

Шифр зберігання НБУВ: Р124488

69. Символ віри : [зб. поезій] / Дмитро Павличко. – Київ : Основи, 2013. – 207 с.

Збірка містить цикл віршів, зокрема «Вірші із старих блокнотів», «Символ віри» та низку перекладів, які, на превеликій жаль, не увійшли до поетичного десяти томника «Твори» (2010–2011).

Шифр зберігання НБУВ: Ва764974

70. Вірші з Майдану / Дмитро Павличко. – Київ : Основи, 2014. – 174, [1] с.

Традицію свободи духу, що постала в українській літературі від Шевченка й Франка, а у світовій – від Данте, Шекспіра, Байрона, Ботева, Марті – нині гідно репрезентує Д. Павличко – один з авторів Акта проголошення незалежності України. «Вірші з Майдану» – це мобілізаційний поклик до українського народу збройно боронити нашу державність.

Шифр зберігання НБУВ: Ва847477

71. Вірші з Майдану : [збірка] / Дмитро Павличко [авт., ред., упоряд.]. – Київ : Просвіта, 2014. – 23 с.

Шифр зберігання НБУВ: Степовик Д. В. № 363

72. Гранослов : вибр. твори / Дмитро Павличко ; [передм. Д. Пилипчука ; упоряд. Р. Павличко]. – Київ : Укр. письменник, 2015. – 894 с. – (Бібліотека Шевченківського комітету).

До збірника Д. Павличка включено вибрані твори з книжок, зокрема: «Спочатку», «Моя земля», «Правда кличе!», «Гранослов», «Сонети подільської осені», «Таємниця твого обличчя», «Вогнище», «Спіраль», «Твори, т. 1–2», «Покаянні Псалми», «Ностальгія», «Злате ябко», «Засвідчую життя», «Рубаї», «Наперсток», «Пам'ять», «За нас», «Не зрадь!», «Три строфи», «Аутодафе»; вірші поза збірками: «Час», «Потоп», «З різних літ», «Символ віри», «Вірші з Майдану», «Пора перемагати» та поеми.

Шифр зберігання НБУВ: Ва796697

73. Пам'ять : [поезії] / Дмитро Павличко ; [передм. Л. З. Мороз ; упоряд. Д. П. Пилипчук] ; Ін-т літ. ім. Т. Г. Шевченка НАН України. – Київ : Укр. письменник, 2015. – 93, [2] с. – (Серія «Бібліотека українського воїна»).

До книги увійшли тексти з циклу «Вірші з Майдану» та «Пісні свободи», а також кілька поезій, що вже стали легендарними – «Два кольори», «Коли помер кровавий Торквемада...» тощо. Це твори, присвячені болючій і актуальній темі боротьби українців за утвердження єдності та державності, відстоювання власної ідентичності.

Шифр зберігання НБУВ: Ао273201

74. Таємниця твого обличчя : [вірші] / Дмитро Павличко. – Київ : Основи, 2015. – 238, [1] с.

Ця книжка інтимної і водночас філософської лірики Д. Павличка відкриває особливий світ – таємничий світ взаємин між чоловіком і жінкою. Деякі з уміщених тут віршів завдяки музиці О. Білаша стали піснями. Видання складається з уривків віршів, узятих із циклів: «Пахощі хвої», «Над глибинами», «Білі сонети», «Таємниця твого обличчя», «Золоте ябко», «Перша й остання молодість», а також із книжок: «Пам'ять», «Не зрадь!», «Час», «Символ віри», «Вірші з Майдану».

Шифр зберігання НБУВ: Ва847466

75. Два кольори : вибр. вірші, пісні, поеми / Дмитро Павличко ; [упоряд. І. Малкович]. – Київ : А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2017. – 318, [1] с. – (Українська поетична антологія).

До поетичного збірника увійшли найкращі вірші й поеми з усіх періодів його творчості: «Таємниця твого обличчя»; 3 книжок «Правда кличе», «Гранослов», «Вогнище», «Спіраль» та ін.; 3 книжок «Покаянні псалми», «Ностальгія», «Засвідчую життя», «Наперсток», «Пам'ять» та інших збірок нового часу.

Шифр зберігання НБУВ: Ао274234

Також у фонді НБУВ зберігаються 2-ге (2018) та 3-тє (2021) видання. *Шифри зберігання: Ао274662 (2-ге), Ао276417 (3-тє).*

76. Око : [вірші] / Дмитро Павличко. – Одеса : Ірбіс, 2019. – 31 с.

У невелику збірку увійшли 12 віршів, які були написані Д. Павличком під час поїздки до Одеси у травні 2013 р. Цей цикл є хвилюючою художньою сповіддю, правдивою реакцією на життєві випробування.

Шифр зберігання НБУВ: Р136293

77. Рубаї / Дмитро Павличко. – Київ : Лопатіна О. О., 2019. – 143, [2] с. Книга складається з п'яти розділів. Хронологічна межа: з 1958–2019.

Шифр зберігання НБУВ: Ва837242

78. Поеми і притчі / Дмитро Павличко. – Кам'янець-Подільський : Рута, 2020. – 595 с.

Ця книга містить найголовніші поетичні твори Д. Павличка, написані у різні часи молодості й зрілості автора. Крім поем, до видання увійшли притчі (короткі філософські балади про явища вічні, які піднімають людину з буденності до щасливих переживань і

показують слабкість людини в обставинах). Також у поетичній формі представлено листи до Р. Лубківського та листи-відповіді Р. Лубківського.

Шифр зберігання НБУВ: Ва847425

79. На грані життя : [поезії] / Дмитро Павличко. – Кам'янець-Подільський : Друкарня «Рута», 2021. – 174, [1] с.

У книзі подано поезії з давніх і новітніх часів. Деякі надруковані в газетах, а деякі знайдені в рукописах. Є рядки, присвячені окремим персонам, зокрема І. Мазепі, Б.Хмельницькому, Б. Олійнику, О. Білашу, Р. Шухевичу та ін.

Шифр зберігання НБУВ: Ва851260

Твори Д. Павличка у перекладах іншими мовами

80. Стихи : пер. с укр / Дмитрий Павлычко. – М. : Мол. гвардия, 1955. – 80 с.

Шифр зберігання НБУВ: Ао135361

81. Быстрина : стихи / Дмитрий Павлычко ; [пер. с укр. И. Бурсова]. – М. : Мол. гвардия, 1960. – 95 с. : ил.

Шифр зберігання НБУВ: Ао150749

82. Сонеты / Дмитрий Павлычко ; авториз. пер. с укр. Л. Смирнова. – М. : Совет. писатель, 1978. – 167 с. : ил.

До книги входять твори про літературних вчителів автора І. Франка та М. Рильського, вірші про угорських комуністів, портрети наших видатних сучасників М. Джаліля, Ю. Фучика, О. Довженка та ін. Чільне місце в книзі посідає філософська та любовна лірика. Окрема рубрика присвячена аргентинському революціонеру Е. Че Гевара.

Видання містить розділи: «Львовские сонеты», «Киевские сонеты», «Белые сонеты», «Сонеты Подольской осени».

Шифр зберігання НБУВ: Ао219736

83. Морам /Дмитро Павличко; пер. з укр., избор. и поговор. Р. Пајковић. – Београд, 1979. – 89 с. – (Б-ка песници Света).

Шифр зберігання НБУВ: Зал укр. Ш6(2=Р) П12

84. Стихи : пер. с укр. / Дмитрий Павлычко. – М. : Худож. лит., 1981. – 348 с. : портр. – (Б-ка сов. поэзии).

Шифр зберігання НБУВ: Ао228286

85. Задивлений в будущину = Устремленный в будущность : поезії / Дмитро Павличко ; пер. з укр. О. Ратра. – Львів : Каменяр, 1986. – 103 с.

Шифр зберігання НБУВ: Ва448137

86. Тайна твоего лица : стихи / Дмитрий Павлычко ; пер. с укр. А. Ратнер. – М. : Совет. писатель, 1986. – 142 с : ил.

Це видання складається з чотирьох розділів. Перший розділ – «Любовь и ненависть» – розповідає про любов до Батьківщини та ненависть до її ворогів. Розділ «Учителям и друзьям» – вірші про О. Пушкіна, С. Єсеніна, І Франка. «Белые сонеты» – філософське осмислення сьогоденного та майбутнього. В останній розділ «Тайна твоего лица» увійшла любовна лірика.

Шифр зберігання НБУВ: Ва445422

87. Еврейские мелодии / Дмитро Павлычко ; в рус. пер. Феликса Рахлина (Израиль) = Єврейські мелодії / Дмитро Павличко : [сб. стихов]. – Харьков : Права Человека, 2014. – 127 с.

Шифр зберігання НБУВ: Ва787962

88. Выбранные вершы : пер. з укр. / Дзмітро Паўлычка ; [уклад. М. Скобла]. – Мінск : Зміцер Колас [выд.], 2019. – 119, [1] с. – (Паэты планеты).

Шифр зберігання НБУВ: Ао276337

Нариси, спогади

89. Відповідь батькам / Дмитро Павличко // Наука і культура. Україна : щорічник. – Київ, 1985. – Вип. 19. – С. 513–514.

Шифр зберігання НБУВ: Ж66776

90. Тоді, після смерті Галана : спогад про перші вірші / Дмитро Павличко // Наука і культура. Україна : щорічник. – Київ, 1985. – Вип. 19. – С. 513 : фот.

Шифр зберігання НБУВ: Ж66776

91. 24 серпня 1991 року : спогад / Дмитро Павличко. – Київ : Літ. Україна, 2011. – 41 с. – (Бібліотека газети «Літературна Україна» ; № 1-2011).

Шифр зберігання НБУВ: Р119951

92. Спогади / Дмитро Павличко. – Київ : Ярославів Вал, 2015– .

Т. 1. – 2015. – 485, [1] с.

Т. 2. – 2016. – 632 с.

Т. 3. – 2017. – 496 с.

Т. 4. – 2018. – 560 с.

Емоційно, естетично й інформаційно насичені його «Спогади» несуть читачеві не стільки фрагменти мінливого й неспокійного життя самого автора, скільки драматичний образ України ХХ – початку ХХІ ст.

Шифр зберігання НБУВ: В356056/1–2

93. Мороз Л. З. «Я вірю в щасливу національну будучину України» (Павличко Дмитро. Спогади. – Т. 4) / Л. З. Мороз // Слово і час. – 2019. – № 7. – С. 108–110. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sich_2019_7_15

Четвертий том «Спогадів» Д. Павличка містить суттєві доповнення до перших трьох книг («Слово і Час», 2016, № 8 – про том 1 та 2018, № 1 – про томи 1 і 3). Це погляд на історію України від середини XX ст. до початку XXI ст. через призму особистої долі автора, за його активної участі в усіх її важливих подіях та етапах.

Шифр зберігання НБУВ: Ж27444

Літературно-критичні статті, публіцистика, виступи, інтерв'ю

94. Крила людини : [про ст. А. де Сент-Екзюпері] / Дмитро Павличко // Всесвіт. – 1972. – № 11. – С. 180–191.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

95. Про статтю Лесі Українки «Міхаель Крамер» / Дмитро Павличко // Всесвіт. – 1976. – № 3. – С. 16–17.

Шифр зберігання НБУВ: Ж27966

96. Поезія Христо Ботева / Дмитро Павличко // Всесвіт. – 1976. – № 4. – С. 167–172.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

97. Магістралями слова : літ.-крит. ст. / Дмитро Павличко. – Київ : Радян. письменник, 1977. – 311 с.

Книгу становлять критичні й літературознавчі статті, у яких автор розглядає творчість класиків української літератури І. Франка, Л. Українки, О. Кобилянської, В. Стефаника, радянських поетів і прозаїків М. Рильського, О. Довженка, А. Малишка, В. Сосюри, О. Гончара, Я. Галана, М. Островського, Б. Олійника та ін.

Шифр зберігання НБУВ: Ао216296

98. Поет Хосе Марті / Дмитро Павличко // Всесвіт. – 1977. – № 7. – С. 179–189.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

99. З глибин душі : [про худож. І. Марчука] / Дмитро Павличко // Наука і культура. Україна : щорічник. – Київ, 1981. – [Вип. 15]. – С. 402–404.

Ж66776

100. Натхненний піснетворець : [про композитора О. Білаша] / Дмитро Павличко // Ранок. – 1981. – № 2. – С. 20–21.

Шифр зберігання НБУВ: Жс26664

101. Над глибинами : літ.-крит. ст. і виступи / Дмитро Павличко. – Київ : Радян. письменник, 1983. – 423 с.

Другий збірник статей автора та есе становлять літературні портрети та роздуми над окремими творами видатних майстрів вітчизняної та зарубіжної літератур: І. Франка, П. Тичини, М. Бажана, О. Гончара, І. Вільде, Я. Івашкевича та ін. Низка статей присвячена проблемам взаємодії між літературами народів СРСР; перекладу української поезії; пісенної творчості сучасних українських поетів.

Шифр зберігання НБУВ: Ао232241

102. Сологуб Н., Бурячок А. Спільність : зустріч науковців Ін-ту мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР з Д. Павличком // Літ. Україна. – 1985. – 13 черв.

103. Сурмач : [про А. Малишка] / Дмитро Павличко // Наука і культура. Україна : щорічник. – Київ, 1985. – Вип. 19. – С. 509.

Шифр зберігання НБУВ: Ж66776

104. Два дні з Ярославом Івашкевичем / Дмитро Павличко // Київ. – 1986. – № 1. – С. 134–137.

Шифр зберігання НБУВ: Ж14227

105. Светоч братства и свободы [О И. Франко] : пер. с укр. Дмитро Павличко // Радуга. – 1986. – № 8. – С. 85–89.

Шифр зберігання НБУВ: Ж26455

106. Людина з іменем Дніпра : [сторінки творч. біограф. Бориса Тена] / Дмитро Павличко // Всесвіт. – 1987. – № 12. – С. 118–125 : фот.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

107. Франко з нами / Дмитро Павличко // Наука і культура. Україна : щорічник. – Київ, 1987. – Вип. 21. – С. 346–357 : портр., фот.

Шифр зберігання НБУВ: Ж66776

108. Біля мужнього світла : літ.-крит. ст., спогади, виступи / Дмитро Павличко. – Київ : Радян. письменник, 1988. – 333 с.

Третій збірник статей і виступів поета становлять літературні портрети та роздуми над окремими творами видатних майстрів літератури і мистецтва: Т. Шевченка, І. Франка, Ю. Федьковича, М. Рильського, М. Бажана та ін. Низку статей присвячено зарубіжним письменникам (Я. Івашкевич, І. Давидков), проблемам інтернаціональних зв'язків між літературами народів РСР. До книжки увійшли також виступи на письменницьких з'їздах і пленумах.

Шифр зберігання НБУВ: Ва480111

109. Пам'яті Мануеля Кофіньо / Дмитро Павличко // Всесвіт. – 1988. – № 2. – С. 188.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

110. «Я вірю в невичерпні сили народу» : (До 60-річчя поета) / Д. Павличко ; підгот. М. Рябчук // Всесвіт. – 1989. – № 9. – С. 132–134.

Шифр зберігання НБУВ: Ж27966

111. За правду треба страждати : [бесіда Д. В. Павличка з Р. М. Лубківським / записав В. Г. Абліцов] / Д. В. Павличко, Р. М. Лубківський // Дніпро. – 1989. – № 10. – С. 109–120.

Шифр зберігання НБУВ: Ж22466

112. Перед знайомством : 3 творів укр. діаспори : м. Дукля, Чехословаччина / Дмитро Павличко // Вітчизна. – 1990. – № 2. – С. 2–3.

Шифр зберігання НБУВ: Ж22465

113. Покінчити з духовною неписьменністю : розмова з чл. Нац. коміс. УРСР у справах ЮНЕСКО, головою Т-ва укр. мови ім. Т. Г. Шевченка, нар. депутатом СРСР / Д. Павличко ; зап. В. Стельмах // Кур'єр ЮНЕСКО. – 1990. – № 1. – С. 6–7.

114. Талант-безбатченко – трагічний талант : [бесіда з головою Т-ва укр. мови ім. Т. Г. Шевченка поетом Д. Павличком] / Дмитро Павличко // Знання та праця. – 1990. – № 7. – С. 2–3.

Шифр зберігання НБУВ: Ж20947

115. Фріч Й. Хай живе Україна: [Стаття чеського письменника надрукована в 1868 р.] / комент. Д. Павличка // Політика і час. – 1996. – № 10. – С. 68–72.

Шифр зберігання НБУВ: Ж22340

116. Стенлі К'юніц : [Амер. поет і вчений] / Дмитро Павличко // Всесвіт. – 1997. – № 3/4. – С. 8.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

117. «...Та шепоче донині Дунай» : інтерв'ю з Павличком-поетом / Д. Павличко // Літ. Україна. – 1997. – 21 серп.

118. Про Івана Калиняка та його твір : [роман-хроніка «Повернення»] / [передм.] Дмитро Павличко ; пер. зі словац. Д. Андрухів // Всесвіт. – 1998. – № 12. – С. 80.

Зі змісту: Повернення / Ян (Іван) Калиняк. – С. 79–119.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

119. Ми вже встали з колін : [Виклад доповіді на міжнар. конф. «Україна – Польща – Німеччина: де кордон Європи?»] / Д. Павличко // Уряд. кур'єр. – 2001. – 29 груд. – С. 5.

120. Юліуш Словацький і Україна / Д. Павличко // Урок української. – 2001. – № 7. – С. 50–52.

Шифр зберігання НБУВ: Ж16634

121. Українська національна ідея : інавгурац. лекція почесного проф. Нац. ун-ту «Києво-Могилян. акад.», 1 верес. 2002 р. / Д. В. Павличко. – Київ : Вид. дім «КМ Академія», 2002. – 58 с.

Ао262823

122. Андрій Малишко / Дмитро Павличко // Українознавство. – 2003. – Число 1(6). – С. 53–55.

Шифр зберігання НБУВ: Ж23747

123. Для влади українська мова – керівний засіб спілкування, а для нас – дух нації / Дмитро Павличко // Українознавство. – 2003. – Число 4 (9). – С. 18–19.

Шифр зберігання НБУВ: Ж23747

124. Перстень життя : літературний портрет Богдана-Ігоря Антонича / Дмитро Павличко. – Київ : Веселка, 2003. – 47 с. – (Урок літератури).

Павличків аналіз творчості одного з поетичних геніїв ХХ ст. Богдана-Ігоря Антонича – проникливий, обґрунтований і стилістично довершений.

Шифр зберігання НБУВ: Р100036

125. Україна вчора, сьогодні, завтра / Дмитро Павличко // Українознавство. – 2003. – Число 2/3 (7/8). – С. 156–163.

Шифр зберігання НБУВ: Ж23747

126. Бути вільною людиною і вільною нацією / Дмитро Павличко // Українознавство. – 2004. – Число 1/2. – С. 117–120.

Шифр зберігання НБУВ: Ж23747

127. Велетень української культури ХХ століття Максим Рильський / Дмитро Павличко // Нар. творчість та етнографія. – 2004. – № 3. – С. 54–57.

Шифр зберігання НБУВ: Ж27482

128. Видатний борець за українську державність і демократію [Євген Стахів] / Дмитро Павличко // Українознавство. – 2004. – Число 1/2. – С. 120–123.

Шифр зберігання НБУВ: Ж23747

129. Українська національна ідея : статті, виступи, інтерв'ю. Документи / Д. В. Павличко. – Київ : Основи, 2004. – 771 с. : портр.

Цей збірник політичної публіцистики, що охоплює період від 1987 до 2003 рр. Боротьба проти русифікації і за радянських часів, і в умовах незалежної України – один із провідних мотивів книжки. Д. Павличко подає важливі свідчення й документи, що розкривають складний історичний процес пробудження й розвитку національної свідомості нашого народу, аналізує досягнення й помилки патріотичних сил у період становлення української державності.

Шифр зберігання НБУВ: Вс39467

130. Безодня, куди страшно заглядати : [про повість М. Матіос «Солодка Даруся»] / Дмитро Павличко // Літ. Україна. – 2005. – 20 січ. – С. 6.

131. Перстень життя : літературний портрет Богдана-Ігоря Антонича / Дмитро Павличко. – 2-ге вид. – Київ : Веселка, 2005. – 47 с. – (Серія «Урок літератури»).

Шифр зберігання НБУВ: Р107167

132. Сергійчук В. Найщасливіший день мого життя (до 15-ї річниці проголошення Акта про незалежність України) / В. Сергійчук // Українознавство, 2006 : календар-щорічник. – Київ, 2005. – С. 179–185.

Друкується зі скороченням : Павличко Д. Погоня. – Львів, 2004. – С. 7–17.

Шифр зберігання НБУВ: Ж66396; ВНБІ ТЗ(4УК)я2 У45

133. Українська національна ідея та її значення для утвердження державної незалежності України / Дмитро Павличко // Нар. творчість та етнографія. – 2005. – № 1. – С. 7–21. – Бібліогр.: С. 20–21.

Шифр зберігання НБУВ: Ж27482

134. Петро Шелест / Дмитро Павличко : [спогад Д. Павличка, укр. поета про П. Шелеста, держ. і політ. діяча] / Д. Павличко // Літ. Україна. – 2005. – 24 серп. – С. 2; продовж.: 1 верес. – С. 7; 8 верес. – С. 7; 15 верес. – С. 7; 22 верес. – С. 7.

135. «Зів'яле листя» Івана Франка : літературозн. дослідж. / Д. В. Павличко. – Київ : Веселка, 2006. – 23 с. : портр. – (Серія «Урок літератури»).

Шифр зберігання НБУВ: Р109058

136. Леонід Кучма / Дмитро Павличко // Літ. Україна. – 2006. – 9 листоп. – С. 2, 3.

137. Світ поезії Петра Перебийноса / Дмитро Павличко // Голос України. – 2006. – 15 лют. – С. 1, 9 : портр.

138. Петро Шелест / Дмитро Павличко // Пам'ять століть. – 2006. – № 1. – С. 109–153.

Шифр зберігання НБУВ: Ж15156

139. Літературознавство. Критика : в 2 т. / Д. В. Павличко. – Київ : Основи, 2007.

Т. 1 : Українська література. – 568 с.

Т. 2 : Світова література. – 456 с.

Викладено літературно-критичні розвідки, статті, доповіді та виступи видатного українського поета і перекладача, державного та громадського діяча, почесного професора Києво-Могилянської академії, почесного доктора Львівського, Прикарпатського та Варшавського університетів Д. В. Павличка, присвячені актуальним проблемам розвитку української літератури. Наведено матеріали про окремі персоналії та літературні явища або події, зокрема розглянуто дослідження про творчу діяльність Т. Шевченка, І. Франка, Л. Українки, В. Стефаника, М. Рильського, М. Бажана, О. Довженка, В. Земляка, В. Симоненка, А. Малишка, П. Перебийноса, М. Андрусяка, М. Василенка, Д. Пилипчука, С. Гординського, В. Сосюри. У цьому виданні наведено публікації автобіографічного змісту.

Шифр зберігання НБУВ: В350476/1–2

140. Світ поезії Петра Перебийноса / Дмитро Павличко // Іст. календар, 2007. – Київ, 2007. – Вип. 12. – С. 215–217.

Шифр зберігання НБУВ: Ж69229; ВНБІ ТЗ(4УК)я2 І-90

141. Українська національна ідея / Дмитро Павличко // Німчич. – 2007. – № 1. – С. 97–111. – Бібліогр.: 11 назв.

Шифр зберігання НБУВ: Ж73030

142. Спочатку : [роздуми про творчість] / Дмитро Павличко // Київ. – 2009. – № 1/2. – С. 16–21.

Шифр зберігання НБУВ: Ж14227

143. Якубівський М. Гранослов – що воно означає? : поетично-образний словник Дмитра Павличка / Михайло Якубівський // Київ. – 2009. – №1/2. – С. 170–180.

Шифр зберігання НБУВ: Ж14227

144. Українська національна ідея : статті, виступи, інтерв'ю, документи / Дмитро Павличко. – Київ : Основи, 2012.

Т. 1. – 856 с.

Т. 2. – 846 с.

Шифр зберігання НБУВ: В353562/1–2

145. Проблеми світового українства в діяльності Української Всесвітньої Координаційної Ради (2006–2011) : [збірник] / Дмитро Павличко. – Київ : Основи, 2011. – 143 с.

Збірник містить найважливіші листи, інтерв'ю, статті і виступи Д. Павличка, пов'язані з діяльністю очолюваної ним Української Всесвітньої Координаційної Ради.

Шифр зберігання НБУВ: Ва743912

146. Голоси мого життя. Статті, виступи, інтерв'ю. Документи / Дмитро Павличко. – Київ : Основи, 2013. – 743 с.

Шифр зберігання НБУВ: Ва845364

147. Голоси мого життя / Дмитро Павличко. – Київ : Основи, 2013.

Кн. 2 : Статті, виступи, інтерв'ю. Документи. – 2013. – 477 с.

«Голоси мого життя» – видання літературної та політичної публіцистики відомого письменника, що охоплює період 1955–2013 рр. Уперше друкуються листи, виступи, рецензії на книжки, матеріали з газет і журналів тощо.

Шифр зберігання НБУВ: В354615/2

148. Поет шевченківського кореня : [про Андрія Малишка] / Д. В. Павличко. – Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2013. – 91 с. : іл.

Шифр зберігання НБУВ: Ва791877

149. Амбасадор : статті, виступи, інтерв'ю. Документи / Дмитро Павличко. – Київ : Основи, 2014. – 541 с.

Цей збірник містить виступи, інтерв'ю, статті, щоденники Д. Павличка з літ перебування на дипломатичній роботі у Братиславі (1995–1998) та Варшаві (1999–2001).

Шифр зберігання НБУВ: Ва775731

150. Іван Франко : зб. ст. і виступів / Дмитро Павличко. – Київ : Укр. ін-т наук.-техн. експертизи та інформації, 2018. – 198 с.

Шифр зберігання НБУВ: Ва822781

151. Український патріотизм Юліуша Словацького / Д. В. Павличко // Прикарпат. вісн. НТШ. Сер. Слово. – 2017/2018. – № 4/3. – С. 411–426.

Шифр зберігання НБУВ: Ж73616

Публікації творів Дмитра Павличка у періодичних виданнях

152. Ленін іде / Дмитро Павличко // Наука і культура. Україна : щорічник. – Київ, 1969. – [Вип. 4]. – С. 157.

Шифр зберігання НБУВ: Ж66776

153. Києву : [поезії] / Дмитро Павличко // Київ. – 2022. – № 7/8. – С. 2–9.

Зі змісту: Київ – серце України / Д. Павличко.

154. Перевал / Дмитро Павличко // Київ. – 2001. – № 1/2. – С. 248–252.

Шифр зберігання НБУВ: Ж14227

155. Космач : поема / Дмитро Павличко // Київ. – 2002. – № 10. – С. 73–81.

Шифр зберігання НБУВ: Ж14227

156. Дві державні мови / Дмитро Павличко // Іст. календар, 2005. – Київ, 2005. – Вип. 11. – С. 494.

Шифр зберігання НБУВ: Ж69229; ВНБІ ТЗ(4УК)я2 І-90

Перекладацька та редакційна діяльність Д. Павличка

Д. Павличко – перекладач

157. Тувім Ю. [Поезії] / Юліан Тувім ; пер. з пол. Д. Павличка // Всесвіт. – 1960. – № 2. – С. 30–31.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

158. Пенев К. Ленін : [вірш] / Крум Пенев ; пер. з болг. Д. Павличка // Всесвіт. – 1960. – № 4. – С. 2.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

159. Вапцаров Н. [Поезії] / Никола Вапцаров ; пер. з болг. Д. Павличка // Всесвіт. – 1960. – № 9. – С. 25–27.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

160. Рейсел В. Дружина. Дорога до світла : [вірші] (Словаччина) / Владимир Рейсел ; пер. Д. Павличка // Всесвіт. – 1960. – № 11. – С. 107–108.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

161. Всесвіт : літ.-худож. та громадсько-політ. журн. / голов. ред. О. І. Полторацький ; редкол. : А. О. Білецький [та ін.]. – 1962. – № 4.

Зі змісту: Злодій : [вірш] / П. Джонсон (Текайонуейк) ; пер. з англ. Д. Павличка. – С. 53–54.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

162. Тувім Ю. Юліан Тувім в українських перекладах. [Поезії із різних зб.] : Зітхання; Вигук / Юліан Тувім ; пер. з пол. Д. Павличка // Всесвіт. – 1962. – № 10. – С. 10–11.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

163. Кемпе М. З берега молодості. [Поезії] / Мірдза Кемпе ; пер. з латис. [і передм.] Д. Павличка. – Київ : Радян. письменник, 1965. – 54 с.

Шифр зберігання НБУВ: Ао170222

164. Стихотворения / Дмитрий Павлычко : авториз. пер. с укр. – Л. : Худож. лит., 1968. – 200 с. : ил.

Шифр зберігання НБУВ: Ао188664

165. Деснос Р. Голос Робера Десноса : [вірш] / Робер Деснос ; пер. з фр. Д. Павличка // Всесвіт. – 1968. – № 3. – С. 98–99.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

166. Тувім Ю. [Поезії] / Юліан Тувім ; пер. з пол. Д. Павличка // Всесвіт. – 1969. – № 9. – С. 17–20.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

167. Каббані Н. [Поезії] (Сірія) / Нізар Каббані ; пер. [з араб.] Д. Павличка // Всесвіт. – 1970. – № 6. – С. 6–9.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

168. Пшибось Ю. [Поезії] / Юліан Пшибось ; пер. з пол. Д. Павличка // Всесвіт. – 1970. – № 8. – С. 58–66.

Від перекладача / Дмитро Павличко. – С. 58.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

169. Нацагдорж Д. Моя Батьківщина; Марс : [вірші] (Монголія) / Дашдоржийн Нацагдорж ; пер. Д. Павличка // Всесвіт. – 1970. – № 12. – С. 10–12.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

170. Халваші Ф. Розрада : поезії / Фрідон Халваші ; пер. з груз. Д. Павличка [та ін.] ; упоряд. і автор вступ. ст. «Співець нової Аджарії» Д. Павличко. – Київ : Радян. письменник, 1971. – 79 с.

Шифр зберігання НБУВ: Ао198206

171. Марті Х. [Поезії] / Хосе Марті ; пер. з ісп. Д. Павличка // Всесвіт. – 1971. – № 1. – С. 10–14.

Зі змісту: Від перекладача / Дмитро Павличко. – С. 10; 3 книжки «Квіти вигнання». – С. 10–12; 3 книжки «Ісмаелільйо». – С. 12–13; 3 різних книжок. – С. 13–14.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

172. Нацагдорж Д. Жовтень : [вірш] (Монголія) / Дашдоржийн Нацагдорж ; пер. Д. Павличка // Всесвіт. – 1971. – № 7. – С. 5.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

173. Норвід Ц. [Вірші]; Прометідіон : фрагм. з поеми / Ципріян Норвід ; з пол. пер.: М. Бажан, Д. Павличко // Всесвіт. – 1971. – № 9. – С. 70–72.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

174. Бенітес О. Ода Севастополю : [вірш] / Отто Бенітес ; пер. з ісп. Д. Павличка // Всесвіт. – 1971. – № 10. – С. 5–6.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

175. Віла Х. На честь Севастополя : [вірш] / Хуан Сільва Віла ; пер. [з ісп.] Д. Павличка // Всесвіт. – 1971. – № 10. – С. 5.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

176. Окаї Д. (Гана). Космічні ритми: Уривок з вірша / Джон Окаї ; пер. [з англ.] Д. Павличка // Всесвіт. – 1972. – № 12. – С. 10.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

177. Джагаров Г. (Болгарія). Свято / Георгій Джагаров ; пер. [з болг.] Д. Павличка // Всесвіт. – 1972. – № 12. – С. 8.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

178. Ораа, Педро де (Куба). День; Начало : [вірші] / Педро де Ораа ; пер. з ісп. Д. Павличка // Всесвіт. – 1973. – № 7. – С. 46–47.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

179. Нуммі Л. : [поезії] / Лассі Нуммі ; пер. з фін. Д. Павличка // Всесвіт. – 1973. – № 8. – С. 96–99.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

180. Гарасимович Є. : [поезії] / Єжи Гарасимович ; пер. з пол. Д. Павличка // Всесвіт. – 1974. – № 4. – С. 22–30.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

181. Дроздовський Б. : [сонети] / Богдан Дроздовський ; пер. з пол. Д. Павличка // Всесвіт. – 1974. – № 4. – С. 17–18.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

182. Гауге У. Г. : [поезії] / Улав Г. Гауге ; пер. з норв. Д. Павличка // Всесвіт. – 1974. – № 6. – С. 112–113.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

183. Йонсон Т. : [поезії] / Тур Йонсон ; пер. з норв. Д. Павличка // Всесвіт. – 1974. – № 6. – С. 120–122.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

184. Юганнесен Г. : [поезії] / Георг Юганнесен ; пер. з норв. Д. Павличка // Всесвіт. – 1974. – № 6. – С. 126–129.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

185. Германов А. Найдобріший чоловік; Рубання лісу : [вірші] / Андрей Германов ; пер. з болг. Д. Павличка // Всесвіт. – 1974. – № 9. – С. 133–136.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

186. Давидков І. [Поезії] / Іван Давидков ; пер. з болг. Д. Павличка // Всесвіт. – 1974. – № 9. – С. 129–132.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

187. Шопов А. [Поезії] / Ацо Шопов ; пер. з македон. Д. Павличка // Всесвіт. – 1975. – № 9. – С. 93–94.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

188. Мачадо А. Сонети / Антоніо Мачадо ; пер. з ісп. Д. Павличка // Всесвіт. – 1975. – № 9. – С. 76–78.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

189. Гіл'єн Н. [Поезії] / Ніколас Гіл'єн ; пер. з ісп. Д. Павличка // Всесвіт. – 1976. – № 1. – С. 61–63.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

190. Марті Х. [Поезії] / Хосе Марті ; пер. з ісп. Д. Павличка // Всесвіт. – 1976. – № 1. – С. 148–160.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

191. Ботев Х. [Поезії] / Христо Ботев ; пер. з болг. Д. Павличка // Всесвіт. – 1976. – № 4. – С. 141–166.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

192. Бодлер Ш. [Поезії] / Шарль Бодлер ; пер. з фр. Д. Павличка // Всесвіт. – 1976. – № 6. – С. 148–153.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

193. Марті Х. Поезії / Хосе Марті ; пер. з ісп. та передм. Д. Павличка. – Київ : Дніпро, 1977. – 223 с. : іл.

Шифр зберігання НБУВ: Вc16178

194. Ботев Х. Поезії / Христо Ботев ; пер. з болг. та передм. Д. Павличка. – Київ : Дніпро, 1977. – 119 с.

Шифр зберігання НБУВ: Ва296509

195. Рембо А. Зло; Сплячий в улоговині : [вірші] / Артюр Рембо ; пер. з фр. Д. Павличка // Всесвіт. – 1977. – № 6. – С. 14.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

196. Камоєнс Л. ді. Сонети / Луїс ді Камоєнс ; пер. з португ. Д. Павличка // Всесвіт. – 1977. – № 9. – С. 132–136.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

197. Аді Е. [Поезії] / Ендре Аді ; пер. з угор. Д. Павличка // Всесвіт. – 1977. – № 10. – С. 3–13.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

198. Вапцаров Н. Горький : [вірш] / Никола Вапцаров ; пер. з болг. Д. Павличка // Всесвіт. – 1977. – № 11. – С. 98–99.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

199. Пшибось Ю. Той степ, що торік почув : [вірш] / Юліан Пшибось ; пер. з болг. Д. Павличка // Всесвіт. – 1977. – № 11. – С. 10.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

200. Германов А. [Поезії] / Андрей Германов ; пер. з болг. Д. Павличка // Всесвіт. – 1978. – № 4. – С. 147–149.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

201. Лорка Ф. Г. [Поезії] / Федеріко Гарсія Лорка ; пер. з ісп. Д. Павличка // Всесвіт. – 1978. – № 12. – С. 108–112.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

202. Рибак Й. [Поезії] / Йозеф Рибак ; пер. з чес. Д. Павличка // Всесвіт. – 1979. – № 9. – С. 4–7.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

203. Фелдек Л. [Поезії] / Любомир Фелдек ; пер. зі словац. Д. Павличка // Всесвіт. – 1979. – № 9. – С. 29–32.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

204. Марті Х. Красуня Отеро: [Скороч. варіант вірша у пер. Д. Павличка та корот. ред. довідка про славетну іспанську балерину Кароліну Отеро] / Хосе Марті // Всесвіт. – 1979. – № 12. – С. 230–231.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

205. Аргезі Т. [Поезії] / Тудор Аргезі ; пер. з рум. Д. Павличка // Всесвіт. – 1980. – № 7. – С. 162–164.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

206. Дікінсон Е. [Емілі Елізабет] : до 150-річчя з дня народж. : [поезії] / Емілі Дікінсон ; пер. з англ.: Г. Кочур, Д. Павличко // Всесвіт. – 1980. – № 12. – С. 162–166.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

207. Цанев І. [Поезії] / Іван Цанев ; пер. з болг. Д. Павличка // Всесвіт. – 1981. – № 1. – С. 99–101.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

208. Світовий сонет : Антологія / пер., передм., дов. про авторів та прим. Д. Павличка. – Київ : Дніпро, 1983. – 470 с.

Шифр зберігання НБУВ: Ао234104

209. «Світовий сонет» : [сонети] / пер. з ісп., фр., англ. Д. Павличка // Всесвіт. – 1983. – № 2. – С. 128–140.

Переклади творів М. Сервантеса, П. Кальдерона, Р. Даріо, С. Вальєхо, Ж. де Нерваля, Ш. Леконта де Ліля, Ж.-М. де Ередіа, Г. Апполінера, В. Шекспіра, Дж. Донна, Дж. Мільтона, В. Бордсворта, С. Т. Кольріджа, Е. По, Г. Лонгфелло, Р. Фроста.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

210. Югас Д. [Поезії] / Дюла Югас ; пер. з угор. Д. Павличка // Всесвіт. – 1983. – № 4. – С. 5–6.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

211. Івашкевич Я. [Поезії] / Ярослав Івашкевич ; пер. з пол. Д. Павличка // Всесвіт. – 1984. – № 3. – С. 100–103.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

212. Гвездослав П. Криваві сонети / Павол Орсак ; пер. із словац. Д. Павличка. – Ужгород ; Кошіце : Карпати ; Східно-словац. вид-во, 1986. – 95 с. : іл.

Шифр зберігання НБУВ: Ао240628

213. Нагібі А. [Поезії] (Афганістан) / Абдулла Нагібі ; пер. з дарі Д. Павличка // Всесвіт. – 1986. – № 4. – С. 7.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

214. Ракич М. [Поезії] / Мілан Ракич ; пер. з сербохорв. Д. Павличка // Всесвіт. – 1988. – № 1. – С. 123–125.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

215. Всесвіт : журн. інозем. літ. / голов. ред. О. Микитенко ; редкол. : Д. Павличко [та ін.]. – 1988. – № 9.

Зі змісту: [Поезії у пер. з англ.]: Бесплідна земля / Еліот Томас Стернз. – С. 126–134; Драй Селвейджес / Д. Павличко. – С. 134–135; Літл Гіддінг. Маріна / М. Стріха. – С. 135–136; Мандрівка волхвів. Попільна середа (уривок) / О. Мокровольський.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

216. Бодлер Ш. Із книги «Квіти зла» : [поезії] / Шарль Бодлер ; пер. з фр.: Д. Павличко, М. Москаленко // Всесвіт. – 1989. – № 7. – С. 138–146.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

217. Білетич Б. Статуя Батьківщини 1991 : [вірш] / Борис Білетич ; пер. з хорв. Д. Павличка // Всесвіт. – 1996. – № 8/9. – С. 5.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

218. Білопавлович Т. Там, напровесні у Блайбурзі, 15 травня 1993 : [вірш] / Тіто Білопавлович ; пер. з хорв. Д. Павличка // Всесвіт. – 1996. – № 8/9. – С. 5.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

219. Брешич В. Передріздвяна Європа А. Д. 1991 : [вірш] / Вінко Брешич ; пер. з хорв. Д. Павличка // Всесвіт. – 1996. – № 8/9. – С. 6.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

220. Бритвич Д. Боже, храни Хорватію : [вірш] / Драго Бритвич ; пер. з хорв. Д. Павличка // Всесвіт. – 1996. – № 8/9. – С. 6.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

221. Гортавич Д. Хорватські очі : [вірш] / Дубравко Гортавич ; пер. з хорв. Д. Павличка // Всесвіт. – 1996. – № 8/9. – С. 7.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

222. Дєдич А. Мати – Хорообрість : [вірш] / Арсен Дєдич ; пер. з хорв. Д. Павличка // Всесвіт. – 1996. – № 8/9. – С. 6.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

223. Зідич І. [Поезії] / Ігор Зідич ; пер. з хорв. Д. Павличка // Всесвіт. – 1996. – № 8/9. – С. 11.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

224. Зупічич С. Вуковар : [вірш] / Сергій Зупічич ; пер. з хорв. Д. Павличка // Всесвіт. – 1996. – № 8/9. – С. 11.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

225. Мігалич С. Музи у підземеллі : [вірш] / Славко Мігалич ; пер. з хорв. Д. Павличка // Всесвіт. – 1996. – № 8/9. – С. 7.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

226. Ораїч-Толич Д. [Поезії] / Дубравка Ораїч-Толич ; пер. з хорв. Д. Павличка // Всесвіт. – 1996. – № 8/9. – С. 8.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

227. Сабол Ж. Мала я хатину, мала я свій дім : [вірш] / Желько Сабол ; пер. з хорв. Д. Павличка // Всесвіт. – 1996. – № 8/9. – С. 8–9.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

228. Славічек М. Мій Кароль Войтила : [вірш] / Мілівой Славічек ; пер. з хорв. Д. Павличка // Всесвіт. – 1996. – № 8/9. – С. 9.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

229. Тадіянович Д. Над могилою друга (Пам'яті Юрія Каштеляна) : [вірш] / Драгутін Тадіянович ; пер. з хорв. Д. Павличка // Всесвіт. – 1996. – № 8/9. – С. 10.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

230. Тольї І. Дайбоже : [вірш] / Іван Тольї ; пер. з хорв. Д. Павличка // Всесвіт. – 1996. – № 8/9. – С. 10–11.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

231. Уєвич Т. Хорватським мученикам : [вірш] / Тін Уєвич ; пер. з хорв. Д. Павличка // Всесвіт. – 1996. – № 8/9. – С. 4.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

232. Чавка А. Сага про добру палицю з глоду : [вірш] / Анте Чавка ; пер. з хорв. Д. Павличка // Всесвіт. – 1996. – № 8/9. – С. 6.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

233. Шего К. Христос у Хорватії : [вірш] / Крешимир Шего ; пер. з хорв. Д. Павличка // Всесвіт. – 1996. – № 8/9. – С. 9.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

234. Шекспір В. Sonnets-Сонети / Вільям Шекспір ; пер. з англ. Д. Павличка [та ін.] // Всесвіт. – 1996. – № 8/9. – С. 122–125.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

235. Шолян А. Вуковарська заповідь : [вірш] / Антуан Шолян ; пер. з хорв. Д. Павличка // Всесвіт. – 1996. – № 8/9. – С. 9.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

236. Антологія словацької поезії ХХ століття / пер., передм. та комент. Д. Павличка. – Київ : Основи, 1997. – 247 с.

Шифр зберігання НБУВ: Ва575470

З дарчим написом Л. Д. Кучмі від Д. Павличка

237. Добс М. Як Строуб Телбот пробує змінити Росію і як Росія змінила його / Майкл Добс ; пер. з англ. Д. Павличка (“The Washington Post Magazine”, черв. 1996) // Всесвіт. – 1997. – № 2. – С. 171–177.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

238. К’юніц С. Поезії / Стенлі К’юніц ; пер. з англ. Д. Павличка // Всесвіт. – 1997. – № 3/4. – С. 3–7.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

239. Бюлетень / Держ. ком. України у справах національностей та міграції ; редкол. С. А. Давиденко (відп. за вип.) [та ін.]. – Київ, 1998. – Спецвип. : до 200-річчя з дня народж. Адама Міцкевича. – 50 с.

Зі змісту: Правда від Адама / [пер. з пол.] Д. Павличко. – С. 28–31.

240. Сонети Шекспіра : передмова / Дмитро Павличко // Шекспір В. Сонети / вступ до коментарів та комент. М. Габлевич ; пер. [з англ.] Дмитра Павличка. – Львів, 1998. – С. 7–13.

Шифр зберігання НБУВ: Ва583386

241. Руфус М. [Поезії] / Мілан Руфус ; із словац. пер. Д. Павличка // Всесвіт. – 1998. – № 9. – С. 131–137.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

242. Бодлер Ш. Поезії / Шарль Бодлер ; пер. з фр.: Д. В. Павличко, М. Н. Москаленко. – Київ : Дніпро, 1999. – 271 с. – (Бібліотека банку «Аваль» «Світова класика рідною мовою»).

Шифр зберігання НБУВ: Ва589588

243. Дзвони зимою: Антологія польської поезії / пер., передм. та дов. про авт. Д. Павличка. – Київ : Основи, 2000. – 470 с.

Шифр зберігання НБУВ: Ва600815

244. Ботев Х. [Поезії] / Христо Ботев ; пер. з болг. Д. Павличка // Всесвіт. – 2000. – № 3/4. – С. 204–206.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

245. Гайне Г. Пісні старі і недобрі... [вірш] / Генріх Гайне ; пер. з нім. Д. Павличка // Всесвіт. – 2000. – № 3/4. – С. 195.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

246. Бодлер Ш. Поезії / Шарль Бодлер ; пер. з фр.: Д. Павличко, М. Москаленко ; Д. Наливайко (післямова) ; Д. Павличко (вступ. сл.). – Київ : Дніпро, 2001. – 272 с. – (Бібліотека банку «Аваль». Світова класика рідною мовою). – Альтернативна назва : *Roemes/Baudelaire C.*

Шифр зберігання НБУВ: Ва618249

247. Марті Х. Поезії / Хосе Марті ; пер. з ісп., передм. та прим. Д. Павличка. – Київ : Дніпро, 2001. – 224 с. – (Бібліотека банку «Аваль». Світова класика рідною мовою).

Шифр зберігання НБУВ: Ва618290

248. 50 польських поетів : антологія польської поезії / пер., передм. та довідки про авт. Д. Павличка. – Київ : Основи, 2001. – 583 с.

Шифр зберігання НБУВ: Ва614938

249. Шекспір В. Сонети / Вільям Шекспір ; пер. з англ. Дмитра Павличка ; передм. Д. Павличка. – Київ : Дніпро, 2001. – 176 с. – (Бібліотека банку «Аваль». Світова класика рідною мовою). – Альтернативна назва : *Sonnets /Shakespeare W.*

Шифр зберігання НБУВ: Ва618252

250. Ода вольності : мала антологія російської поезії : у перекладах Д. Павличка / пер. з рос. Д. В. Павличко. – Київ : Основи, 2004. – 226 с.

Шифр зберігання НБУВ: Ва656491

251. Антологія болгарської поезії / пер. Д. В. Павличко. – Київ : Основи, 2006. – 544 с.

Шифр зберігання НБУВ: Ва678490

Рец.: Стриженюк С. Рівні серед рівних / С. Стриженюк // Літ. Україна. – 2006. – 14 груд. – С. 2.

252. Мала антологія хорватської поезії / Д. Павличко (укр. пер., передм., упоряд.). – Київ : Основи, 2008. – 128 с.

Шифр зберігання НБУВ: Ва698784

253. Разом : вірші / Д. Павличко ; пер. [з укр.] А. Ратнер. – Ратнер. Вмєсте : стихи / Александр Ратнер ; пер. [з рос.] Д. Павличка. – Дніпропетровськ : Герда, 2013. – 172, [2] с. : фот. – Текст укр., рос.

Шифр зберігання НБУВ: Ао271976

254. Івашкевич Я. Вежі : поезії / Ярослав Івашкевич ; пер. Д. Павличка ; [передм. Р. Радишевського]. – Київ : Ун-т «Україна», 2017. – 367 с. – (Бібліотека польської літератури : проект). – Назва обкл. : Wieży = Вежі. – Текст укр., пол.

Ва817701

255. Шекспір В. Сонети / Вільям Шекспір ; пер. з англ., [передм.] Д. Павличка. – Перевид., перероб. – Київ : Дніпро, 2017. – 95 с.

Шифр зберігання НБУВ: Ва829032

Видання за редакцією Д. Павличка

256. Сузір'я : збірник / редкол.: Д. В. Павличко (голова) [та ін.]. – Київ : Дніпро, 1970. – Київ : Дніпро, 1970

Вип. 4 : Поезії, оповідання, п'єси, нариси та спогади про В. І. Леніна [письменників братніх народів Радянського Союзу ; упоряд. І. Карабутенко]. – 279 с.

Шифр зберігання НБУВ: Ва120462

257. Антологія української поезії. В 6 т. Т. 3. Українська дожовтнева поезія. Твори поетів ХІХ – початку ХХ ст. / редкол.: М. П. Бажан [та ін.] ; ред. тому Д. В. Павличко. – Київ : Дніпро, 1984. – 303 с.

Шифр зберігання НБУВ: В332856/3

258. Шекспір В. Твори : пер. з англ. В 6 т. Т. 6 / В. Шекспір : ред. тому Д. В. Павличко. – Київ : Дніпро, 1986. – 838 с.

Шифр зберігання НБУВ: В333239/6

259. Героїко-фантастичні казки / упоряд., передм. та прим. П. Березовського ; відп. ред. Д. В. Павличко. – Київ : Дніпро, 1984. – 366 с : іл. – (Б-ка укр. усної народної творчості).

Шифр зберігання НБУВ: Ва419326

260. Пісні кохання / упоряд. О. І. Дея ; ред. Д. В. Павличко. – Київ : Дніпро, 1986. – 367 с. – (Б-ка укр. усної народної творчості).

Шифр зберігання НБУВ: Ва446026

261. Балади / упоряд. і прим. О. Дея, А. Ясенчук ; відп. ред. Д. Павличко. – Київ : Дніпро, 1987. – 319 с. – (Б-ка укр. усної народної творчості).

Шифр зберігання НБУВ: Ва469340

262. Антонич Б.-І. Поезії / Богдан-Ігор Антонич ; упоряд., прим. і слов. Д. В. Павличка ; вступ. ст. М. Ільницького. – Київ : Радян. письменник, 1989. – 441 [13] с. – (Бібліотека поета).

263. Веснянка : вірш (для дошк. віку) / за ред. Дмитра Павличка ; мал. і текст Є. Миронової, Л. Яворського. – Київ : Веселка, 1990. – 16 с. : іл.

Шифр зберігання НБУВ: Р67462

264. Україна в нас єдина : матеріали засідань наук. секцій IV Всесвіт. форуму українців, Київ, 18–20 серп. 2006 р. / уклад.: Д. В. Павличко [та ін.] ; відп. ред. В. М. Зуєв. – Київ : Екопаксервіс, 2006. – 294 с.

Шифр зберігання НБУВ: Ва687933

265. Антонич Б.-І. Зелена Євангелія : [поезія, драматургія, проза, статті] / Б. Антонич ; упоряд., передм., прим. Д. В. Павличка. – Київ : Веселка, 2009. – 463 с.

Шифр зберігання НБУВ: Ва723205

266. Антонич Б.-І. Рoste хлоп'я, мов кушч малини : вірші : для старш. дошк. та мол. шк. віку / Богдан-Ігор Антонич ; упоряд. Д. Павличко ; худож. В. Ковальчук. – [2-ге вид., допов.]. – Київ : Веселка, 2009. – 31 с. : кольор. іл.

Шифр зберігання НБУВ: Р117477

Література про життя і діяльність Д. Павличка

Законодавчі матеріали

267. Дмитро Павличко. Лауреат літературного конкурсу // Літ. газета. – 1957. – 26 лип., № 58.

За збірку поезій «Моя земля» перша премія.

268. З нагородою тебе, Дмитре! Поет Д. Павличко – лауреат премії імені М. Островського // Молодь України. – 1962. – 27 січ.

ЦК ЛКСМУ та Президія Спілки письменників України постановила присудити премію поету за книгу віршів «Днина».

269. Про нагородження письменника Павличка Д. В. орденом Дружби народів // Культура і життя. – 1979. – 30 верес.; Літ. Україна. – 1979. – 2 жовт.; Лит. газета. – 1979. – 10 окт.

270. Бошевська премія – українському поетові : [Д. Павличко удостоєний звання Лауреата Міжнар. Бошевської премії за революц. поезію і публіцистику 1986 р.] // Культура і життя. – 1986. – 8 черв.

271. Лауреати Бошевської премії : [Постановою Держ. Ради НРБ укр. рад. поет Д. Павличко удостоєний звання Лауреата Міжнар. Бошевської премії за революц. поезію і публіцистику 1986 р.] // Веч. Київ. – 1986. – 7 черв.

272. Висока нагорода : [Присудження Д. Павличку премії ім. Х. Ботева] // Літ. Україна. – 1986. – 26 черв.

273. Про призначення Д. Павличка Надзвичайним і Повноважним Послом України у Словацькій Республіці : Указ Президента України від 19 жовт. 1995 р., № 983/95 // Верховна Рада України. Законодавство України : офіц. вебпортал. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/983/95#Text>

274. Про відзначення народних депутатів України : Указ Президента України від 27 черв. 1997 р., № 586/97 // Верховна Рада України. Законодавство України : офіц. вебпортал. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586/97#Text>

275. Про призначення Д. Павличка Надзвичайним і Повноважним Послом України в Республіці Польща : Указ Президента України від 26 лют. 1999 р., № 220/99 // Верховна Рада України. Законодавство України : офіц. вебпортал. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/220/99#Text>

276. Про нагородження відзнаками Президента України : Указ Президента України від 12 лип. 1999 р., № 818/99 // Верховна Рада України. Законодавство України : офіц. вебпортал. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/818/99#Text>

277. Дмитро Павличко – Герой України : [Президентом України присвоєно поету звання Героя України] // Молодь України. – 2004. – 30 верес. – С. 1.

278. Міжнародна премія фундації Омеляна і Тетяни Антоновичів. Нові лауреати : [2004 р. Д. Павличко – письм.] // Культура і життя. – 2004. – 13 жовт. – С. 1.

279. Про присвоєння Д. Павличку звання Герой України : Указ Президента України від 27 верес. 2004 р., № 1140/2004 // Президент України : офіц. інтернет-представництво. – URL: <https://www.president.gov.ua/documents/11402004-1919>

280. Про присвоєння Д. Павличку звання «Герой України» : Указ Президента України від 27.09.2004, № 1140/2004 // Уряд. кур'єр. – 2004. – 30 верес. – С. 4.

281. Шаповаленко Т. Вручення міжнародної премії Фундації Омеляна та Тетяни Антоновичів : [серед лауреатів Д. Павличко] / Т. Шаповаленко // Слово Просвіти. – 2004. – 30 верес. – 6 жовт.

282. Про нагородження орденом князя Ярослава Мудрого : Указ Президента України від 25 верес. 2009 р., № 764/2009 // Президент України : офіц. інтернет-представництво. – URL: <https://www.president.gov.ua/documents/7642009-9497>

283. Про відзначення державними нагородами України з нагоди Дня Соборності України : Указ Президента України від 22 січ. 2015 р., № 27/2015 // Президент України : офіц. інтернет-представництво. – URL: <https://www.president.gov.ua/documents/272015-18317>

284. Про нагородження відзнакою Президента України – ювілейною медаллю «25 років незалежності України : Указ Президента України від 19 серп. 2016 р., № 336/2016 // Президент України : офіц. інтернет-представництво. – URL: <https://www.president.gov.ua/documents/3362016-20405>

Автореферати, дисертації

285. Творча еволюція Дмитра Павличка (поезія кінця 80-х – початку 90-х років) : дис. ... канд. філол. наук : 10.01.01 / Равлів Ігор Петрович ; Тернопіл. держ. педагог. ун-т. – Тернопіль, 1997. – 183 арк. – Біблогр.: арк. 168–183.

Шифр зберігання НБУВ: Дс58050

286. Творча еволюція Дмитра Павличка (поезія кінця 80-х – початку 90-х років) : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.01.01 / Равлів Ігор Петрович ; НАН України, Ін-т л-ри ім. Т. Г. Шевченка. – Київ, 1997. – 16 с.

Шифр зберігання НБУВ: Ра298303

287. Сонети Д. Павличка. Поетика жанру : дис. ... канд. філол. наук : 10.01.01 / Савчин Тетяна Олександрівна ; Тернопіл. держ. пед. ун-т ім. Володимира Гнатюка. – Тернопіль, 1999. – 172 арк. – Бібліогр.: арк. 159–172.

Шифр зберігання НБУВ: Дс63291

288. Сонети Д. Павличка. Поетика жанру : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.01.01 / Савчин Тетяна Олександрівна ; Нац. педагог. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – Київ, 1999. – 20 с.

Шифр зберігання НБУВ: Ра307670

289. Публіцистика Дмитра Павличка: мотиви, жанри, контекст : дис. ... канд. філол. наук : 10.01.08 / Теребус Оксана Леонідівна ; Волин. держ. ун-т ім. Лесі Українки. – Луцьк, 2006. – 194 арк. – Бібліогр.: арк. 163–178.

Шифр зберігання НБУВ: Дс98945

290. Публіцистика Дмитра Павличка: мотиви, жанри, контекст : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.01.08 / Теребус Оксана Леонідівна ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – Київ, 2006. – 20 с.

Шифр зберігання НБУВ: Ра346074

291. Жанр поеми у творчості Д. Павличка : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.01.01 / Присяжнюк Оксана Михайлівна ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – Київ, 2008. – 16 с.

Шифр зберігання НБУВ: Ра356449

Книжкові видання

292. Бурляй Ю. С. Боєць життя нового : [нарис] / Ю. С. Бурляй. – Київ : Молодь, 1963. – 102 с. – Бібліогр.: с. 101–102.

У художньо-публіцистичному нарисі автор змальовує Д. Павличка як людину неспокійної вдачі, з його душевними поривами і стремліннями, думами і мріями. Перед читачем проходять картини з дитячих років поета, навчання у Львівському університеті, творче зростання, велика громадська робота.

Шифр зберігання НБУВ: Ао165002

293. Ільницький М. М. Дмитро Павличко : нарис творчості / М. М. Ільницький. – Київ : Дніпро, 1985. – 189 с. – (Літературний портрет).

Шифр зберігання НБУВ: Ао238731

294. Барабаш С. Г. Серце вільне і пісенне... : [про творчість Дмитра Павличка] / С. Г. Барабаш. – Київ : Знання, 1989. – 16 с. – (Сер. 6. «Література і мистецтво» ; № 12). – (Тематичний цикл «Література»).

Шифр зберігання НБУВ: Р68486

295. Савчин Т. О. Сонети Дмитра Павличка. Поетика жанру / Т. О. Савчин. – Київ : Знання, 1999. – 111 с.

Монографія присвячена сонетарію відомого українського поета Д. Павличка. Ідейно-тематичне багатство, самобутність його таланту розглядається на широкому фоні розвитку українського і світового сонета – від Данте, Петрарка, Шекспіра до «Покаяних псалмів» Д. Павличка.

Шифр зберігання НБУВ: Ва590625

296. Лубківський Р. М. Сповідь. Молитва. Присяга: Літературний портрет Дмитра Павличка / Р. М. Лубківський. – Київ : Веселка, 2004. – 32 с. – (Урок літератури).

Це книга роздумів відомого письменника і критика Р. Лубківського – над непроминальною сутністю поезії, над палкою лірикою поета, його глибинно патріотичним епосом.

Шифр зберігання НБУВ: Р102902

297. Пилип'юк В. Дмитро Павличко. Погоня : фотоальбом / В. Пилип'юк. – Львів : Світло й тінь, 2004. – 96 с. : фот. – (Постаті).

У книжці Д. Павличко подає день 24 серпня 1991 року як факт власної біографії, фіксуючи найменші подробиці й деталі, перебіг думок і почуттів, що позначились на проголошенні «Акта про державну незалежність України». Створена Василем Пилип'юком лаконічна, цікава і правдива фотобіографія Д. Павличка "Погоня" виходить як третій том відомої серії книжок видавництва «Світло й Тінь» про видатних людей «Постаті».

Шифр зберігання НБУВ: Со27710

298. Про Дмитра Павличка : зб. ст. / упоряд., ред. Д. П. Пилипчук. – Київ : Просвіта, 2019. – 1040 с.

Видання є першою спробою всебічного розгляду постаті і творчості неповторного поета, перекладача, літературознавця та публіциста Д. Павличка. Книга складається з двох частин: «Дмитро Павличко в Україні» та «Дмитро Павличко за кордоном». Зібрання 165 текстів 131 автора переконливо засвідчують. Що, по-перше, постать Д. Павличка належить до історичних імен української літератури першої величини, і що, по-друге, давно назріла необхідність розглядати його персоналію з парадигми класики світової літератури. До першої частини включено як публіцистичні статті про творчу особистість самого поета, так і критичний аналіз його прозових та поетичних творів, сонетів,

перекладів, пісень, спогадів тощо. Друга частина присвячена визначенню творчої діяльності Дмитра Павличка закордонними авторами.

Шифр зберігання НБУВ: Ва834961

***Статті з періодичних, довідкових та монографічних видань,
збірників наукових праць, електронних ресурсів***

299. Павличко Дмитро Васильович // Українська радянська енциклопедія : у 18 т. – Київ, 1962. – Т. 10. – С. 448.

Шифр зберігання НБУВ: В306670/10; ВНБІ Я20 У45

300. Дмитро Павличко // Письменники Радянської України : біобібліогр. довід. / уклад О. Петровський. – Київ, 1966. – С. 509 : фот.

Шифр зберігання НБУВ: Ао174769; ВНБІ Ш5(4Укр)7я2 П35

301. Бурлай Ю. С. Павличко Дмитрий Васильевич / Ю. С. Бурлай // Краткая литературная энциклопедия. – М., 1968. – Т. 5. – Стб. 527.

Шифр зберігання НБУВ: В310491/5; ВНБІ Ш4я2 К78

302. Павличко Дмитро Васильович // Український радянський енциклопедичний словник : в 3 т. – Київ, 1968. – Т. 3. – С. 605 : фот.

Шифр зберігання НБУВ: В315879/3; ВНБІ Я20 У45

303. Дмитро Павличко // Письменники Радянської України : біобібліогр. довід. / упоряд.: О. Килимник, О. Петровський. – Київ, 1970. – С. 325 : фот.

Шифр зберігання НБУВ: Ва131762; ВНБІ Ш5(4Укр)7я2 П35

304. Бурлай Ю. С. Павличко Дмитро (Дмитрий) Васильевич (р. 28.9 1929) / Ю. С. Бурлай // Большая советская энциклопедия. – 3-е изд. – М., 1975. – Т. 19. – С. 198.

Шифр зберігання НБУВ: В319430/19; ВНБІ Я20 Б79

305. Рік народження – 1925-й : [про журн. «Всесвіт»] / Дмитро Павличко // Всесвіт. – 1975. – № 7. – С. 3.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

306. Дмитро Павличко // Письменники Радянської України : довідник / упоряд.: О. В. Килимник, О. І. Петровський. – Київ, 1976. – С. 259–260 : фот.

Шифр зберігання НБУВ: Ва287476; ВНБІ Ш5(4Укр)7я2 П35

307. Денисюк І. «Слово моє, зроблене із толу...» : про творчу індивідуальність Д. Павличка / І. Денисюк // Прапор. – 1979. – № 9. – С. 124–128.

Шифр зберігання НБУВ: Ж26911

308. Ільницький М. Свідомість слова як зброї : до 50-річчя з дня народж. Д. Павличка / М. Ільницький // Дніпро. – 1979. – № 9. – С. 135–143.

Шифр зберігання НБУВ: Ж22466

309. Лубківський Р. М. Вереснем осяяна дорога : до 50-річчя від дня народж. Д. В. Павличка / Р. М. Лубківський // Жовтень. – 1979. – № 9. – С. 130–142.

Шифр зберігання НБУВ: Ж26476

310. Павличко Дмитро Васильович // Письменники Радянської України : біобібліогр. довід. / авт.-упоряд.: В. К. Коваль, В. П. Павловська. – Київ, 1981. – С. 203 : фот.

Шифр зберігання НБУВ: Ва362541; ВНБІ Ш5(4УКР)7я2 П35

311. Коваленко Л. М. Павличко Дмитро Васильович (28.IX 1929, с. Стопчатів, Івано-Фр. обл.) / Л. М. Коваленко // Українська радянська енциклопедія : у 12 т. – 2-ге вид. – Київ, 1982. – Т. 8. – С. 118, фот.

Шифр зберігання НБУВ: В328608/8; ВНБІ Я20(4УКР) У45

312. Білоцерківець Н. Поет як перекладач : [про Д. Павличка] / Н. Білоцерківець // Прапор. – 1983. – № 7. – С. 117–119.

Шифр зберігання НБУВ: Ж26911

313. Ільницький М. М. Сонети Дмитра Павличка / М. М. Ільницький // Рад. літературознавство. – 1985. – № 2. – С. 7–18.

Шифр зберігання НБУВ: Ж27444

314. Павличко Дмитро Васильович // Український радянський енциклопедичний словник : в 3 т. / редкол.: А. В. Кудрицький (відп. ред.) [та ін.]. – 2-ге вид. – Київ, 1987. – Т. 2. – С. 605 : фот.

Шифр зберігання НБУВ: В334254/2; ВНБІ Я20 У45

315. Пушик С. Таємниця його обличчя / С. Пушик // Володарі долі: Худож.-публіцист. оповіді. – Ужгород, 1987. – С. 211–226.

Шифр зберігання НБУВ: Ва470137

316. Леонченко Г. Таємниця його обличчя: Творчий портрет Дмитра Павличка / Г. Леонченко // Рад. Україна. – 1987. – 14 жовт.

317. Історія української літератури. У 2 т. Т. 2. Радянська література / Л. М. Новиченко, І. О. Дзеверін, В. Г. Дончик [та ін.] ; відп. ред. Л. М. Новиченко ; редкол.: І. О. Дзеверін (голова) [та ін.]. – Київ : Наук. думка, 1988. – 742 с.

Зі змісту: Дмитро Павличко / Л. Світайло. – С. 666–674, портр.

Про творчість Дмитра Павличка. – С. 132, 133, 137, 158, 159, 189, 193–195, 216, 218, 220, 221, 227, 229, 233, 270, 272–274, 276, 278, 279, 281, 282, 285, 288, 289, 291, 292–295, 327, 363, 563, 712, 724.

Шифр зберігання НБУВ: В335067/2; *ВНБІ* Ш5(2=УКР)5я2 І-90

318. Дмитро Павличко // Письменники Радянської України, 1917–1987 : біобібліогр. довід. / авт.-упоряд.: В. К. Коваль, В. П. Павловська. – Київ, 1988. – С. 454–455 : фот.

Шифр зберігання НБУВ: Ва480061; *ВНБІ* Ш5(4Укр)7я2 П35

319. Павлычко Дмитрий Васильевич // Украинский советский энциклопедический словарь : в 3 т. – Киев, 1988. – Т. 2. – С. 611–612 : фот.

Шифр зберігання НБУВ: В335215/2; *ВНБІ* Я20 У45

320. Барабаш С. Поезія пісні : [про творчість Д. Павличка] / С. Барабаш // Рад. літературознавство. – 1989. – № 9. – С. 42–45.

Шифр зберігання НБУВ: Ж27444

321. Денисюк І. О. Гранослов : до 60-річчя від дня народж. Д. В. Павличка / І. О. Денисюк // Укр. літературознавство. – 1989. – Вип. 53. – С. 133–141.

Шифр зберігання НБУВ: Ж29694

322. Крутиус В. Павличко в моєму житті / В. Крутиус // Укр. мова і літ. в шк. – 1989. – № 9. – С. 12–13.

323. Моренець В. Сто й одне начало: Творчий світ Д. Павличка / В. Моренець // Вітчизна. – 1989. – № 9. – С. 170–177.

Шифр зберігання НБУВ: Ж22465

324. Задура Б. «Правда життя – суть поезії» : [про творчість Дмитра Павличка] / Б. Задура ; з пол. пер. М. Рябчук // Всесвіт. – 1991. – № 3. – С. 177–180.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

325. Салига Т. Дві пелюстки слова (Роздуми про постать Івана Франка в поезії Д. Павличка та нотатки про його літературно-критичні статті) /

Т. Салига // Салига Т. Продовження: Літературно-критичні студії. – Львів, 1991. – С. 124–145.

Шифр зберігання НБУВ: Ао254628

326. Задура Б. «Правда життя – суть поезії»: [про поезію Д. Павличка] / Богдан Задура ; пер. з пол. М. Рябчука // Всесвіт. – 1991. – № 3. – С. 177–180.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

327. Павличко Дмитро Васильович // Митці України : енцикл. довід. / упоряд.: М. Г. Лабінський, В. С. Мурза ; за ред. А. В. Кудрицького. – Київ, 1992. – С. 440.

Шифр зберігання НБУВ: Ао256870; ВНБІ Щ(4УКР)я2 М67

328. Павличко Дмитро Васильович // Хто є хто в українській політиці : довідник / С. Білокінь, О. Гриценко, О. Кілієвич [та ін.]. – Київ, 1993. – С.126.

Шифр зберігання НБУВ: Ж68979; ВНБІ Я222(4УКР) Х97

329. Koshelivets I. Pavlychko, Dmytro / I. Koshelivets // Encyclopedia of Ukraine : in 5 vol. / ed. by D. N. Struk. – Toronto ; Buffalo ; London, 1993. – Vol. 3. – P. 805–806 : phot.

Шифр зберігання НБУВ: В276504/3; ВНБІ Я20(4Ук) Е54/III

330. Історія української літератури ХХ століття. У 2 кн. Кн. 2, ч. 1. 1940-ві–1950-ті роки / В. Г. Дончик, В. П. Агеєва, Ю. І. Ковалів [та ін.] ; за ред. В. Г. Дончика ; редкол.: В. Г. Дончик (наук. ред.) [та ін.]. – Київ : Либідь, 1994. – 368 с.

Павличко Д. В. – С. 24, 38, 43, 254, 334, 342, 352, 355, 356.

Шифр зберігання НБУВ: В339497/2.1; ВНБІ Ш5(4УКР)я2 І-90

331. Історія української літератури ХХ століття. У 2 кн. Кн. 2, ч. 2. 1960–1990-ті роки / В. Г. Дончик, С. М. Андрусів, Л. С. Бойко [та ін.] ; за ред. В. Г. Дончика ; редкол.: В. Г. Дончик (наук. ред.) [та ін.]. – Київ : Либідь, 1995. – 510 с.

Зі змісту: Дмитро Павличко. – С. 95–105.

Про творчість Дмитра Павличка. – С. 6, 11, 16, 23, 25, 28, 34, 35, 37, 40, 53, 92, 95–105, 214, 218, 220, 263, 375, 456, 465, 483, 484.

Шифр зберігання НБУВ: В339497/2.2; ВНБІ Ш5(4УКР)я2 І-90

332. Павличко Дмитро // Енциклопедія українознавства : слов. частина / голов. ред.: В. Кубійович [та ін.] ; Наук. т-во ім. Шевченка. – Перевид. в Україні. – Львів, 1996. – Т. 5. – С. 1918.

Шифр зберігання НБУВ: В339091/5; ВНБІ Я20(4Укр) Е64

333. Дмитро Павличко // Письменники України : довідник / упоряд.: Д. Г. Давидюк, Л. Г. Кореневич, В. П. Павловська ; редкол.: Г. П. Бідняк [та ін.]. – Дніпропетровськ, 1996. – С. 223 : фот.

Шифр зберігання НБУВ: Ва570206; ВНБІ Ш5(4Укр)6я2 П35

334. Пелипейко І. Павличко Дмитро // Пелипейко І. Гуцульщина в літературі : довідник / І. Пелипейко. – Косів, 1997. – С. 66 : фот.

Шифр зберігання НБУВ: Ва574290; ВНБІ Ш5(4Укр)я2 П23

335. Павличко Дмитро Васильович // Хто є хто в Україні, 1997 : біогр. словн. / Укр. акад. наук нац. прогресу, Ін-т гуманіт. дослідж. ; редкол.: В. Г. Бар'яхтар [та ін.] ; уклад.: С. А. Бакута [та ін.]. – Київ, 1997. – С. 194–195.

Шифр зберігання НБУВ: Вс32159; ВНБІ Я222(4Ук) Х97

336. Моренець В. Дмитро Павличко (1929 р. нар.) / В. Моренець // Історія української літератури ХХ століття : у 2 кн. / В. П. Агеєва, С. М. Андрусів, Л. С. Бойко [та ін.] ; за ред. В. Г. Дончика ; голов. ред. М. С. Тимошик. – Київ : Либідь, 1998. – Кн. 2 : Друга половина ХХ століття. – С. 115–120.

Шифр зберігання НБУВ: В342168/Кн. 2

337. Моренець В. На зрізі контрастних переходів і заперечень: (До 70-річчя Д. Павличка) / В. Моренець // Дивослово. – 1999. – № 9. – С. 49–50.

Шифр зберігання НБУВ: Ж28928

338. Павличко Дмитро Васильович // Імена України : біогр. щоріч., 1999 / Укр. акад. наук нац. прогресу, Ін-т гуманіт. дослідж. ; редкол.: В. Г. Бар'яхтар, Є. П. Бершеда [та ін.] ; уклад.: Л. Г. Андрієнко, С. А. Бакута, І. Д. Зосимович [та ін.]. – Київ, 1999. – С. 313–314 : фот.

Шифр зберігання НБУВ: Ж70695; ВНБІ Я222(4Ук) І-51

339. Ткаченко Л. Ностальгія Дмитра Павличка / Л. Ткаченко // Слово і час. – 1999. – № 10. – С. 48–51.

Шифр зберігання НБУВ: Ж27444

340. Антонюк Н. Павличко Дмитро Васильович / Н. Антонюк // Українська журналістика в іменах : Матеріали до енциклопед. словн. / за ред. М. М. Романюка. – Львів, 2000. – Вип. 7. – С. 258–259. – Бібліогр.: С. 259.

Шифр зберігання НБУВ: В340182/7; ВНБІ Ч612(4Ук)д.я2 У45

341. Павличко Дмитро Васильович // Історія Гуцульщини / голов. ред. М. Домашевський ; Гуцул. Дослід. Ін-т в Чикаго, Косів. від. Регіон. об-ня дослідників Гуцульщини. – Львів : Логос, 2000. – Т. 5. – С. 510–511.

Шифр зберігання НБУВ: В340373/Т. 5

342. Фільц Б. Павличко Дмитро Васильович / Богдана Фільц // Українська музична енциклопедія. – Київ : Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені М. Т. Рильського НАН України, 2018. – Том 5: ПАВАНА – «РОЛІКАРП». – С. 19–21.

Шифр зберігання НБУВ: С10127/5; ВНБІ Щ31(4УКР)я2 У45

343. Кінолітопис : анот. кат. кіножурн., док. фільмів, кіносюжетів (червень 1945–1955) / Держ. ком. архівів України, Центр. держ. кінофотофоноархів України ім. Г. С. Пшеничного ; упоряд.: О. І. Селіфонов, Н. М. Слончак, Н. О. Топішко [та ін.] ; за ред. Н. М. Слончак. – Київ, 2002. – 483 с.

Павличко Д. В. – № 984-II, 1110-IV.

Шифр зберігання НБУВ: Вс69663; ВНБІ Щ37(4УКР)я2 К41

344. Стасевська О. А. Павличко Дмитро Васильович / О. А. Стасевська // Державні, політичні та громадські діячі України: політичні портрети / редкол.: В. І. Астахова, К. В. Астахова, Є. О. Бондарев [та ін.] ; за заг. ред. М. І. Панова. – Київ, 2002. – С. 457–458. – Бібліогр.: с. 458.

Шифр зберігання НБУВ: В346211/1; ВНБІ Т3(4Ук)д я2 Д36

345. Павличко Дмитро Васильович // Імена України : біогр. щоріч, 2001/ Укр. акад. наук нац. прогресу, Ін-т гуманіт. дослідж. ; редкол.: В. Г. Бар'яхтар, І. Д. Безгін, В. П. Буркат [та ін.] ; уклад.: Л. Г. Андрієнко, С. А. Бакута, Т. Л. Горбань [та ін.]. – Київ, 2002. – С. 413, фот.

Шифр зберігання НБУВ: Ж70695; ВНБІ Я222(4Ук) І-51

346. Кінолітопис : анот. кат. кіножурн., док. фільмів, кіно- і телесюжетів (1956–1965) / Держ. ком. архівів України, Центр. держ. кінофотофоноархів України ім. Г. С. Пшеничного ; упоряд.: Л. Б. Пількевич, О. І. Селіфонов, Н. М. Слончак [та ін.] ; за ред.: Н. М. Слончак, В. С. Шульги ; голов. редкол. серії : Г. Боряк, В. Волковинський, Л. Гурбова [та ін.]. – Київ, 2003. – 620 с. – (Архівні зібрання України).

Павличко Д. В. – № 39-III, 42-II, 106, 382-II, 807, 1013-I, 1256-II, 1378-XX, 1409-II, 1442-II, 1450-I, 1496, 1560-III, 1603-IV, 1699, 1721, 1768-XXIII, 1986-XX, 2002-II, 2006-II.

Шифр зберігання НБУВ: Вс38764; ВНБІ Щ37(4УКР) я2 К41

347. Українське слово : хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ ст. : в 4 кн. – Київ, 2003. – Кн. 3. –.

Зі змісту: Дмитро Павличко / В. Неділько – С. 459–464; [Твори] : Ти зрікся мови рідної; Нетерпеливість; Погляд у криницю; Голгофа; Деся там, далеко, на Вкраїні; Із збірки «Таємниця твого обличчя» – С. 464–471.

Шифр зберігання НБУВ: В347662/Кн. 3

348. Центральний державний архів-музей літератури і мистецтва України : путівник. Вип. 1 / Держ. ком. архівів України, Центр. держ. архів-музей літ. і мистецтва ; авт.-упоряд.: М. Крячок, С. Куш, З. Сендик ; редкол. тому: Г. Боряк (голова), Ю. Кулініч, М. Ходоровський. – Київ, 2003. – 553 с. – (Архівні зібрання України. Путівники).

Зі змісту: Павличко Д. В. – С. 148.

Про творчість Дмитра Павличка. – С. 19, 41, 42, 95, 100, 111, 112, 139, 148, 183, 185, 186, 206, 208, 215, 231, 260, 318, 346, 349, 351–354, 356, 357.

Шифр зберігання НБУВ: В347185/1; *ВНБІ* Ч81(4УКР) я2 Ц38

349. Сергійчук В. України і слава, й державна можуть (до 75-річчя від дня народж. Дмитра Павличка) / В. Сергійчук // Українознавство: календар-щорічник 2004. – Київ, 2003. – С. 224 : портр.

Шифр зберігання НБУВ: Ж66396; *ВНБІ* Т3(4УК)я2 У45

350. Капельгородська Н. Павличко Дмитро Васильович / Н. Капельгородська, Є. Глущенко, О. Синько // Кіномистецтво України в біографіях : кінодовідник / Держ. ком. телебачення і радіомовлення України, Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України, Музей-майстерня та Благод. меморіал. фонд Івана Кавалерідзе. – Київ, 2004. – С. 447.

Шифр зберігання НБУВ: Ва660797; *ВНБІ* Щ37(4УКР)д я2 К20

351. Українознавство / М-во освіти і науки України, НДІ українознавства ; за ред. П. Кононенка. – 2004. – Число 1/2. – С. 106–117.

Зі змісту: Сповідь. Молитва. Присяга [про творчість Дмитра Павличка] / Р. Лубківський; Бути вільною людиною і вільною нацією (тексти про Д. Павличка з кн. «Українська національна ідея»). – С. 117–120; Видатний борець за українську державність і демократію / Д. Павличко [про Євгена Стахів]. – С. 120–123.

Шифр зберігання НБУВ: Ж23747

352. Дончик В. Дмитро Павличко – політик : [до 75-річчя від дня народж.] / В. Дончик // Літ. Україна. – 2004. – 30 верес. – С. 1,2,3.

353. Драч. І. Переплелись, як мамине життя, сумні і радісні дороги...: Штрихи до портрета Дмитра Павличка з нагоди 75-річчя з дня народж. / І. Драч // Уряд. кур'єр. – 2004. – 28 верес. – С. 12.

[Фотогр. Дмитра Павличка]

354. Лубківський Р. Посвітач добра і любові : Дмитрові Павличку – 75 / Р. Лубківський // Дзвін. – 2004. – № 9. – С. 110–126 : фот. – (Життя і слово). – Бібліогр.: 11 назв.

Шифр зберігання НБУВ: Ж26476

355. Якубовська М. Народ воскресатиме в тобі : до 75-річчя Дмитра Павличка / М. Якубовська // Вітчизна. – 2004. – № 9/10. – С. 144–149.

Шифр зберігання НБУВ: Ж22465

356. Манорик М. Дмитро Павличко – перекладач лірики Юліуша Словацького / М. Манорик // Слово і Час. – 2005. – № 4. – С. 77–81.

Шифр зберігання НБУВ: Ж27444

357. Центральний державний архів-музей літератури і мистецтва України : путівник. Вип. 2 / Держ. ком. архівів України, Центр. держ. архів-музей літ. і мистецтва ; авт.-упоряд.: Ю. Кулініч, С. Куш, М. Ходоровський ; редкол. тому: Г. Боряк (голова), Ю. Кулініч, М. Ходоровський. – Київ, 2005. – 621 с. – (Архівні зібрання України. Путівники).

Павличко Д. В. – С. 18, 37, 45, 53, 55, 58, 90, 117, 129, 141, 158, 197, 214, 249, 256, 262, 264, 271, 272, 278, 288, 297, 320, 324, 326, 351, 357, 367, 369, 379, 400, 401, 403, 406, 478.

Шифр зберігання НБУВ: В347185/2; ВНБІ Ч81(4УКР) я2 Ц38

358. Комариця М. Павличко Дмитро Васильович / М. Комариця // Українська журналістика в іменах : матеріали до енцикл. словн. / за ред. М. М. Романюка. – Львів, 2005. – Вип. 12. – С. 548–550. – Бібліогр.: С. 550.

Шифр зберігання НБУВ: В340182/12; ВНБІ Ч612(4Ук) д.я2 У45

359. Мушинка М. Фотобіографія Дмитра Павличка / М. Мушинка // Літ. Україна. – 2005. – 1 груд. – С. 6.

360. Бондарчук Л. «Політика – дитя компромісу, література – накази совісті» : Розмова з Д. В. Павличком, поетом, перекладачем, громадсько-політичним діячем / Л. Бондарчук // Літ. Україна. – 2006. – 5 жовт. – С. 2 : портр.

361. Дмитро Павличко // Письменники України : біобібліогр. довід. / упоряд.: В. Павловська, Л. Бубнова, Л. Сіренко. – Київ, 2006. – С. 304 : фот.

Шифр зберігання НБУВ: Ва683523; ВНБІ Ш5(4Ук) д.я2 П35

362. Павличко Дмитро (Дмитрий) Васильевич // Большая энциклопедия : в 62 т. / гл. ред. С. А. Кондратов ; редкол.: Г. В. Кожевников [и др.]. – М., 2006. – Т. 35. – С. 69 : фот.

Шифр зберігання НБУВ: В350159/35; ВНБІ Я20(4РОС) Б79

363. Павличко Дмитро Васильович // Імена України : біогр. щоріч., 2007 / Укр. акад. наук нац. прогресу, Ін-т гуманіт. дослідж. Укр. акад. наук ; редкол.: В. Г. Бар'яхтар, І. Д. Безгін, С. П. Глух [та ін.] ; уклад.: Л. Г. Андрієнко, С. А. Бакута, І. Д. Зосимович [та ін.]. – Київ, 2007. – С. 377 : фот.

Шифр зберігання НБУВ: Вє43838; ВНБІ Я222(4Ук) І-51

364. Павличко Дмитро Васильович // Київ : іст.-біогр. енциклопед. довід. / авт. кол.: Г. Ю. Івакін, М. Б. Кальницький, Ю. В. Павленко, О. Ю. Храмов ; Ін-т гуманітар. дослідж. Укр. АН. – Київ, 2007. – С. 867–868 : фот.

Шифр зберігання НБУВ: Со27296; ВНБІ Т3(4Ук-К)я2 К38

365. Павличко Дмитро Васильович // Усі письменники і народна творчість / Н. І. Черсунова, Р. Б. Шутько, О. В. Козир [та ін.] ; ред.: Н. Д. Кусайкіна, О. С. Кітченко. – Київ : Майстер-клас, 2007–2008. – С. 233–235, фот.

Стаття подає біографію Д. Павличка, містить відомості про особливості його поетичної творчості, що вивчається згідно з програмою Міністерства освіти і науки України з української та зарубіжної літератур нової 12-річної та старої 11-річної школи, а також за програмою вступних іспитів до вищих навчальних закладів. Видання знайомить з основними творами українського письменника ХХІ ст. Надано стислу характеристику його творів («Два кольори», «Погляд у криницю», «Був день, коли ніхто не плаче», «Сріблиться дощ»).

Шифр зберігання НБУВ: Ва692818; ВНБІ Ш5(0)д.я2 У74

366. Павличко Дмитро (1929) // Універсальний літературний словник-довідник / С. М. Оліфіренко, В. В. Оліфіренко, Л. В. Оліфіренко. – Донецьк, 2008. – С. 264–265.

Шифр зберігання НБУВ: Ва703676; ВНБІ Ш4я2 У59

367. Павличко Дмитро (нар. 28.09.1929) // Популярна енциклопедія Львова : історія, культура, людина, місто. – Львів, 2009. – С. 170.

Шифр зберігання НБУВ: Ва725158; ВНБІ Т3(4УК-ЛВО)я2 П58

368. Степаненко М. «Поет – від Бога Дмитро Павличко» (щоденникова версія Олеся Гончара / М. Степаненко // Українознавство. – 2009. – № 4. – С. 66–73.

Шифр зберігання НБУВ: Ж23747

369. Дмитро Павличко // Усі українські письменники : біогр. нарис, літ.-худож. огляд, перелік основ. творів, літ. для дод. користування, термінол. слов. / упоряд.: Ю. І. Хізова, В. В. Щоголева. – Харків, 2009. – С. 244–249 : портр.

Шифр зберігання НБУВ: Ва711480; ВНБІ Ш5(4УК)я2 У75

370. Кінолітопис : анот. кат. кіножурн., док. фільмів, кіно- і теле-сюжетів (1966–1975) / Держ. ком. архівів України, Центр. держ. кінофотофоноархів України ім. Г. С. Пшеничного ; упоряд.: О. Дорошенко, І. Закринична, Т. Ємельянова [та ін.] ; голов. редкол. серії: О. Гінзбург, В. Верстюк, М. Делеган [та ін.]. – Київ, 2010. – 921, [6] с. : іл. – (Архівні зібрання України).

Павличко Д. В. – № 3-III, 26-VIII, 95, 197-X, 298-VI, 386, 427, 446, 490-V, 630, 631, 682, 687, 690, 720-IX, 732-VI, 733-XI, 916, 1141, 1268-XXIX, 1271-XXX, 1306, 1308-II, 1320-II, 1469, 1474, 1476, 1505, 1512-II, 1526-XVII, 1534-XVII, 1738, 1753. 1825-IV, 1847-XXIII, 1946, 2068, 2107-XXIV, 2111-II, 2128-XXVII, 2148-VI, 2292, 2662, 2423-XIX, 2430-XXVII, 2662, 2744, 2750-II, 2771-XXXI.

Шифр зберігання НБУВ: Вс68959; ВНБІ Щ37(4УКР) я2 К41

371. Степаненко М. Дмитро Павличко – «могутній дух, гордість наша» / М. Степаненко // Українознавство. – 2010. – № 1 (34). – С. 24–27.

Шифр зберігання НБУВ: Ж23747

372. Васильєв В. Ю. Павличко Дмитро Васильович / В. Ю. Васильєв, Г. П. Герасимова // Енциклопедія історії України : у 10 т. / редкол.: В. А. Смолій [та ін.] ; НАН України, Ін-т історії України. – Київ, 2011. – Т. 8. – С. 8–9 : портр.

Шифр зберігання НБУВ: ВЗ48560/8; ВНБІ ТЗ(4УКР) я2 Е64

373. Павличко Дмитро Васильович // Рух опору в Україні: 1960–1990 : енциклопед. довід. / Музей-архів і документац. центр укр. самвидаву при вид-ві «Смолоскип» ; голов. ред. О. Зінкевич. – Київ, 2012. – С. 550–551 : портр. – Бібліогр.: с. 551.

Шифр зберігання НБУВ: Вс49943; ВНБІ ТЗ(4УК)6 я2 Р91

374. Павличко Дмитро Васильович // Шевченківські лауреати. 1962–2012 : енциклопед. довід. / авт.-упоряд. М. Г. Лабінський. – Київ, 2012. – С. 513–515 : портр.

Шифр зберігання НБУВ: Ао270633; ВНБІ Ч216(4УК)27я2 Ш37

375. Матвієнко В. М. Павличко Дмитро Васильович / В. М. Матвієнко // Українська дипломатична енциклопедія / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка,

Ін-т міжнар. відносин ; редкол. Д. В. Табачник (голова) [та ін.]. – Харків, 2013. – Т. IV. – С. 72.

Шифр зберігання НБУВ: С11438/4; ВНБІ ТЗ(0)я2 У45

376. Лоцинська Н. Павличко Дмитро Васильович / Наталія Лоцинська // Шевченківська енциклопедія : в 6 т. / НАН України, Ін-т літ. ім. Т. Г. Шевченка ; редкол.: М. Г. Жулинський (голова), М. П. Бондар, О. В. Боронь [та ін.]. – Київ, 2013. – Т. 4. – С. 751–752 : портр.

Шифр зберігання НБУВ: В354112/4; ВНБІ д Ш37.97(4)

377. Павличко Дмитро // Українські письменники : біографії, огляди творчості, літ. напрями і течії, літературознав. слов. – Київ, 2013. – С. 186–191 : фот.

Шифр зберігання НБУВ: Ва772934; ВНБІ Ш5(4УК)я2 У45

378. Гоголь Н. Дмитро Павличко – неперевершений майстер інтимної лірики (літературно-музична композиція) / Н. Гоголь // Наук. зап. Нац. ун-ту «Острозька академія». Серія : Філологічна. – 2014. – Вип. 47. – С. 19–24. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoaf_2014_47_8

379. Слабошпицький М. Ознака його творчості – україноцентричність: кілька епізодів із біографії ювіляра Дмитра Павличка / М. Слабошпицький // Уряд. кур'єр. – 2014. – 27 верес.

380. Кінолітопис : анот. кат. кіножурн., док. фільмів, кіно- і телесюжетів (1976–1985) / Держ. арх. служба України, Центр. держ. кінофотофоноархів України ім. Г. С. Пшеничного ; упоряд.: І. М. Закринична, Т. О. Ємельянова, Л. Г. Касян [та ін.] ; голов. редкол. серії: Т. І. Баранова, О. В. Бажан, В. Ф. Верстюк [та ін.]. – Київ, 2015. – 1224, [13] с. : іл. – (Архівні зібрання України).

Павличко Д. В. – № 355-VI, 365-V, 421, 578, 602, 612-II, 612-II, 628-XIII, 641-I, 644-XVIII, 943-VI, 986-II, 1038-III, 1061-I, 1327-II, 1376-IV, 1630, 1677-VIII, 1720-III, 1738-II, 1776-I, 1795, 1925, 2021-I, 2033-IV, 2054-XXI, 2129-I, 2184, 2248, 2349, 2475-V, 2694-I, 2696-XXVIII, 2699-X, 2708-I, 2716-XV, 2792, 3023-XIII, 3033-XXII, 3034-IX, 3056-XV, 3208, 3390-XXIV, 3400-XVII.

Шифр зберігання НБУВ: Вс64880; ВНБІ Щ37(4УКР) я2 К41

381. Дмитро Павличко (нар. 1929 р.) // Українські поети: біографії, огляди творчості, початок віршової літератури в Україні, усна народна творчість, теорія віршування / [відп. за вип. М. І. Преварська]. – Київ, 2015. – С. 138–142. – Біогр.: с. 142.

Шифр зберігання НБУВ: Ва796164; ВНБІ Ш5(4УК)д.я2 У45

382. Селіверстова С. ...Ні, не буди Поета, Боже мій... (зустріч із Дмитром Павличком) / С. Селіверстова // Слово і час. – 2015. – № 5. – С. 120–121. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sich_2015_5_19

Шифр зберігання НБУВ: Ж27444

383. Федько В. «Правда кличе»: Знищена збірка віршів Дмитра Павличка / Володимир Федько // Народний оглядач : портал стратегічних новин, світоглядний орган середнього класу. – Дата публ.: 11.08. 2016. – URL: <https://www.ar25.org/article/pravda-klyche-znyshchena-zbirka-virshiv-dmytra-pavlychka.html>

384. Ліхтей Т. Роман Лубківський та Дмитро Павличко як перекладачі словацької поезії / Т. Ліхтей // Наук. вісн. Ужгород. ун-ту. Серія : Філологія. – 2016. – Вип. 2. – С. 179–182. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuufilol_2016_2_35

385. Мороз Л. Спогади поета-політика Дмитра Павличка – літературознавця й філософа (Павличко Дмитро. Спогади. – Т. 1. – Київ : Ярославів вал, 2015. – 486 с.) / Л. Мороз // Слово і час. – 2016. – № 8. – С. 125–126. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sich_2016_8_20

Шифр зберігання НБУВ: Ж27444

386. Мороз Л. З. Молитва за Україну (Павличко Д. Спогади. – Т. 2, Т. 3) / Л. З. Мороз // Слово і час. – 2018. – № 1. – С. 117–119. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sich_2018_1_14

Шифр зберігання НБУВ: Ж27444

387. Любарська Л. В. До 90-річчя від дня народження Д. В. Павличка / Людмила Валентинівна Любарська // Архіви України. – 2019. – № 4 (321). – С. 197–205 : фот. – URL: https://old.archives.gov.ua/Publicat/AU/AU_4_2019/AU_4_2019.pdf

Шифр зберігання НБУВ: Ж27538

388. Кінолітопис : анот. кат. кіножурн., док. фільмів, кіно- і телесюжетів (1986–1995) / Держ. арх. служба України, Центр. держ. кінофотофоноархів України ім. Г. С. Пшеничного ; упоряд.: С. П. Анахов, В. Г. Берковський, І. М. Закринична [та ін.] ; голов. редкол. серії: Т. І. Баранова, І. М. Кісіль, О. В. Бажан [та ін.]. – Київ, 2019. – 763, [11] с. : іл. – (Архівні зібрання України).

Павличко Д. В. – № 39, 272-ХІІ, 597-ІІІ, 686-І, 694-ІІ, 707-І, 735, 965-ХІХ, 974-ІV, 985-ХХІІ, 988-ХV, 993-І.

Шифр зберігання НБУВ: Вс68962; ВНБІ Щ37(4УКР) я2 К41

389. Мороз Л. З. Українська національна ідея у творчості Дмитра Павличка / Л. З. Мороз // Слово і час. – 2019. – № 9. – С. 34–42. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sich_2019_9_6
Шифр зберігання НБУВ: Ж27444

390. Павлова О. Ф. «Я власну вічність бачу без облуди...» : (до 90-річчя від дня народж. Д. В. Павличка) / Олена Федорівна Павлова // Архіви України. – 2019. – № 4 (321). – С. 187–196. – Бібліогр.: 16 назв. – URL: https://old.archives.gov.ua/Publicat/AU/AU_4_2019/AU_4_2019.pdf
Шифр зберігання НБУВ: Ж27538

391. Салига Т. Ю. Він іде назустріч блискавкам і грому : до 90-річчя від дня народж. Дмитра Павличка / Т. Ю. Салига // Дзвін. – 2019. – № 10. – С. 164–173.
Шифр зберігання НБУВ: Ж26476

Вшанування пам'яті Д. Павличка

392. Дмитро Павличко [некролог] // Народна творчість та етнологія. – 2023. – № 1. – С. 115–117. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NTE_2023_1_18

393. Бондар Ю. Пам'яті Дмитра Павличка: яким запам'ятають автора поезії «Два кольори» / Юлія Бондар // Радіо Свобода : [вебсайт]. – Дата публ.: 30.01.2023. – URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/dmytro-pavlychko-pomer-ukrayinsky-poet-dva-kolory/32245933.html>

394. Портников В. Червоне – то любов. Пам'яті Дмитра Павличка Віталій Портников // Радіо Свобода : [вебсайт]. – Дата публ.: 30.01.2023. – URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/dmytro-pavlychko/32244915.html>

395. Відійшов у вічність Дмитро Павличко. Світлій пам'яті // Світовий конгрес українців : [вебсайт]. – 30.01.2023. – URL: <https://www.ukrainianworldcongress.org/ua/vidijshov-u-vichnist-sv-pamyati-dmitro-pavlichko/>

396. Скарби і пророцтва про Україну, які нам залишив Дмитро Павличко // Знайшов. Учням. Батькам. Вчителям : [вебсайт]. – 30.01.2023. – URL: https://znayshov.com/News/Details/skarby_i_prorotstva_pro_ukrainu_Yaki_nam_zalyshyv_dmytro_pavlychko

Рецензії на твори Д. Павличка

397. Гримич В. Радість взаємного відкриття / Віль Гримич // Всесвіт. – 1981. – № 12. – С. 198–201. – Рец. на кн.: Антологія українське поезије. – Београд : Петар Кочић, 1979; Павличко, Дмитро. Морам. – Београд, 1979.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

398. Рябчук М. Слово поета : [про пер. творів Дмитра Павличка] / М. Рябчук // Всесвіт. – 1982. – № 11. – Рец. на кн.: Pavlycsko, Dmytro. Fénylő kékségben egy madár. – Budapest, 1981; Pavlyčko, Dmytro. Tajomstvo tvojeje tvare. – Bratislava, 1981.

Шифр зберігання НБУВ: Жс27966

399. Молчанова І. Медова щемливість любові: Читаючи поему Дмитра Павличка «На Спаса» / Ірина Молчанова // Київ. – 2007. – № 3. – С. 183–184.

Шифр зберігання НБУВ: Ж14227

Бібліографічні посібники

400. Павличко Дмитро Васильович // Художня література, видана на Україні за 40 років. 1917–1957 : бібліогр. покажч. / М-во культури УРСР, Кн. палата УРСР ; редкол.: М. І. Багрич [та ін.]. – Харків, 1958. – Ч. 1 : Українська художня література. – С. 261.

Шифр зберігання НБУВ: В305600/1–2; ВНБІ Ш5(4УКР)я1 Х98

401. Письменники радянського Львова : матеріали до бібліографії / Львів. б-ка АН УРСР, відділ бібліографії ; склав М. П. Гуменюк ; редкол.: Є М. Іванців [та ін.]. – Львів : Кн.-журн. вид-во, 1960. – 348 с.

Зі змісту: Павличко Дмитро Васильович – С. 214 : портр.; Твори : [бібліографія]. – С. 215–226; Література про творчість – С. 226–228.

Шифр зберігання НБУВ: Ао151779; ВНБІ Ш5(4Ук-Львів)бд.я1 П35

402. Павличко Дмитро Васильович // Українські письменники : біобібліогр. слов. : в 5 т. / редкол.: О. І. Білецький (голова) [та ін.]. – Київ : Держлітвидав, 1965. – Т. 5 : Радянська література : Л–Я. – С. 232–237.

Шифр зберігання НБУВ: В308485/5; ВНБІ Ш5(4Ук)я1 У45

403. Твори письменників Радянської України у зарубіжних виданнях (1945–1966) : бібліогр. покажч. / авт.-складач В. С. Бабич. – Харків, Ред.-вид. від. Кн. палати УРСР, 1968. – 178 с.

Подано відомості про переклади творів Дмитра Павличка мовами світу.

Шифр зберігання НБУВ: Ва63403; ВНБІ Ш5(0)-31я1 Т28

404. Співдружність літератур : бібліогр. покажч. (1917–1966) / Ком. по пресі при Раді Міністрів УРСР, Кн. палата УРСР ; складачі: А. І. Ручка, Р. В. Малигіна, Д. Х. Мазус [та ін.] ; редкол.: В. М. Скачков (відп. ред.) [та ін.]. – Харків : Кн. палата УРСР, 1969. – 592 с.

Відомості про видання творів Дмитра Павличка у республіках Радянського Союзу.
Шифр зберігання НБУВ: Ва90302; ВНБІ Ш5(0)-31я1 С72

405. 60 років з дня народження Д. В. Павличка // Календар знамен. і пам'ят. дат '89. – III кв. – С. 70–74. – Бібліогр.: с. 73–74.

Шифр зберігання НБУВ: Ж60630

406. Дмитро Павличко : бібліогр. покажч. : у 2 ч. / АН УРСР ; Львів. б-ка ім. В. Стефаника ; уклад.: М. А. Вальо (керівник авт. колект.) [та ін.] ; відп. ред. М. В. Лізенец. – Львів, 1990.

Ч. 1. – с. 1–324.

Ч. 2. – с. 325–348.

Матеріали покажчика відображають багатогранну поетичну, літературно-критичну, перекладацьку й громадську діяльність Д. Павличка, а також переклади його творів російською мовою, мовами народів СРСР і світу та літературу про нього. Хронологічні межі охоплюють період з 1951 до 1989 рр. Всього у покажчику – 2364 позицій.

Видання поділено на дві частини. Перша частина складається з чотирьох розділів: Оригінальні твори (зібрання творів, вибрані твори, збірки поезій, збірки літературно-критичних статей; окремі публікації його творів, статті про літературу, рецензії, виступи та інтерв'ю. До другого розділу «Переклади Д. Павличка» включено окремі видання, перекладені з російської мови, мов народів СРСР, іноземних мов та публікації перекладів поета. Третій розділ «Переклади творів Д. Павличка» також містить окремі видання російською, мовами народів СРСР, іноземними мовами та публікації його творів. В окремому розділі відображено музичні твори на слова поета.

До другої частини увійшли матеріали про життя і творчість поета. Довідковий апарат містить алфавітний покажчик назв творів і поетичних циклів Д. Павличка, покажчик авторів та їхніх творів, перекладених Д. Павличком, та іменний покажчик. Література, яка вийшла після закінчення збору матеріалів до покажчика, відображена у «Додатку». Окремий підрозділ містить «Хронікальні матеріали, фото і художні твори, присвячені письменникові».

Шифр зберігання НБУВ: В337505/1–2; ВНБІ д П12

407. Українська література в загально-слов'янському і світовому літературному контексті : у 5 т. / АН УРСР, Ін-т літ. ім. Т. Г. Шевченка, ЦНБ ім. В. І. Вернадського, Львів. наук. б-ка ім. В. Стефаника ; редкол.: Г. Д. Вервес (голова) [та ін.]. – Київ : Наук. думка, 1987– .

Т. 4 : Літератури країн Центральної і Південно-Східної Європи на Україні : матеріали до бібліографії (поч. XIX ст. – 1980 р.) / редкол.: Ю. Л. Булаховська (відп. ред.) [та ін.]. – 1991. – 500 с.

Відомості про переклади творів Дмитра Павличка мовами світу.

Т. 5 : Українська література в країнах Центральної і Південно-Східної Європи : матеріали до бібліографії / редкол. В. О. Захаржевська (відп. ред.), Л. В. Беляєва, П. М. Рудяков, В. І. Шевчук. – 1994. – 614 с.

Відомості про переклади творів Д. Павличка мовами світу.

Шифр зберігання НБУВ: В335070/4,5; ВНБІ Ш5(0)-31я1 У45

408. Лой В. М. Поет, дипломат, депутат : до 70-річчя від дня народж. Д. В. Павличка (1929 р.) / В. М. Лой // Календар знамен. і пам'ят. дат'99. – Київ, 1999. – III кв. – С. 103–111.

Шифр зберігання НБУВ: Ж60630

409. Якубовська М. Народ воскресатиме в тобі : до 75-річчя Д. Павличка / Марія Якубовська // Вітчизна. – 2004. – № 9/10. – С. 144–149.

Шифр зберігання НБУВ: Ж22465

410. 28 вересня – 80 років виповнюється Дмитру Павличку (1929), поету, перекладачу, літературознавцю, лауреату Національної премії України ім. Т. Шевченка // Календар знамен. і пам'ят. дат Івано-Франків. обл. на 2009 р. – Івано-Франківськ, 2008. – С. 64–67. – Бібліогр.: с. 65–67.

Шифр зберігання НБУВ: Ж73546; ВНБІ Д891(4УК-ІВА)я1 К17

411. Співець боротьби і любові : до 80-річчя від дня народж. Д. В. Павличка // Знаменні дати : календар, 2008 р. / Нац. парлам. б-ка України ; авт.-упоряд.: В. О. Кононенко (керівник) [та ін.]. – Київ, 2009. – С. 186–192 : портр. – Бібліогр.: с. 192.

Шифр зберігання НБУВ: Ж70565; ВНБІ Т3(4УК)я2 3-72

412. Творчість Дмитра Павличка: міфи і наратив. Методологія, політологія, філософія. Літературознавство. Мовознавство. Рецензії. – Тернопіль, 2010. – 286 с. – (Studia methodologica / Тернопіл. держ. пед. ун-т ; Лаб. славист. студій ; вип. 30).

Шифр зберігання НБУВ: Ж69361/2010, Вип. 30

413. Бохан О. «Живу, як той гірський потік» : до 90-річчя від дня народж. Д. Павличка (1929) / О. Бохан // Дати і події, 2019, II півр. – Київ, 2019. – С. 51–54 : портр. – Бібліогр.: С. 54.

Шифр зберігання НБУВ: Ж74230; ВНБІ Я25 Д21

414. Дмитро Павличко – поет, перекладач, літературознавець, громадський діяч : рек. бібліогр. покажч. / Упр. культури Тернопіл. облдержадмін., Тернопіл. обл. б-ка для молоді ; уклад.: Л. Марченко, І. Грицишин. – Тернопіль, 2009. – 29 с. – URL: <https://odb.te.ua/>

415. Два кольори Дмитра Павличка [Електронний ресурс] : бібліогр. покажч. / Бориспіль. центр. міська б-ка ; уклад. О. Л. Шевченко. – Бориспіль, 2019. – 9 с. : фот. – Алф. покажч.: с. 8. – URL: <http://mcbs.org.ua/files/bibliography/pavlichko.pdf>

Подано перелік художніх творів Д. Павличка та літературу про нього.